

EL SEMINARISTA CARLES BALLBÉ HA PARTICIPAT
AMB LA SELECCIÓ ESPANYOLA D'HOQUEI
HERBA ALS JOCS OLÍMPICS DE LONDRES 2012

«El sacerdoci és molt més que guanyar una medalla olímpica»

Com el protagonista de la pel·lícula *Carros de foc*, també als Jocs Olímpics de Londres hi ha hagut aquest estiu almenys un esportista que ha viscut la competició al màxim nivell com a ocasió privilegiada de glorificar Déu. Es diu Carles Ballbé i és seminarista de Barcelona. El seu cas és insòlit, especialíssim, com ho és també la seva història vocacional. Nascut en el si d'una família catòlica i educat en col·legis religiosos, la vida cristiana d'aquest egarenc no ha estat, durant la seva joventut, precisament modèlica. Tot va canviar l'estiu del 2005 quan va peregrinar a Medjugorje per complir una promesa. Dos anys més tard, en aquell mateix llogarret de Bòsnia, quan es trobava en el millor moment de la seva reeixida carrera esportiva, va sentir amb força la crida al sacerdoci. «Tenia grans projectes —afirma Carles Ballbé—, però en aquell moment vaig decidir fer una cosa impensable: em vaig oferir a Déu.»

P 16-17

RFEH

El Dr. Armand Puig aborda la polèmica sobre la «dona» de Jesús

«És del tot aventurat suposar que aquest fragment deixi entreveure un debat gnòstic sobre un pretès matrimoni de Jesús.» Així de contundent s'ha mostrat el teòleg i biblista Armand Puig arran de l'estudi presentat a propòsit d'un fragment copte que parla de la suposada «dona» de Jesús.

P 7

Pares somascs: 500 anys lliurats a nens i joves

El 27 de setembre de l'any passat els pares somascs van inaugurar la celebració del Jubileu pels 500 anys de l'alliberament de sant Jeroni Emiliani, fundador de l'orde, gràcies a la intervenció de la Mare de Déu. A Catalunya els pares somascs dirigeixen la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Badalona y regeixen la Llar Santa Rosalia, a Teià, dedicada a la infància i a la joventut. En aquest número us convidem a conèixer les tres passions dels pares somascs: «Passió per Crist; passió per l'Església; passió pels orfes.»

P 3-5

Sumari

- P 14 Imatge de sant Bru a la Sagrada Família
- P 20 Trobada de voluntaris de Càritas de Catalunya
- P 23 La gran tasca de Vida Creixent
- P 24 Nou llibre sobre sant Pere Nolasc
- P 25 Exposició sobre Rembrandt a la Pia Almoïna

Comptem amb tu, no pots faltar-hi! Vine a la Nit de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana

Dijous 4 d'octubre, a les 20.30, al Palau de Congressos de Catalunya - Truca al telèfon **93 409 27 70**

Editorial

L'empremta de Sant Jeroni

Diumenge 30 de setembre s'escau la festivitat de Sant Jeroni, un dels grans Pares de l'Església Occidental, patró dels llibreters i dels traductors i autor de la versió llatina de la Bíblia coneguda com la *Vulgata* (edició per al poble) que fou fins al 1979 l'oficial de l'Església catòlica. Com explica Benet XVI en les seves catequesis sobre els sants: «L'any 386 [Jeroni] es va deturar a Betlem, on gràcies a la generositat d'una dona noble, Paula, es va construir un monestir masculí, un de femení i un hospici per als pelegrins que viatjaven a Terra Santa, pensant que Josep i Maria no havien trobat allotjament.» Avui els pelegrins al país de Jesús continuen tenint l'ocasió de visitar la gruta de Sant Jeroni, un reducte de gran densitat espiritual, molt a prop del venerat indret on, segons la tradició va néixer Jesús, a Betlem, la ciutat cisjordana declarada per la Unesco Patrimoni de la Humanitat en perill, tal com va informar àmpliament el nostre setmanari (22-07-2012).

La branca masculina de l'orde jerònim, que tingué gran implantació a la península Ibèrica amb més de trenta monestirs, entre els quals San Lorenzo d'El Es-

corial, ha quedat reduïda avui a El Parral (Segòvia).

A Catalunya les jerònimes mantenen encesa la flama de l'espiritualitat del sant doctor en el seu monestir de Sant Maties amb l'adjunt Casal de Bellesguard, indret per retirar-se en solitud i silenci, vora de la gran metròpoli. Del gran monestir que fou Sant Jeroni de la Vall d'Hebron a Collserola, degut a les destruccions del segle XIX, en resten només vestigis arqueològics i avui en recull l'advocació la parròquia de Sant Jeroni de Montbau, la primera pedra de la qual procedeix d'aquest antic cenobi. El monestir gòtic de Sant Jeroni de la Vall de Betlem o de la Murtra, sobre Badalona, és també un redós de silenci que es va restaurant lentament.

L'orde de Sant Jeroni té determinat des dels seus principis «ésser petit, humil, amagat i recollit, portar els seus fills per un viarany estret, tractant dins dels seus murs la salut de llurs ànimes (...) pregant, cantant i plorant, tot servint l'Església». Això ha portat els jerònims i les jerònimes a renunciar a l'honor dels altars, malgrat que molts d'ells hagin viscut i mort santament. Tota una lliçó d'ultimitat.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPTE

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Àngel Bel-zunegui, Agustí Codinach, Antoni Coll, Delfí Dalmau, Joaquim Ferrer, Joan Guiteras, Elisabet Juanola, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Armand Puig, Francesc Raventós, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Lluís Solà, Joan Soler, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Francesc Torralba, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou lllindar

Anhel de transcendència

«Quan comprenem que Déu ens estima —diu Roger Schutz— i que estima fins i tot el més abandonat dels humans, el nostre cor s'obre als altres, ens fem més atents a la dignitat de la persona humana i ens preguntem: com podem preparar camins de confiança sobre la terra?» Això ens fa veure que l'amor de Déu en cadascun de nosaltres és com un tresor preciós, i d'aquest tresor pot brollar una força de compassió que dura tota la vida. És un fet que som cridats a transmetre, per mitjà de les nostres vides, un misteri d'esperança al nostre voltant.

Al mateix temps i d'una forma quasi espontània ens adonem sovint de la quantitat de persones que cerquen un nord en la seva vida, una brúixola segura enmig de tants radars que emeten constantment

senyals tan diversos, ambigus i fins i tot contradictoris. Tanmateix cal anar a l'interior, creure que hi és, valorar-lo, treballar-lo i seguir cercant. L'aspecte més sublim de la dignitat humana el trobem en la nostra vocació de comunicar-nos amb Déu.

Així ho viu sant Agustí: «Amonestat que retornés a mi mateix, vaig entrar en el meu interior guiat per vós, i ho vaig poder fer perquè vós fóreu la meua ajuda. Vaig entrar i vaig veure amb la mirada interior, fos com fos, sobre l'ull de la meua ànima, sobre la meua ment una llum incommutable, no la vulgar i visible a tota carn ni tampoc cap altra de semblant, encara que fos més viva, que brillés més i més clarament i ho omplís tot amb la seva grandesa.»

Per què ens costa tant reconèixer l'anhel de transcendència que hi ha en el cor humà? Per què no trobem el fonament de tant desig de felicitat que neix de l'interior de cadascú? Per què la nostra mirada s'ha tornat tan esquifida que hom té la sensació de portar cucs? Qui de nosaltres té la gosadia de dir —això és un acte de fe—: «Senyor, ens heu fet per a vós i en neguit és el cor nostre mentre no reposi en vós?»

Posem-hi tota la confiança, la que ens fa dir com Agustí: «Vaig trigar a estimar-vos; vós estàveu dintre de mi i jo fora; vós estàveu amb mi, però jo no estava amb vós. Vau rompre la meua sordesa, vau foragitar la meua ceguesa; us he gustat i tinc fam i set; m'heu tocat i m'ha arborat la vostra pau.»

Sebastià Taltavull Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona

Cinc segles al servei de la infància i la joventut

Els pares somascs celebren 500 anys de l'alliberament de sant Jeroni Emiliani

Rosa María Jané Chueca

Somasca és un petit llogaret a poca distància de Lecco, a Itàlia, que dona nom a la Companyia dels servents dels pobres, actualment anomenats Pares Somascs. Hem de remuntar-nos 500 anys enrere, quan sant Jeroni Emiliani lliura la seva vida al servei dels orfes i dels més necessitats i abandonats. A Somasca va morir sant Jeroni el 8 de febrer del 1537.

En la vida de sant Jeroni hi ha una data que marca un abans i un després: la nit entre el 27 i el 28 de setembre del 1511. Sant Jeroni era fill d'una família veneciana noble. Com qualsevol jove de la seva època somiava amb un futur de glòria i opta per la vida militar. Amb poc més de 25 anys s'encarrega de la defensa del castell de Quero. La fortalesa és atacada i el jove Jeroni és fet presoner, tancat en un calabós on resta encadenat un mes sencer. La desesperació envaeix el presoner, que prega a la Mare de Déu de Treviso, i li promet canviar de vida si l'ajuda a aconseguir la llibertat.

El *Libro dei Miracoli* ens relata el que va passar aquella nit que va canviar per sempre la vida del jove: «Condemnat a pa i aigua, pesarós i afligit per la mala companyia i les vexacions, després d'haver sentit la Mare de Déu de Treviso, humilment s'hi encomana, i li promet que visitarà aquest lloc descalç, i encarregarà misses. Immediatament se li apareix una dona amb un vestit blanc i amb unes claus a la mà, i li diu: "Agafa aquestes claus, obre els grills i la torre, i fuig." Però quan havia de passar entre l'exèrcit enemic, i sense conèixer el camí de Treviso, es va encomanar novament a la Mare de Déu i li va demanar que l'ajudés a travessar il·lès pel campament i li mostrés el camí fins allà. I la Mare de Déu li va agafar la mà i el va guiar... sense que ningú se n'adonés. I el va acompanyar fins a Treviso; tan bon punt van divisar els murs de la ciutat, va desaparèixer. I ell mateix, en persona, va explicar aquest magnífic miracle.»

Com a prova del seu agraïment i com a testimoni, sant Jeroni va dipositar al santuari de la Mare de Déu de Treviso les cadenes del seu empresonament i la bola de marbre, que es poden venerar encara avui. Cada any els pares somascs recorden aquest dia, el 27 de setembre, celebrant la festa de la seva patrona sota l'advocació de la Mare de Déu dels orfes.

El 27 de setembre de l'any passat els pares somascs van inaugurar la celebració del Jubileu pels 500 anys de l'alliberament de sant Jeroni, gràcies a la intervenció de la Maria. Aquest jubileu es va tancar aquest diumenge 30 de setembre a Somasca, amb una eucaristia.

Durant tot un any la família somasca ha celebrat un jubileu per commemorar aquests 500

«I la Mare de Déu li va agafar la mà i el va guiar... sense que ningú se n'adonés. I el va acompanyar fins a Treviso»

«Sant Jeroni va madurar la idea que la joventut, sobretot la més necessitada, no pot ser abandonada»

anys d'alliberament amb el lema «Vas trencar les meves cadenes». Una ocasió per renovar la força i la vitalitat d'aquest esdeveniment, i reviu l'experiència d'alliberament. Per això, l'urna amb les cadenes que van tenir pres sant Jeroni ha recorregut les diverses cases de les comunitats somasques a Espanya. A Catalunya els pares somascs porten un centre de menors a Teià, la Llar Santa Rosalia, i tenen cura de la parròquia de Nostra Senyora del Rosari de Badalona. En aquesta parròquia la urna amb les cadenes es va exposar del 16 al 17 de juny de 2012.

Un pare per a tothom

La transformació que experimenta Jeroni Emiliani el porta a lliurar-se especialment als infants i joves, concretament als qui viuen situacions d'abandonament i desemparament. D'aquesta manera, sant Jeroni es converteix en un pare per a tots ells.

Com assenyala Benet XVI en el missatge enviat als pares somascs amb motiu d'aquest jubileu, «Jeroni va ser alliberat per la intervenció divina dels llaços de l'egoisme, de l'orgull, de la recerca de l'afirmació personal, de manera que la seva existència, en un primer moment orientada sobretot als béns temporals, es va centrar únicament en Déu, estimat i servit de manera particular en la joventut òrfena, malalta i abandonada». Segons el Papa, «Jeroni va madurar la idea que la joventut, sobretot la més necessitada, no pot ser abandonada, sinó que per créixer d'una manera sana té un requisit essencial: l'amor».

Joan Pau II va definir sant Jeroni Emiliani com a «laic animador de laics», recorda Benet XVI. I afegeix: «Ajuda a preocupar-se per tota la pobresa de la nostra joventut, moral, física, existencial, i abans que res, la pobresa d'amor, arrel de tot problema humà seriós.»

Actualment els pares somascs, hereus del carisma de sant Jeroni Emiliani, són presents a 22 països dels cinc continents. La seva tasca se centra en l'atenció i cura a orfes i desemparats; ensenyament i animació juvenil en col·legis i centres professionals; ministeri parroquial, catequesis, cases d'espiritualitat, missions, i servei i reinserció de drogo-dependents, prostitutes, vagabunds, immigrants... Tal com assenyala el preposít general dels pares somascs, el P. Franco Moscone, parlant sobre l'orde fundat per sant Jeroni, «al llarg dels seus gairebé 500 anys de servei a l'Església ha intentat alliberar infants i joves de les cadenes de la ignorància a través de l'ensenyament, la catequesi, la predicació de l'Evangeli i el servei d'atenció als menors i a la joventut marginada o explotada».

Cadenes que va portar sant Jeroni en el seu captiveri.

Passió per Crist, per l'Església i pels orfes

La presència somasca a Catalunya es concentra a Badalona i Teià

R. M. J.

El 8 de setembre del 1983 van arribar a Catalunya els primers pares somascs, que van assumir la direcció de la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Badalona. Són gairebé trenta anys posant en pràctica les tres passions dels pares somascs: «Passió per Crist; passió per l'Església; passió pels orfes.» A Teià, els pares somascs regeixen la Llar Santa Rosalia, dedicada a la infància i la joventut.

L'orde somasc és contemporani dels jesuïtes o els teatins, i això no obstant, no és ni de bon tros tan conegut com ells. Per què? El P. Luis López Castelo, superior dels somascs i rector de la Mare de Déu del Roser, ens en dóna algunes pistes: «Som tan poc coneguts perquè d'ençà de la fundació de l'orde, adscrit entre les congregacions de clergues regulars per Pius V el 6 de desembre del 1658, els pares somascs no van sortir fora d'Itàlia fins al segle passat.» El 1921 arriben a El Salvador, si bé no s'encaminen cap a altres països de Centreamèrica fins als anys seixanta. I, finalment, el 1957 estableixen casa a Espanya. Va ser a la ciutat d'A Guarda, a Pontevedra, on va tenir lloc la primera fundació al nostre país.

El P. Luis considera que també hi ha altres raons que expliquen que l'orde no sigui gaire «famós», com «la falta de propaganda o el fet que no estigui feta adequadament». Fins i tot així, reconeix que «a les zones on tenim les nostres obres, sí que som ben coneguts i, gràcies a Déu, també gaudim de bona fama». I encara apunta un altre motiu: «Una altra raó pot ser que hem estat sempre pocs, al voltant d'uns 500.»

Per al P. Luis, el fet que una comunitat religiosa regeixi una parròquia com la Mare de Déu del Roser de Badalona implica «un privilegi per als seus fidels». Entre altres coses, perquè «mantenim l'església oberta matí i tarda, fem pregària comunitària (ofici de lectura i laudes) en què pot participar qui ho vulgui, celebrem dues eucaristies cada dia (9.00 i 20.00), Rosari cada dia a les 19.30, així com totes les altres activitats pròpies de tota parròquia. Un aspecte típic dels pares somascs és la nostra presència, la nostra atenció i preocupació per tothom, especialment pels més necessitats a tots els nivells. Fer-nos presents, propers, disponibles i entregats als altres forma part de l'ésser somasc i també està en perfecta consonància amb l'Evangeli».

Fidels al carisma del seu fundador, sant Jeroni Emiliani, els pares somascs a Catalunya es dediquen a la infància i la joventut. El P. Luis López ens recorda que sant Jeroni és el patró universal dels orfes i de la joventut abandonada. Cosa que té molt present a l'hora de tenir arreu del món orfenats, cases d'acollida per a nens i nenes procedents de famílies desestructurades i per a la joventut desemparada.

La Llar Santa Rosalia de Teià acull uns 28 menors de 0 a 20 anys. «Són

La parròquia Mare de Déu del Roser de Badalona va acollir l'urna amb les cadenes.

desafavorits socialment», ens explica el religiós, «i provenen de famílies desestructurades. Actualment la més petita té 8 mesos i el més gran en té 20. El Centre Residencial Assistencial Educatiu (CRAE) els ofereix un lloc familiar i acollidor on poden desenvolupar-se com a persones de valors. La nostra identitat familiar ens defineix com a projecte al qual la presència de la comunitat durant les 24 hores els aporta moltíssim».

«Fe i devoció»

El Jubileu somasc s'ha viscut al nostre país amb «molta fe i devoció», assegura el P. Luis. «Ens hem preocupat de sensibilitzar tots els col·lectius de les nostres obres, professors, alumnes, formadors, educadors, personal de servei, grups parroquials, feligresos i tots els qui d'una manera o altra tenen relació amb nosaltres».

Cada comunitat ha fet els seus actes, en què sempre ha estat present l'urna amb les cadenes de sant Jeroni Emiliani i que no han deixat indiferents els fidels que han volgut venerar-les. L'experiència d'alliberament, de renovació s'ha viscut intensament al llarg de tot l'any jubilar. «Vull ressaltar que a totes les nostres cases tots aquells que ho han volgut han pogut lucrar-se diverses vegades de la indulgència plenària de les cadenes que van tenir presoner sant Jeroni i que ell mateix va dipositar després del seu alliberament

«A Teià, els pares somascs regeixen la Llar Santa Rosalia, dedicada a la infància i la joventut»

«L'urna amb les cadenes de sant Jeroni Emiliani no ha deixat indiferents els fidels que han volgut venerar-les»

als peus de la Madonna Gran al santuari de Treviso», apunta el rector de la Mare de Déu del Roser de Badalona. «Aquestes cadenes», afegeix, «han recorregut totes les obres que tenim a Espanya acompanyades d'uns plafons explicatius que els han agradat a tots i un fulletó de pregàries per a l'ocasió».

Joan Pau II va definir sant Jeroni Emiliani com a «laic animador de laics». Segons el P. Luis, això s'acompleix més clarament a la Llar Santa Rosalia «perquè l'equip educatiu està format, en la seva majoria, per laics com va passar en les primeres obres de sant Jeroni Emiliani. Una de les principals funcions de la comunitat religiosa consisteix a animar els laics que col·laboren i treballen al CRAE». I no s'oblida de la parròquia de Badalona... «També a la parròquia comptem amb la col·laboració molt valuosa dels laics als quals no els manca la nostra ajuda i animació i fins i tot una formació humana i cristiana.»

Els pares somascs celebren 500 anys del dia que va canviar la vida de sant Jeroni Emiliani amb la mirada posada en el futur, encara que el futur sigui incert. En aquest sentit, el P. Luis López reflexiona: «En l'obra de Teià es preveu un futur falaguer si es manté l'estil i el carisma que es palesen actualment. Els pares somascs, a llarg termini, tenim un futur incert per mantenir totes les obres a Espanya si no sorgeixen noves vocacions.»

«El nostre carisma és mostrar la paternitat de Déu envers els més necessitats»

P. Franco Moscone, prepòsit general dels pares somascs

R. M. J.

Al prepòsit general dels pares somascs, el P. Franco Moscone, li ha tocat viure un moment especialment agradable per a la congregació: 500 anys de l'obra de sant Jeroni Emiliani a favor de la infància i la joventut. Com explica el P. Moscone, hi ha hagut un treball previ de preparació en aquest jubileu intentant actualitzar el carisma de l'Orde, a partir de tres frases del mateix fundador: «Seguir la senda de Crist crucificat, menystenint el món», «Estimeu-vos els uns als altres» i «Tingueu cura dels pobres».

Qui són els pares somascs?

Som un orde religiós anomenat Orde dels Clergues Regulars de Somasca, fundat per sant Jeroni Emiliani, laic i noble venecià, nascut el 1486 i que mor a Somasca el 1537. Va ser nomenat posteriorment per l'Església patró universal dels orfes i de la joventut abandonada. La seva aprovació oficial com a orde religiós va ser feta per sant Pius V l'any 1568.

En aquest Jubileu celebren els 500 anys de l'alliberament de sant Jeroni Emiliani de la presó de Castelnuovo de Quero. Per què és significatiu aquest esdeveniment?

Estem celebrant els 500 anys de l'alliberament per intercessió de la Mare de Déu de sant Jeroni en el castell d'on era responsable a la frontera amb Àustria el 27 de setembre del 1511. Aquesta data marcarà un abans i un després en la vida d'aquest noble i militar venecià.

Quin és el simbolisme de les cadenes?

Les cadenes de sant Jeroni, que es conserven al santuari de la Madonna Gran de Treviso, i que sant Jeroni les hi va dipositar en agraïment pel seu alliberament, ens recorden, d'una banda, tot allò a què estem lligats i que no ens deixa ser lliures i, alhora, ens recorden la necessitat de trencar aquestes mateixes cadenes per trobar la nostra fidelitat i sintonia amb l'Evangeli.

De quina manera podem reviure avui l'experiència d'alliberament?

Fent un treball d'introspecció sobre

la nostra vida, costums i objectius de cada dia. Es tracta de mirar al nostre interior i contemplar la vida de Crist, i anar treballant-nos a nosaltres mateixos perquè cada vegada més la nostra vida estigui més en sintonia amb les paraules de Jesús: «Sou la llum del món i la sal de la terra.»

Quins fruits esperen d'aquest Jubileu?

D'aquest Jubileu, Any de Gràcia per al nostre orde, esperem una renovació i vivència més profunda del nostre carisma somasc i un compromís per trencar tantes i tantes cadenes que amb el pas del temps ens han anat lligant i que no ens deixen viure la nostra vida de consagrats al servei de l'Església i a favor dels més necessitats.

«Els nostres infants i joves necessiten la companyia de persones capaces de fer amb ells un procés empàtic»

«La presència de la Mare de Déu ens recorda la intercessió i ajuda materna envers els orfes i necessitats»

Com està previst clausurar les celebracions el 30 de setembre?

Es tancarà oficialment amb la celebració de l'Eucaristia al nostre santuari de Somasca. Santuari que custodia les relíquies del nostre fundador. A tot això cal afegir les activitats i actes propis que es faran a les diferents parts del món on els somascs tenen presència.

Com podríem definir el seu carisma?

El nostre carisma es pot definir en poques paraules: «Mostrar la paternitat de Déu envers els més necessitats.» Com? Vivint enmig dels orfes i pobres en dues direccions: d'una banda, donant una formació humana que capaciti aquests joves per viure a la societat i, de l'altra, donant una formació cristiana que prepari els nostres joves a descobrir la seva responsabilitat i vocació dins de l'Església.

Quina és l'actualitat d'aquest carisma?

Aquest carisma és més actual que mai, ja que avui els nostres infants i joves, ja sigui a Europa o als països més pobres, necessiten la companyia de persones capaces de fer amb ells un procés empàtic en un món que cada vegada es demostra més individual i egoista.

De quina manera es tradueix la presència mariana en la vida dels pares somascs i els seus col·laboradors?

La presència de la Mare de Déu, invocada al nostre orde com a Mare dels Orfes, ens recorda la intercessió i ajuda materna envers els orfes i necessitats, i la mateixa intercessió en el nostre alliberament de tot allò que no ens deixa ser veritables pares-mares enmig dels més necessitats.

Com afronten el futur de l'orde?

El nostre futur continua sent la realització del nostre carisma, segons les nostres possibilitats, al món dels marginats i desfavorits. Com a signe d'aquest Any Jubilar s'han obert i potenciat les dues últimes presències dels pares somascs al món: una, a Haití-Santo Domingo arran del darrer terratrèmol, i una altra, a Nigèria. En aquestes obres s'està desenvolupant un treball de prevenció, escolarització i capacitació professional per a uns tres mil infants i joves.

Benet XVI deixa una empremta profunda al Líban

Recorda la seva visita recent al Pròxim Orient

Mercedes De La Torre C.
Ciutat del Vaticà

El diumenge 16 de setembre, al vespre, després d'arribar a l'aeroport de Roma des de Beirut, el papa Benet XVI es va traslladar directament amb cotxe al palau apostòlic de Castelgandolfo, on ha passat tot l'estiu i on encara es troba.

El dimarts 18 de setembre, Ràdio Vaticana informava que el nunci apostòlic del Líban, Mons. Gabriele Caccia, havia agraït al papa Benet XVI la seva visita «en nom de tot el Líban i de tota l'Església local», i indicava que «aquest viatge serà realment un llegat important i una font d'inspiració per als pròxims anys».

A més, Mons. Caccia ha expressat el seu agraïment al Pontífex, «sobretot perquè en un moment així de difícil, pel que fa a la situació de Síria, desafiant també la raó dels "grans", ha volgut amb la seva visita fer present l'Església sobretot allà on hi ha més necessitat».

També ha recordat que el Papa ha visitat el Líban «com a pelegrí de la pau» i ha remarcat que el lema de la seva visita va ser «La pau us deixo». Així Mons. Caccia ha apuntat que aquest viatge ha permès també al Líban «poder restar una mica a l'«empara» del que està passant en la propera Síria, per evitar repetir l'experiència trista de la divisió confessional».

Finalment, el bisbe italià, que representa el Pontífex al Líban, remarcava que aquest país «és una terra de màrtirs, una terra de monjos, una terra d'eremites, una terra de grans pastors, de patriarques, i aquesta flama de l'Evangeli», afegia, «no s'ha apagat mai», per la qual cosa ha acabat dient que Benet XVI amb la seva visita «ha renovat aquesta consciència del do gran que ha rebut i els ha animat a ser fidels a la seva vocació».

Per la seva banda, el Papa va evocar moments significatius de la seva visita de tres dies en aquest país del Pròxim Orient durant l'audiència general setmanal al Vaticà i per a la qual va viatjar des de Castelgandolfo. En acabar la trobada, va tornar a la residència d'estiu, que es troba davant del llac d'Albano.

Durant la catequesi, Benet XVI va assegurar al poble libanès que «l'Església universal els és particularment propera amb l'afecte i la pregària», i va recordar que el motiu del seu 24è viatge apostòlic va ser la signatura i entrega de l'exhortació apostòlica postsinodal *Ecclesia in Medio Oriente*, gràcies a la qual ha tingut ocasió de trobar-se «amb una multitud de creients, no només d'aquest país, sinó també de tot el Pròxim Orient, per reflexionar, dialogar i, sobretot, pregar plegats».

A més, el Papa va expressar que «han estat uns dies viscuts amb entusiasme i en un clima serè i constructiu, una experiència de respecte recíproc, de comprensió i de fraternitat, que constitueix un fort signe de confiança per a tota la humanitat».

D'altra banda, va afegir que «agra-

eix al Senyor aquest do preciós que dóna esperança per al futur de l'Església en aquell territori, joves, adults i famílies encoratjades per un gran desig d'arrelar les seves vides en Crist, romandre en l'Evangeli i caminar plegats en l'Església».

En acabar el seu missatge a l'audiència, Benet XVI va assegurar que està convençut que «el poble libanès, en la seva diversa, però ben amalgamada composició religiosa i social, sabrà testimoniar amb un nou impuls la pau vertadera, que neix de la confiança en Déu».

Durant la salutació als pelegrins de llengua espanyola, va convidar a «donar gràcies al Senyor que li ha concedit viure aquesta visita apostòlica» i a confiar «a la intercessió materna de Maria els propòsits de bé i les aspiracions justes de tot el Pròxim Orient».

D'altra banda, aquesta setmana es

«Benet XVI va assegurar al poble libanès que l'Església universal els és particularment propera amb l'afecte i la pregària»

va anunciar que el papa Benet XVI ha nomenat l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach, pare sinodal de la XIII Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, que tindrà lloc al Vaticà del 7 al 28 d'octubre del 2012, i el tema del qual serà *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana*. Juntament amb ell, han estat també nomenats dos espanyols més: el prelat de la prelatia personal de l'Opus Dei, el bisbe Javier Echevarría Rodríguez, i el president de la Germanor de Comunió i Alliberament, pare Julián Carrión.

Paolo Gabriele

D'altra banda, l'Oficina de Premsa de la Santa Seu ha informat que el president del Tribunal de la Ciutat del Vaticà, Giuseppe Dalla Torre, ha emès el decret que estableix que el 29 de setembre, a les 9.30 hores, es duria a terme la primera audiència del procés dels acusats Paolo Gabriele i Claudio Sciarpetti, pel delictes de robatori de documents reservats del Papa.

Paolo Gabriele, exmajordom de Benet XVI, va ser arrestat el mes de maig passat per la possessió de documents reservats del Papa al seu domicili i va passar en una cel·la de la gendarmeria vaticana seixanta dies. Actualment, es troba en arrest domiciliari en el seu apartament dins de la Ciutat del Vaticà al costat de la seva esposa i els tres fills.

El judici va ser reenviat amb sentència del jutge instructor el 13 d'agost passat després d'acabar la fase d'interrogatori formal. «L'audiència tindrà lloc a l'Aula de les audiències del Tribunal de l'Estat de la Ciutat del Vaticà i el decret ha estat notificat als interessats», segons ha informat un comunicat oficial de l'Oficina de Premsa vaticana.

Tercera part de «Jesús de Natzaret»

El divendres 21 de setembre la Llibreria Editrice Vaticana (LEV) va anunciar que el tercer volum del llibre *Jesús de Natzaret* sobre la infància de Jesús als evangelis, de Joseph Ratzinger, sortirà a la venda en italià abans del Nadal.

La llibreria vaticana ha signat un acord de publicació amb la Casa Editrice Rizzoli, en què concedeix els drets de l'obra per vendre-la arreu del món, serà una coedició LEV-Rizzoli. Juntament amb l'edició italiana, ja està prevista també l'edició en alemany, que serà publicada per Herder.

Joseph Ratzinger-Benet XVI ha orientat la seva recerca científica i la seva obra per «donar a conèixer la figura i el missatge de Jesús», aquest nou llibre s'espera que sigui sobre la figura de Jesús en les narracions evangèliques de la infància, que completa les dues obres precedents i es revela «de gran importància des del punt de vista teològic i científic».

El títol definitiu del nou llibre encara és reservat. Els volums anteriors d'aquesta trilogia de Benet XVI són *Jesús de Natzaret*, publicat per Rizzoli el 2007, i *Jesús de Natzaret. De l'entrada a Jerusalem fins a la seva resurrecció*, el 2011, publicat per la LEV.

Opinió

La «dona» o la «deixebla» de Jesús?

Armand Puig
i Tàrrach

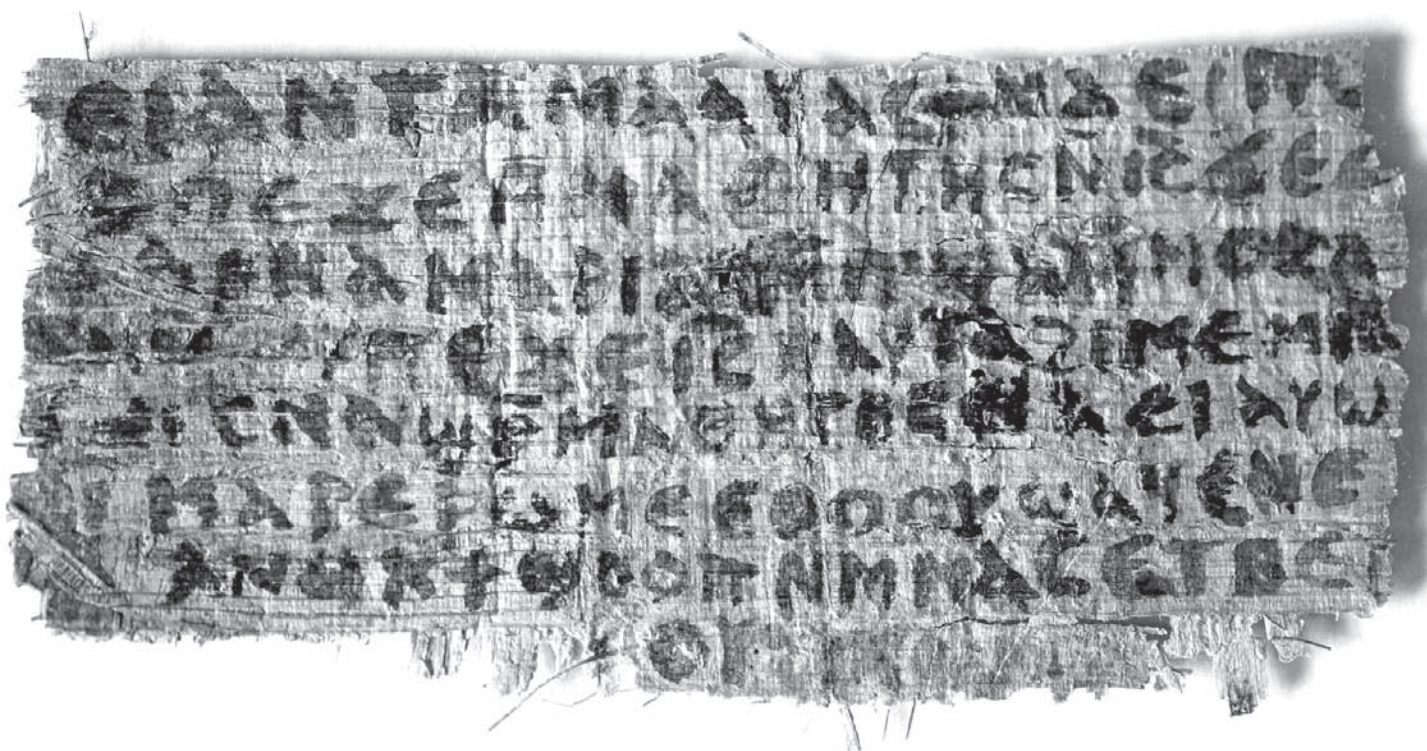
Degà-president de la
Facultat de Teologia
de Catalunya

En el segle II el cristianisme es va consolidar en nombre de comunitats i de membres. Desconeixem les xifres exactes d'aquesta expansió. Es constata, però, l'existència d'un bon nombre de fragments de papirs on apareix el nom de «Jesús», normalment molt petits, que es conserven en fons d'universitats (com ara Oxford) i de particulars (com ara el fragment de Harvard donat a conèixer recentment). Molts d'aquests fragments encara no han estat publicats, i tot fa pensar que en els pròxims anys augmentarà el nostre coneixement dels diversos corrents cristians dels segles II i III. Sobretot, allò que creixerà serà el coneixement dels cercles cristians gnòstics, molt productius intel·lectualment, tal com testimonien la rica biblioteca de Nag Hammadi i, entre d'altres, el fragment copte que la Dra. Karen L. King, professora de la Divinity School de Harvard (a qui tinc, per cert, el gust de conèixer), ha estudiat i editat. Pel que sembla, es tracta d'un evangeli gnòstic desconegut fins ara, escrit en grec a la segona meitat del segle II i traduït en copte saídic en el segle IV. Es conserva, doncs, una traducció copte del document, no l'original grec.

La qüestió prèvia afecta l'autenticitat del fragment (format per 14 línies incompletes: 3 il·legibles, 4 amb una sola paraula). Encara no s'ha comprovat, per exemple, la composició de la tinta. És sabut que una descoberta «sensacional» com la del pretès ossari-sepulcre de Jaume, fill de Josep i germà de Jesús, va resultar ser una falsificació, com va certificar el Departament d'Antiguitats de l'Estat d'Israel (2003). Igualment, molts estudiosos opinen que l'anomenat «Evangeli secret de Marc», que al·ludeix a la visita nocturna d'un jove a Jesús, donat a conèixer per Morton Smith (1973), és una falsificació, antiga o moderna. Per tant, cal ser prudent i esperar una anàlisi codicològica exhaustiva per pronunciar-se de manera definitiva.

En la hipòtesi que el fragment sigui autèntic, cal descartar que contingui una informació històrica sobre la vida de Jesús. En les conclusions de l'article que publicarà a *Harvard Theological Review* (gener 2013), ja ara disponible en la pàgina web, la Dra. King afirma taxativament que la datació del fragment és una prova contra la seva utilització en relació amb el Jesús històric («*argues against its value as evidence for the life of the historical Jesus*»). Dit altrament, el fragment no pot ser utilitzat per modificar la imatge històrica de Jesús en relació amb el seu celibat. Particularment, Jesús afirma d'ell mateix a Mateu 19,12: n'hi ha que fan l'opció de no casar-se «per causa del Regne del cel». D'altra banda, Jesús admet dones com a deixebles en el seu cercle (Marc 15,40-41). Maria Magdalena serà la deixeblla més fidel, la que segueix Jesús fins a la creu i va fins al sepulcre el matí de Pasqua. Jesús correspon a aquesta fidelitat i se li ma-

«En la hipòtesi que el fragment sigui autèntic, cal descartar que contingui una informació històrica sobre la vida de Jesús»

«El fragment no pot ser utilitzat per modificar la imatge històrica de Jesús en relació amb el seu celibat»

«La terminologia matrimonial i afectiva expressa la unió mística del creient gnòstic —home o dona— amb Jesús»

«Maria Magdalena és la prototipus de deixeblla que ha entès els misteris gnòstics i ha arribat a la unió espiritual plena amb el Salvador»

nifesta ressuscitat (vegeu Joan 20,11-18). El cristianisme de totes les grups i tendències afirma la possibilitat d'una relació d'amistat entre un home i una dona, però nega que la sexualitat activa sigui un element imprescindible i necessari d'aquesta relació.

Aquest esment a Maria Magdalena és pertinent perquè el fragment que la Dra. King ha titulat «Evangeli de la dona de Jesús» esmenta un nom propi, «Maria» (línia 3), de la qual es diu que és «dona» i serà «deixebla» i que Jesús «existeix / viu amb ella». Aquestes expressions podrien ser interpretades de manera literal, però el gnosticisme les interpreta de manera simbòlica: la terminologia matrimonial i afectiva expressa la unió mística del creient gnòstic —home o dona— amb Jesús. Així, quan en l'Evangeli de Felip, el text gnòstic conegut més proper al fragment de Harvard, es diu que Maria Magdalena era «la companya» de Jesús (§ 32) o bé que Jesús «l'estimava més a ella que als altres deixebles» (§ 55), és clar el sentit figurat i metafòric del text: Maria Magdalena és la prototipus de deixeblla que ha entès els misteris gnòstics i ha arribat a la unió espiritual plena amb el Salvador. Igualment, quan en el text gnòstic anomenat «l'Evangeli de Maria» es diu que «el Salvador estimava Maria (Magdalena) més que les altres dones» (10,1-3), es posen en relleu els coneixements superiors dels ensenyaments espirituals del Salvador per part d'aquella. Per això la línia 7 del fragment diu que Jesús «existeix / viu amb ella», és a dir, s'ha fet u amb ella. Maria Magdalena és «la dona de Jesús» (línia 4) perquè és «la model dels seus deixebles» (línia 5).

En conclusió, tal com la mateixa Dra. King reconeix, l'horitzó mental i teològic del fragment de Harvard és el gnosticisme dels segles II i III; per això —i en aquest punt difereixo de la Dra. King— és del tot aventurat

suposar que aquest fragment deixi entreveure un debat gnòstic sobre un pretès matrimoni de Jesús. Així, doncs, el fragment no qüestiona la història concreta de Jesús de Natzaret. Es manté inalterable la informació que prové dels quatre evangelis, escrits tots ells en el decurs del segle I: Jesús no va tenir parella ni es va casar.

RàdioEstel
DE
MATINADA

Nits de dissabte a
diumenge
de 00.00 h a 1 h

Redifusió del programa les nits de
diumenge a dilluns d'1 a 2 h.

Per a tots aquells que no
podeu dormir,
us fem companyia

amb
ESTHER NOSÀS

NOSAR
COMUNICACIÓ
Tel. 606 974 623

www.dematinada.es

També ens trobareu al Twitter

Una Església testimoni de fe des del silenci

AEN llança la campanya «Amb els catòlics del Magrib»

Rosa María Jané Chueca
Barcelona

El 4 d'octubre, a les 19.30, es projectarà la pel·lícula *Érase una fe*, a benefici de la campanya d'Ajuda a l'Església Necessitada (AEN) «Amb els catòlics del Magrib». La cita és al carrer Mercaders, 32, de Barcelona. És imprescindible reservar amb temps: tel. 932 373 763, barcelona@ain-es.org.

L'objectiu d'aquesta nova campanya és sensibilitzar els catòlics sobre la situació difícil que viu l'Església al Magrib, una Església que només pot donar testimoni de fe des del silenci i el compromís. El Marroc, Algèria i Tunísia són els països protagonistes de la campanya, un dels països on l'Església catòlica és tolerada però on no es pot fer un anunci explícit de Crist. Mónica García, membre de l'oficina d'AEN a Barcelona, ha tingut l'oportunitat de visitar alguns d'aquests països, i veure directament com és la vida dels catòlics allà. Reconeix que la realitat és molt complexa, i que la relació entre cristians

AIN-Mónica García

i musulmans presenta molts matisos. Això sí, està convençuda que la presència cristiana al Magrib és indispensable: «La presència, encara que silenciosa, és molt important perquè la diferència entre ser-hi i no ser-hi és molta.»

Durant quinze dies ha pogut entreveure amb bisbes, religiosos, comunitats, moviments... i ha arribat a la conclusió, pel que li han explicat, que «el desconeixement de la fe cristiana per part dels marroquins, algerians i tunisians és gairebé total. Només algunes persones que estan en contacte amb religiosos poden intuir alguna cosa de la fe cristiana. Són les persones que es beneficien de l'acció social o que fan algun treball als religiosos o religioses». Entre els testimonis que ha recollit, molts li expliquen que «quan una persona se sent interpel·lada per la vida, l'entrega i la fe d'una religiosa al Marroc i li pregunten sobre el seu Déu, aquesta contesta que la llei del país li prohibeix parlar sobre aquest tema i que només pot ajudar-la a ser una bona musulmana. Els marroquins, tunisians i algerians són musulmans i no poden canviar de religió. El canvi els implicaria la presó o multes i, sobretot, l'ostracisme i la mort social».

A les diverses obres socials de l'Església que s'han visitat des de l'oficina d'AEN, s'ha vist que precisament són punts de trobada amb els musulmans: «Escoles bressol, col·legis, capacitació per a la dona, assistència a infants deficients, Càritas. Això no obstant, l'intercanvi de paraules és difícil, tot passa a través de l'exemple. Al Marroc, una religiosa ens deia que, ja que no poden parlar de l'Evangeli ni els marroquins el poden llegir, la seva pròpia vida ha de ser l'Evangeli perquè el poble marroquí el pugui llegir. També és fonamental l'amistat, perquè en la confiança mútua es pot parlar lliurement.»

En el seu periple pel Magrib, Mónica García ha notat que l'Església és molt prudent, «al Marroc i a Algèria, especialment, se saben vigilats. Nosaltres mateixos ens en vam adonar a missa i en una visita a les Carmelites de Tànger». Això no impedeix, però, que els cristians intentin compartir amb els musulmans

el que tenen en comú: «La voluntat divina, la lloança a Déu, la pregària, el Déu únic, creador, misericordiós...»

Una característica dels cristians del Magrib és que tots són estrangers. Al Marroc hi ha fins a 90 nacionalitats diferents i a Tunísia unes 60. «Un grup molt important i nombrós a tot el nord d'Àfrica són els cristians subsaharians que van a estudiar a aquests països i aspiren a arribar a Europa. El seu testimoni i vitalitat són destacables». Per això, els religiosos que s'ocupen d'aquesta pastoral sovint són joves. «Els cristians estrangers són tolerats pel fet de dur a terme una tasca social o simplement perquè són persones únicament de pregària. La pregària l'entenen bé els musulmans i la valoren. Les religioses que viuen en pregària, pobresa, silenci, etc., són en general molt estimades», assenyala la Mónica després de la seva experiència al Magrib.

No hi ha dubtes que aquesta Església té molts reptes. Per a Mónica García, un d'ells és el fet que molts ordes no poden enviar personal missioner a causa de la crisi de vocacions a Europa, «encara que gràcies a Déu arriben nous missioners d'Amèrica Llatina. Un repte, per tant, seria mantenir la presència. És molt important per continuar donant testimoni autèntic de fe en un Déu d'Amor i de perdó. I una cosa molt difícil és que es pugui aconseguir la llibertat religiosa. Ara com ara, pràcticament només tenen llibertat de culte (no llibertat religiosa), poden visitar els presos cristians, desenvolupar accions socials i tenir en propietat o lloguer unes quantes, poques, esglésies».

Mónica García ha tornat del Magrib amb moltes impressions. Aquests dies

viscuts al nord d'Àfrica l'han fet arribar a algunes conclusions sobre el que podem aprendre d'aquesta Església silenciosa: «Que el temps de Déu no és el nostre temps. Que Déu estima els musulmans i que tenen un paper (misteriós) en el pla de salvació de Déu. Que l'amor autèntic és gratuït: les religioses i religiosos es deixen

literalment la vida sense poder dir ni tan sols el motiu que els ha portat a ser-hi, que hi són per amor a Jesús; que a nosaltres ens marxa la força per la boca i les nostres obres diuen poca cosa; que hi ha gent molt valenta que treballa en silenci amb una alegria desbordant enmig de patiments en veure la pobresa; que hem vingut a servir i no a ser servits; que hi ha esperança mentre hi hagi un sol missioner que estigui donant la vida per una altra persona...».

Per col·laborar en la campanya «Amb els catòlics del Magrib» i ajudar a finançar, entre altres objectius, seminaris de formació bíblica a Algèria o rehabilitar la parròquia de Sant Francesc d'Assís a Rabat, es poden ingressar donatius a "la Caixa" 2100 2415 42 02000140293.

CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Subscriviu-vos-hi per 124,80 € l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana durant un any (52 números)

☐ Edició en català
☐ Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

☐ Únic pagament de 124,80€ per any
☐ Xec nominatiu que adjunto
☐ Dos pagaments semestral de 62,40€
☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat	Oficina	DC	Compte	Data (dd/mm/aa)
____	____	____	____	____

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Carta des de... / **Togo**

Odile (I)

Veníem de celebrar Pasqua i tot ressonava a resurrecció. Els adults que havien rebut el bateig es passejaven amb els seus vestits blancs. Alegres. Formaven part de la comunitat. Entre els joves destacava l'Odile, una noia de Flingbong, de la comunitat de Namaré. Ella també estava preciosa. Havia arribat dos dies abans després de passar quatre anys a casa d'un oncle del Sud que l'havia acollida després de la mort del seu pare. Ara devia tenir uns 20 anys. Havia saludat la seva mare i havia retrobat els amics de l'adolescència. Entre ells un noi que no l'havia oblidat, i ella tampoc. Era Pasqua en el seu cor. Era primavera. I davant d'ella, un munt de somnis per realitzar. I la història seria meravellosa si no fóssim on som, i si els contes aquí fossin possibles. La història seria diferent si els pobres poguessin escriure la seva pròpia vida. Però a l'Odile l'esperava una altra història. La història de moltes de les noies de la nostra parròquia, considerades purs objectes d'intercanvi.

I es fa de nit. A la sabana ressonen només els cants de les granotes i de les cigales, i els poblats estan en silenci, excepte una cabana. Amagats per les ombres, una colla s'acosta a casa d'un dels oncles paterns de l'Odile. A l'interior el so dels diners. El preu: 20.000 francs (30 euros). I de l'oncle una sola frase: «Demà al vespre l'Odile anirà al funeral d'un parent.» El tracte està fet.

I l'endemà torna a fer-se de dia i l'Odile somriu i es prepara per al funeral. El funeral que canviarà la seva vida. I mira somrient com el sol se'n va a dormir, sense saber que potser serà el seu darrer somriure, i es fa fosc. I se'n va al ball dels funerals, perquè aquí no s'entén la mort sense festa. I tot ballant i rient se li ha fet tard. Els altres joves del seu poble s'han avançat, i ha de marxar sola. S'ha vist amb el seu amic, i han parlat. Han dit que d'aquí a uns anys es casaran. I en el seu cap encara hi ha aquests pensaments quan un cop

Joan Soler
i Ribas

«L'Odile ha estat segrestada definitivament, i el plor resta a l'aire, el plor d'una altra víctima innocent»

l'abat. La carreguen en una moto i la porten a la cabana d'un home que no coneix. El qui l'ha comprada. I la vol forçar. Però ella es resisteix. No vol. I la colpegen. Però ella es resisteix. Es resisteix durant tres dies. Diuen que la mataran. Que la vol fer seva abans de marxar a viure a Ghana. I l'Odile té por. Molta por. Allà no coneixerà ningú. I prega. I li ve una idea: «Acceptaré el que vols de mi si em deixes anar a la parròquia. Allà em donaran el meu carnet de bateig per poder anar a missa a Ghana i poder-nos casar per l'Església.» I el «comprador-marit» accepta.

I és així com al quart dia l'Odile arriba a la parròquia. Jo estic celebrant una missa amb els de la Confirmació, però al despatx hi ha l'abbé Pascal. Molt millor, perquè ella no parla gaire francès. Saluda l'abbé Pascal i li diu: «M'han segrestat! Ajudeu-me a marxar de nou amb el meu oncle matern per fugir d'aquesta gent.» L'abbé Pascal l'escolta i, commogut, se'n va a la rectoria a buscar diners. Però a

fora, la vigilen. I en ells neix la sospita. La noia, que veu els moviments, surt per dir que tot va bé, que esperin una mica. Però ja és tard. Un altre cop.

Un altre crit i la fugida. L'Odile ha estat segrestada definitivament, i el plor resta a l'aire, el plor d'una altra víctima innocent. (...continuarà).

Tunísia

«No a la provocació i a la violència», afirma l'Església

Fides / Tunis

«Ofenses serioses i injustificables han fet mal en els darrers dies a la sensibilitat de molts creients musulmans a Tunísia i arreu del món», afirma un comunicat signat per Mons. Maroun Lahham, arquebisbe administrador apostòlic de Tunis, i pel P. Nicholas Lhernould, vicari general. Aquestes ofenses, diu el missatge, «han provocat un augment perillós i tràgic de la tensió i la violència». «Davant

d'aquest comunicat l'Església catòlica a Tunis expressa la seva oposició ferma a qualsevol forma de provocació i violència. Llença novament una crida pel respecte de totes les creences, dels seus representants i dels seus símbols». «En solidaritat amb tots els homes i dones de bona voluntat, l'Església de Tunis reitera el seu compromís pel respecte, la trobada i el diàleg entre persones, cultures i religions, com el fonament de tota llibertat i de la convivència pacífica entre els pobles», conclou el text.

CASA D'ESPIRITUALITAT DEL MIRACLE

PROGRAMA ACTIVITATS 2012

12-14 octubre.	<i>Art i Espiritualitat: el cant</i> Per fer aflorar el cant interior / Taller de cant / Daniel Codina, monjo, Lluís Saumell, prevere.
19-21 octubre.	<i>Vorejant l'ànima humana</i> Bíblia i Psicologia II / Aprofundint el món dels somnis / Toni Pou, Ramon Ribera, monjos.
1-4 novembre.	<i>La pregària del cor</i> Pregar amb l'Església d'Orient / Vicenç Santamaria, monjo.
9-11 novembre.	<i>Natura i espiritualitat</i> Les quatre estacions / 1. La tardor / Per respirar l'alè de la creació seguint els cicles de la Natura.
23-25 novembre.	<i>Art i Espiritualitat: ikebana</i> (Sessió de tardor) / Art floral japonès, meditació, natura / Vicenç Santamaria, monjo.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS
Tel.: 973 480 002 / 649 465 814
www.santuarielmiracle.com
casespi@santuarielmiracle.com
25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

Punt de vista

Àngel Belzunegui

Professor de Sociologia de la URV

Barcelona World: fum o realitat?

Fa dies la Generalitat va fer l'anunci del projecte del complex temàtic amb el nom de Barcelona World, sota el qual hi ha inversors privats que aposten per un model d'atracció turística diferent del que en el seu dia suposava Eurovegas. La Generalitat va fer l'anunci un cop va saber extraoficialment que finalment el complex Eurovegas aniria a Madrid. Curiosament el que era bo dies abans, ara ja no interessava com a model turístic i d'oci per a Catalunya, com es va arribar a afirmar.

Hi ha en el nou projecte (com en l'anterior) més zones fosques que clares: quines garanties té la Generalitat que el projecte no sigui una vegada més un projecte merament especulatiu?, quines garanties té el nostre Govern sobre la figura de l'empresari controvertit Enrique Bañuelos?, quins seran finalment els inversors efectius que participaran en el projecte?, quina serà la real creació de llocs de treball, més enllà de les primeres notícies?, quin tipus de treball es demandarà?... són alguns dels interrogants que queden per contestar i que és necessari abordar per tal que la ciutadania es pugui formar una opinió millor sobre el projecte.

De totes formes sembla que el model econòmic que ens prepara el futur és un model capaç d'atraure inversió per consolidar una economia de serveis turístics i d'oci, fet que en si mateix ja és positiu. Però en canvi no som capaços de generar bones perspectives d'inversió en altres sectors d'activitat que requereixen persones altament qualificades (com els sectors relacionats amb la recerca científica, les energies renovables o el sector de qualitat ambiental i agroalimentari, per posar només alguns exemples).

Molt em temo que la divisió internacional de les economies i de l'activitat econòmica pensi en nosaltres com un país centrat en els serveis a les persones (serveis turístics, d'oci o de cures) i relegui el nostre paper a una cada vegada major centralitat de Catalunya com a destí turístic, sense un necessari desenvolupament complementari d'altres sectors d'activitat menys inten-

sius en mà d'obra i més rics pel que fa al valor afegit que provoquen.

És difícil posicionar-se en contra d'un projecte com Barcelona World en temps de crisi i quan la gent més necessita feina, però és saludable i imprescindible que davant de tal anunci, la ciutadania tingui la informació necessària per saber si en realitat estem davant de fum o d'una situació més que probable.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

La presó de la vanitat

És el títol d'un breu i interessant assaig sobre la vanitat. L'argument tindria aquest esquema: «L'ego (el jo) desmesurat i el joc de les aparences provoquen una satisfacció immediata... que amb el temps es pot acabar convertint en una presó de la qual no es pot sortir.»

«La vanitat és una religió amb molts fidels. N'hi ha de diferents edats, races i condicions socials, però tenen una característica comuna: tots porten màscara. Sacrifiquen els seus veritables rostres a l'altar de l'aparença per aconseguir l'admiració, la valoració i el respecte de l'entorn. Aposten pel culte a la imatge com a camí cap a l'èxit i la felicitat.»

Què fan els vanitosos? Presumeixen de les seves qualitats i dels seus triomfs. Però això els resulta car. Esdevenen esclaus de la seva disfressa. «La vanitat, addicta a la mentida i manipuladora per naturalesa, ens aïlla

de la veritat.» I ens situa en una falsa comèdia en lloc de la veritat. Al capdavant, el que som en realitat, no deixa d'aparèixer. Se sol endevinar, s'entreveu, es mostra malgrat la màscara. Comptat i debatut, els defectes traspuen, en un moment o altre es manifesten. De vegades, amb el simple amor als afalacs. Hi ha qui es traeix per la recerca constant de l'adulació. Hi ha persones que, sense parar, sempre parlen del seu jo. Persones pesades!

La vanitat creix? Ja ho crec. Amb els afalacs. Són una satisfacció immediata, però efímera. Com agraden els aplaudiments dels altres! Sense preguntar-se si són la font real de la felicitat. Passen a ser dependents del que els diuen i oblidem el respecte que cadascú es deu a si mateix. Els vanitosos solen ser víctimes de si mateixos, fan el ridícul. L'adulació ve a ser com una realitat. Al cap i a la fi, els altres prou descobreixen les mancances i defectes!

I després què? Com que cadascú sap les pròpies limitacions, s'arriba a tenir una sensació de malestar constant. Però, s'endinsen en la perfecció de la disfressa. «Com paons (*pavos reales*), continuem lluint les nostres plomes, desplegant-les a la mínima ocasió. Però el que és cert és que no aconseguirem un benestar genuí i sostenible, fins que ens atrevim a connectar amb la nostra autenticitat, acceptant la nostra llum i també la nostra ombra, més enllà de màscares i maquillatges de qualsevol mena.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Àlbum

Proposava que, després dels comentaris que escric, les lectures dels passatges bíblics i les consultes a Google, hom es pot assabentar dels costums i dels criteris de la cultura on es va forjar la Revelació i entendre'n més bé la doctrina. Recordava que el Papa va recomanar, als que marxaven de vacances, que s'emportessin la Bíblia, i els deia que alguns dels seus llibres, de lectura amena, es podien llegir en una hora. Estic segur que Benet XVI es referia a l'encantador llibre de Rut. Ha passat l'estiu i no sé quantes persones li deuen haver fet cas. Aquest mètode, aficionar-se a conèixer els animals i les plantes esmentats a la Bíblia, és molt apte per interessar-s'hi, i interessar els altres, pel Llibre Sagrat. Dos exemples. Fa anys que m'intriga un vegetal que apareix en dos llocs: la mandràgora. És comú i silvestre a la conca mediterrània, però, malgrat que crec que el vaig veure una vegada, com que no ho recordo, m'he proposat cultivar-lo a casa. A través d'internet vaig comprar-ne llavors a Itàlia, després a Alemanya, i, finalment, a Andalusia. He aconseguit que visquin quatre o cinc plantes, però encara no han florit. La gent que coneix la meva afició em pregunta per què m'interesso per unes plantes sense gens d'atractiu. Els explico que apareixen al Gènesi i al Càntic dels Càntics, que m'intriga que els llibres de botànica diguin que fa una pudor que empesta i que, en canvi, al Càntic l'estimada convida el seu enamorat a gaudir de l'olor de les mandràgores. Com quedem, fa bona o mala olor? Espero poder-vos-ho dir algun dia.

Una vegada me'n vaig endur glans de Terra Santa. Només una va germinar. Vaig encarregar als meus amics franciscans que me n'enviessin, en un embolcall humit, unes quantes d'acabades de collir. En aquest cas es tracta de *Quercus ithaburensis*, arrencades del mateix Mont Tabor, d'on són peculiars. Van néixer set alzines; ja n'he regalada una i he promès les altres. La gent em pregunta per què m'interesso per aquests arbres vulgars. La meva resposta sempre és la mateixa. La Història de la Salvació es va iniciar a Siquem, allà la Divinitat es va mostrar a Abraham i es va manifestar Déu personal i el Patriarca, sota l'alzina de Moré, li va oferir un sacrifici. A qui li agrada el llenguatge simbòlic, aquests detalls que explico resulten eloqüents. I que consti que el simbolisme és una de les singularitats humanes, no apreciades en el seu ADN.

Torno a proposar que amb els textos, les aportacions de cadascun i les fotografies corresponents, s'elabori un àlbum, apte original regal nadalenc.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana

llserrall@gmail.com

Una nit especial

El Palau de Congressos de Catalunya, el 4 d'octubre proper, dijous, a partir de les 20.30 hores, serà l'escenari de la Nit de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*. La presentació, a càrrec dels periodistes Òscar Dalmau i Marta Cailà, promet ser animada i divertida. L'actuació musical de Marina Rossell representa un plus i una garantia d'espectacle. Molts altres al·licients es donaran cita al sopar, al qual assistiran nombrosos comensals, entre els quals Xavier Trias, alcalde de Barcelona, i altres personalitats de l'àmbit polític, social, cultural i religiós català. Presidirà l'acte el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona.

La convocatòria d'aquesta nit especial, a primera vista, desperta un interrogant. Vivim moments tan difícils que no estem per a celebracions i, encara menys, per a despeses prescindibles. Aleshores, com

«L'esperança és més forta que la crisi»

pot ser possible que persones i entitats de sensibilitat social reconeguda impulsin un acte d'aquestes característiques? Quines són les raons de fons que justifiquen una decisió en aquesta línia?

El preu del sopar, senzill i auster, ascendeix a 45 euros, la major part dels quals aniran destinats a facilitar la continuïtat i la viabilitat econòmica d'aquests dos mitjans de comunicació: l'emissora Ràdio Estel i el setmanari *Catalunya Cristiana*. També existeix la fila 0. Amb aquesta aportació i amb la col·laboració desinteressada d'institucions i persones voluntàries, el sopar vol ser una festa, on la dimensió humana adquireixi el protagonisme màxim. L'excel·lència no estarà tant en el plat com en l'ambient, en el diàleg i en la convicció d'estar impulsant un projecte vàlid, nascut de les directrius del Concili Vaticà II. Un sopar benèfic, que és molt més que un sopar. Aquests dos mitjans de comunicació, segons Jaume Aymar, el director, «són una plataforma per ajudar a difondre les necessitats i les entitats que els donen resposta. Per això, ajudar Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* és també una aposta per trobar junts sortides a la situació actual».

Aquest sopar representa una oportunitat perquè lectors i autors es trobin i se saludin, per conèixer l'equip humà magnífic que respon professionalment d'aquests mitjans, per prendre consciència que els projectes que prevalen s'arrelen en grups compromesos, per afirmar que l'esperança és més forta que la crisi i per complir el mandat de Jesús: «Sereu testimonis meus fins a l'extrem de la terra» (Ac 1,8). M'encantarà saludar, en especial, els que segueixen aquesta columna. No hi falteu.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.

viqui70@yahoo.es

Trobades...

S'han acabat les vacances, però no la calor. I tanta que en fa, aquest matí! Camino pels carrers de la Barceloneta on acostumo a trobar-hi sempre algun amic. En efecte, de seguida ensopego amb una noia que feia temps que no veia. Està força prima i desmillorada des de l'última vegada que ens vam veure. Per la manera de fer i de parlar m'adono de la seva situació. La convido a prendre un cafetó al bar de

«La mentida fa mal al que viu en ella, no a l'enganyat»

la cantonada, però em diu que espera uns amics i que ho sent molt, però que ja vindrà després. Sé molt bé que avui no és el dia i que no vindrà. Ho respecto, perquè veig que no és el moment. Ja fa temps que he après aquesta lliçó de l'espera com també la de comprendre que jo no puc forçar els ritmes dels canvis en les persones. I, fins i tot, que

no sóc ningú per jutjar-los. Això no deixa de ser un patiment, ho confesso. La veig marxar i allunyar-se amb pas insegur, convençuda que els amics que espera no són la seva millor ajuda en aquest moment. Déu hi farà més.

Continuo caminant pel passeig Marítim i em trobo un altre amic. Tinc una autèntica alegria en veure'l, perquè havia «desaparegut» durant un temps i no sabia res de la seva vida. És ell qui, sense demanar-ho, em posa al corrent i em diu que ha fet els tràmits per ingressar voluntàriament en un centre de rehabilitació perquè se sent incapaç de deixar la droga a la qual havia tornat des d'abans de l'estiu. Això comporta un pas enrere i començar un procés lent i difícil que l'angoixa molt. Hem restat uns segons en silenci tots dos. És ell qui retorna a la conversa i em diu: «Ara, en veure't, he reviscut moments bons passats amb tu, i que ara estan molt lluny.» I evoquem algunes d'aquelles xerrades que vam tenir l'any passat. Recordo que li havien impressionat alguns textos de l'Evangeli i jo li passava a l'ordinador el que ell havia escrit en els seus moments de meditació.

M'acomio dient que pregaré per ell en aquesta nova etapa de rehabilitació. M'ho agraeix i s'allunya de mi assenyalant-se el cor i dient-me: «Però encara el porto dins meu.» Sé que es refereix al Déu que espera «setanta vegades set».

Aquesta conversa em va consolar d'una altra que acabava de tenir per telèfon amb un amic que m'havia enganyat i de qui jo m'havia refiat... I, sincerament, ho sentia per ell, perquè tinc molt clar que la mentida fa mal al que viu en ella, no a l'enganyat. Ara em tocava a mi tenir els mateixos sentiments del Crist: perdonar setanta vegades set.

Zoom

Poques vegades una reunió entre els presidents del Govern català i espanyol havia aixecat tanta expectació com la que van protagonitzar, el 20 de setembre, Artur Mas i Mariano Rajoy. La petició d'un finançament més just per a Catalunya va ser rebutjada pel president espanyol i Artur Mas va dir que seria en el marc del Debat de Política General del Parlament on es decidiria el següent pas. A la tarda el president català va rebre el suport de representants del món cultural català, com Jordi Bonet, arquitecte de la Sagrada Família, i d'una gernació aplegada a la plaça Sant Jaume i demanant, novament, la independència.

Carme Munté

Agustí Codinach

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: 934 092 810
Fax: 934 092 775 -
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Des del monestir

«Presbyterium show»

L'església del meu poble és austera i solemne: una construcció gòtica del segle XIV, ben conservada, senzilla, que s'agermana de bon grat amb el tarannà sobri i acollidor dels seus habitants i dels seus edificis. No hi vaig gaire, ara! És el temple on es van casar els meus pares, on vaig ser batejat, on vaig rebre els sagraments de la iniciació cristiana i on, finalment, vaig acomiadar els meus pares en el seu darrer viatge. L'església del meu poble és com una segona llar, com un ventre matern, acollidor.

Fa poc hi vaig tornar. A missa, el diumenge, com en els vells temps. Una gran pantalla de *power point* presidia, quasi, el presbiteri, activa i desafiant. Al costat, humils, sense gosar protestar, l'altar, amb la seva creu i el seu baldaquí. A la seu, deixat a un costat, el missal: al centre, un ordinador portàtil. Tot just començar, apareix a la pantalla la lletra del cant d'entrada. Pràctic, vaig

pensar, útil. Puja el lector al faristol —l'església del meu poble no té ambó, i se'l mereixeria, molt més que la pantalla de *power point*. A la pantalla, de sobte, uns bens, en primer pla. La primera lectura, d'Ezequiel, tractava de pastors i d'ovelles. I així fins al final, amb imatges de gust dubtós. Em vaig adonar que els fidels estaven més pendents del *power point* que de l'audició de la Paraula de Déu. El sacerdot es movia i parlava amb una certa crispació. Una crispació encomanadissa, tant, que no s'aconseguia convertir aquell aplec de gent en una assemblea orant. Més que una celebració era un *show*: paraules i gestos, però sense força simbòlica, sense la capacitat de transportar a una altra realitat, a la Realitat. El terme *show*, intradüible, l'expressen bé les nostres paraules «exhi-

bició» i «espectacle».

La litúrgia no és un espectacle, un tu a tu del celebrant amb l'assemblea. És, més aviat, un tu a tu de tota l'assemblea —guiada pel celebrant— amb Déu. I em pregunto: s'ensenyà bé l'art de celebrar als nostres seminaris, a les nostres cases religioses i de formació?

No és una qüestió banal! Hi ha uns mínims imprescindibles, al meu entendre: gesticular amb elegància, cantar i parlar bé. En efecte, el sacerdot és responsable d'ajudar l'assemblea a orientar-se cap a Déu, a fer-ne el tast, a meravellar-se amb la seva Presència, i hauria de saber que la qualitat i la bellesa de la trobada amb Déu serà la mesura de la qualitat i de la bellesa de l'encontre amb els altres.

L'església del meu poble és austera i solemne. Un lloc molt adient per a trobar-se amb Déu. Un lloc òptim per a una litúrgia bella i expressiva.

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Les tres riqueses

Fer memòria dels nostres referents és essencial. La identitat d'una comunitat humana no es pot entendre al marge de la seva història. Fer memòria és l'únic mode de construir identitat. Qui perd les arrels, perd la identitat, deia el gran poeta. Per això rememorar la vida d'aquells que ens han precedit i han excel·lit en algun camp de la vida humana, no solament és un deure de justícia; és, com diria Søren Kierkegaard, una obra d'amor. Rememorar els grans homenots, per emprar l'expressió de Josep Pla, és, a la vegada, un signe d'esperança, especialment en temps clarobscur com els que ens han tocat viure. Els personatges lluminosos que ens han precedit en el temps i que han fet gran aquesta comunitat humana són exemples a seguir i a imitar i són, a la vegada, signes visibles de l'esperança. Ens permeten confiar en la condició humana i en la seva capacitat per redreçar el camí i cercar solucions a

problemes de difícil resolució. Fer memòria és també un acte que permet regenerar la confiança en nosaltres mateixos i mantenir esperança en la condició humana i en la capacitat que ha mostrat en moments molt obscurs de la història per trobar mecanismes per afrontar les adversitats i vèncer-les. Ara ens cal, sobretot, confiança en nosaltres mateixos. Per això cal fer memòria i superar la moral de derrota que s'està estenent perillosament per tots els racons de la societat.

La riquesa d'un país inclou tres elements distints: la naturalesa o biodiversitat, les infraestructures o institucions i, finalment, les persones. La riquesa natural ve donada; no és escollida, ni fruit del treball; mentre que la riquesa de les institucions és una obra de la voluntat i del talent compartit.

La riquesa de les persones es refereix al seu caràcter, als valors que mostren i expressen, als talents. Al meu entendre, la gran riquesa d'un país és la de les persones, perquè són les persones les que tenen capacitat de transformar una naturalesa hostil i de convertir-la en un lloc càlid i són les persones les que forgen institucions i, a través d'elles, civilització.

La primera riquesa és tangible, la segona també, però la riquesa de les persones és intangible. Evoca els seus valors, les qualitats humanes que atresoren i que es manifesten en el seu mode d'obrar i d'actuar. El que cal conrear per construir i sortir de la crisi estructural en la qual estem submergits és la cultura de l'ésser, el talent individual, les qualitats potencials que cada ésser humà atresora de tal manera que pugui fer-les aflorar i donar-les a la societat contribuint a la seva grandesa i al seu ennobliment.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull
Consultor del Pontifici Consell
de Cultura

Mirada al món

Permacultura

El mot *permacultura* ve de la relació entre «agricultura permanent» o «cultura permanent», i es refereix a una manera de viure que incorpora uns ritmes molt més holístics. Es tracta de crear hàbitats sostenibles, on les persones puguin conviure i viure amb la natura, i per tant recordar que som part d'ella i que allò que consumim també ho cuidem i ho conreem. Aquest concepte neix del desig de restaurar el mal que fem a la terra amb la nostra depredació. És un estil de vida. No es tracta només de tenir plantes a casa o una casa al camp, sinó d'integrar el sol i el sòl, de fer-nos càrrec d'algunes herbes i plantes que ens agrada consumir i prendre consciència del que suposa. No solament anem al supermercat a buscar els productes, sinó que ens fem càrrec del que consu-

mim. És educativa i preventiva.

La permacultura, tal com fer silenci, anar a peu, o menjar només el que necessitem, és una manera de recordar-nos que som persones, que no som màquines, tampoc éssers autònoms de l'ecosistema, per tant, som limitats, tal com ho és la terra. Per això és una «cultura permanent», és a dir, un estil de vida que ha d'anar permanentment integrant els elements que hi prenen part: el clima, els cicles dels éssers vius... cal podar els arbres i arbustos i nodrir la terra. Per tant, ésser conscients que si ens agrada consumir llimones, haurem de pensar a tenir un llimoner a casa, tenir-ne cura, dedicar-li temps i conèixer-ne els cicles. Si m'agrada menjar maduixes aprendré que hi ha

un temps per menjar-ne i no tot l'any.

A l'escola ens ensenyen que existeix el cicle del carboni. Nosaltres, els humans, com a éssers vius, som part d'ecosistemes, defequem i consumim oxigen, aigua i altres compostos del carboni. De fet, tot el que consumim és carboni combinat amb altres elements químics. Cal que en siguem conscients. Sabem, especialment les nostres autoritats, que cal urgentment cuidar els residus i no consumir més del que la terra pot donar abans de complir el seu cicle vital. Actualment consumim més del que la terra és capaç de regenerar. Fent un paral·lelisme, és com si no mengéssim durant diversos dies i volguéssim tenir energia per córrer una cursa. La permacultura és un estil de vida que ens convida a aprendre allò que som.

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau
Armando de Ramón. Murtra
Santa Maria dels Àngels (Xile)

Amb experiència

Visc de prop la problemàtica de l'atur juvenil. No hi ha feina per als joves que acaben els estudis universitaris, amb la il·lusió d'una vida per endavant, que no triga a fondre's davant la realitat del país. El treball d'aquesta joventut és «buscar feina», però el que encara genera més desil·lusió en aquesta recerca infructuosa és veure que les empreses que alguna cosa oferten sembla que els prenen el pèl. Els demanen «experiència», però digueu-me, senyors empresaris, experiència de què, si ni tan sols han tingut la primera oportunitat de feina?

No hi ha professionals joves amb experiència perquè porten molts anys sense haver pogut treballar, i per més màsters i idiomes que tinguin acumulats, això no compta com a experiència laboral. És un peix que es mossega la cua. No aconsegueixen feina perquè no tenen experiència i no tenen experiència perquè no han pogut adquirir-ne treballant.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

La droga, viatge psicodèlic

Segons diuen, una de les sensacions de la droga és la de sentir-se viatjant per l'espai. Tot es torna ideal o metafísic: el miol d'un gat, els lladrucs planívols d'un gos... Tot sembla màgic.

El drogoaddicte busca fugir de la realitat, l'avorriment, les preocupacions, el tedi. A la seva obra titulada *Un món feliç*, Huxley anota les seves experiències psicodèliques, com el capità d'un vaixell anota les travessies al quadern de bitàcora.

El recurs a la droga, actualment, és un intent de sortir del nihilisme de la vida moderna, tan excitada. Un cop dins del laberint, és molt difícil trobar el fil d'Ariadna per sortir-ne. Costa recuperar el sentit de les coses.

Mn. PERE CAMPÀS i BONAY
Vic

Ryanair no ha de jugar amb la seguretat

Amb motiu dels esdeveniments recents i perillosos que ha protagonitzat l'aerolínia Ryanair al territori espanyol, la ministra de Foment, Ana Pastor, va anunciar que Espanya promourà la modificació del reglament comunitari perquè les autoritats nacionals puguin ampliar les seves competències sobre les companyies aèries estrangeres implantades al nostre país. La Comissió Europea afirma que Espanya no pot retirar la llicència a aerolínies registrades en un altre país diferent al·legant raons de seguretat, per la qual cosa no podria prendre una mesura d'aquesta mena contra la

Cal felicitar

En primer lloc, a un dels principals protagonistes de l'èxit del viatge al Líban, el papa Benet, però també a les autoritats i a les multituds de creients d'altres confessions religioses que van acudir-hi amb respecte a escoltar les paraules del Pontífex, que va parlar de Pau, amb majúscula, perquè aquest Pròxim Orient ha estat colpejat durament i cruelment per odís i venjances. El Líban és un noble país que va veure néixer algunes de les primeres comunitats cristianes i que no es mereix tant patiment. Els desitjos de pau els fem extensius amb afecte als altres països de la zona que han hagut de superar diferències. El nostre agraïment als organitzadors, a tots els qui han intervingut perquè el viatge papal hagi estat un èxit de l'amor. Ni un sol detall contrari a l'harmonia.

ISABEL ESTEBAN GÜELL
Barcelona

companyia irlandesa en qüestió.

No resulta comprensible ni acceptable que la decisió sobre qualsevol mena de dubtes respecte dels estàndards de seguretat aplicats per les aerolínies, així com la imposició de sancions, recaiguin exclusivament sobre el país en què la companyia està registrada i no en la «receptora».

Entra dintre de tota lògica que el Govern espanyol pugui exigir a qualsevol línia que vulgui operar en el seu territori que s'ajusti a uns estàndards mínims d'acord amb la pròpia legislació. I considero que no és acceptable que un empresari posi en perill real i pròxim la seguretat de passatgers nacionals i/o estrangers al nostre espai aeri.

Hem presenciat massa situacions que han pogut convertir-se en tragèdia com per passar de puntetes per sobre de l'afer. Quan la tragèdia es fa efectiva només es pot plorar les víctimes: cal posar remei quan encara és possible evitar-la. I el Govern espanyol no ha de renunciar a aconseguir un resultat favorable en aquest assumpte.

FINA MILLÁN-HITA
Barcelona

L'Església i l'IBI

«Providencialment ha caigut a les meves mans aquesta informació, que ja fa temps que tenia ganes de poder fer arribar a l'opinió pública, i per a mi mateix, tenir les coses clares: al pa, pa i al vi, vi.» Amb aquestes paraules respon Mn. Antoni Matabosch, delegat d'Economia de l'arquebisbat de Barcelona, als qui han definit de «privilegiada» l'Església catòlica pel fet de no pagar l'Impost de Béns Immobles (IBI).

Les lleis espanyoles del 2002 i del 2004 consideren que tot allò que tingui una funció directament social, sense fins lucratiu, no ha de pagar l'IBI. També ho estan les entitats sense fins lucratiu (fundacions o associacions) que ho comuniquin a l'Ajuntament, les explotacions econòmiques de les quals (si en tenen) estan exemptes de l'impost de societat (aquí s'inclouen totes les

prestacions de serveis socials).

L'exempció de l'IBI a l'Església es basa en l'acord internacional sobre Afers Econòmics entre la Santa Seu i l'Estat espanyol (1979), que en l'article IV el determina respecte dels temples i les capelles, edificis i locals destinats a la pastoral, les residències de bisbes i capellans, oficines diocesanes i parroquials, seminaris, universitats eclesiàstiques i cases o convents religiosos.

D'altra banda, Mn. Matabosch afegeix que «la immensa acció social de l'Església catòlica cobreix grans necessitats socials, a les quals l'Estat no pot o no vol arribar». I recorda que Càritas de la Província Eclesiàstica de Barcelona (que inclou Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat) té un pressupost per al 2012 de 25 milions d'euros, amb un total de 350 projectes. En les 200 parròquies de l'arquebisbat de Barcelona s'ajuda regularment amb lots de menjar i roba unes 150.000 persones.

Tota aquesta polèmica pot servir per posar a l'abast de l'opinió pública la gran tasca al servei de la societat de l'Església catòlica amb un llarg etcètera.

ANA M. DEL VALLE BUENO
Barcelona

Per una bona educació

Milers d'alumnes han començat ja el curs escolar. És una bona ocasió per mirar, des de la serenitat i la prudència de judici que exigeix un afer tan sensible, el futur immediat i el mitjà-llarg termini de l'educació a Espanya. A ningú no se li escapa que partim d'una mala situació. La manca d'una política d'altura en aquest terreny ens ha dut a una successió de lleis educatives que, o es van aplicar a mitges, o no van arribar mai a aplicar-se, o van ser experiments ideològics de nefast record, que no van fer sinó agreujar els problemes que ja existien. És l'hora de rectificar.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Creure i practicar

Em sorprèn que molts dels meus coneguts es declarin «creients no practicants». Alguns, fins i tot, no dissimulen una certa ironia quan els dic que encara vaig a missa. M'agradaria tenir alguns arguments sobre això.

També jo em trobo amb cristians per als quals creure equival a pensar o opinar, en tot cas la fe queda circumscrita a un exercici mental molt poc rellevant per a la vida. Respecte dels qui es declaren «creients no practicants» m'agrada, si m'ho permeten, convidar-los a un diàleg que justifiqui la seva posició. També pot fer-ho vostè. Per començar preguntar-los què és exactament el que creuen i què és el que no practiquen. Si li diuen que creuen en Jesucrist i en el seu Evangeli, convideu-los a precisar quins punts creuen fermament. Creuen en l'amor provinent de Déu i en la invitació de Jesús a comunicar-nos filialment amb Ell amb la pregària que ens va ensenyar? Aleshores el normal seria que resessin sovint el Pàrenostre? Creuen que tots som fills de Déu i germans? Aleshores la pràctica correcta seria que veiessin i tractessin les persones en conseqüència. Creuen que Jesús ens va demanar no tornar mal per mal i perdonar fins i tot els enemics? Creure-ho i no practicar-ho seria una greu contradicció i incoherència manifesta. La fe comporta les obres de la fe. L'apòstol Santiago desafiava els qui deien que tenien fe (ser creients) i no manifestar-la en les obres (no practicants) que li demostrassin la fe sense les obres. I el mateix apòstol no va parlar de la possibilitat d'una «fe morta», inexistència i inoperant per a la nostra salvació. Sovint, moltes vegades, quan aquests germans ens diuen que no són practicants es refereixen al fet que no van a missa. En aquest cas també cal convidar-los a descobrir que l'Eucaristia forma part de l'experiència cristiana segons la voluntat del Senyor. Creure significa, entre altres coses, obeir. Jesús ens diu que el seu aliment consisteix a fer la voluntat del Pare. No serà així igualment per als seus seguidors? Finalment li diria que, en realitat, sota la frase «sóc creient no practicant» s'amaga molt ignorància, arbitrarietat i pretensió vana de justificar les nostres incoherències. No seria més autèntic dir: «Sóc creient però m'esforço poc per ser bon cristià»? Reconèixer el mal és ja principi de superació. I pel que fa a les rialletes irrespectuoses que em comenta, no tingui vostè el menor dubte que ser cristià implica efectivament «anar a missa», participar de l'Eucaristia, que és font i cimal de tota la vida cristiana. Digueu-los: «Vaig a missa i tu faries molt bé de tornar-hi a anar perquè la teva fe no es mori del tot.»

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Sant Bru a la Sagrada Família

Bruno Girona

El proper 6 d'octubre, festivitat de Sant Bru, fundador de l'orde cartoixà, tindrà lloc la benedicció i presentació de la imatge de sant Bru a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona. La benedicció anirà precedida d'una missa solemne presidida pel cardenal arquebisbe de Barcelona Dr. Lluís Martínez Sistach i serà concelebrada pel prior i el vicari de la cartoixa de Montalegre amb altres sacerdots. L'hora d'inici dels actes serà a dos quarts d'onze del matí.

La imatge de sant Bru ha estat realitzada per l'escultora Montserrat Garcia Rius en travertí romà; té una alçada d'uns quatre metres i pesa més de tres tones. La figura de sant Bru és representada per l'artista dempeus i mirant en actitud contemplativa una creu que té a la mà dreta. El braç esquerre, en posició baixa i estesa la mà, simbolitza la renúncia del sant al món i al bisbat, que el Papa li va oferir, per tal de dedicar-se plenament a la vida religiosa contemplativa.

Bru de Hartenfausts va néixer a Colònia (Alemanya) entre el 1027 i el 1030. De grans qualitats morals i intel·lectuals, aviat adquirí fama i prestigi. Canonge de la catedral de Reims i rector de la seva universitat renuncià a tots els càrrecs per dedicar-se plenament a la vida eremítica de pregària i contemplació. Amb sis amics amb els qui compartia les mateixes inquietuds religioses es dirigí a Chartreuse, una inhòspita vall dels Alps prop de Grenoble, on a partir del 1084 inicià un nou estil de vida monàstica d'austeritat i pobresa, que va ser el germen de l'orde cartoixà. El 6 d'octubre del 1101 morí amb fama de santedat. Santedat que fou reconeguda el 1514 pel papa Lleó X.

En una societat feudal corrupta, el seu estil de vida, a la recerca de les arrels del cristianisme, va ser trenca-dor i s'inclou en el gran moviment de reforma de l'Església del segle XI, que lluitava per eliminar els grans vicis que patia la societat cristiana del moment (simonia, nicolaisme, ambició de béns temporals, etc.) i que aspirava a una profunda renovació espiritual de tota l'Església. L'exemple de Bru va ser fructífer i els seus postulats encara són vigents, podem dir que aquell esperit de renovació, de recerca de la puresa de l'Evangeli és plenament actual en aquest món ple d'egoisme, de violència i d'ambicions materialistes.

La Cartoixa entronca les seves arrels en la tradició eremítica dels Pares del Desert (segle IV) i en la mística cristiana, i té com a finalitat principal la contemplació, és a dir, viure tan contínuament com sigui possible la plenitud de l'amor de Déu. Això suposa per part del cartoixà la puresa del cor, la caritat. La tradició monàstica anomena a aquest fi l'oració pura i contínua, essent els fruits de la contemplació la llibertat, la pau i l'alegria. Però la unificació del cor i l'entrada en la *quies* o repòs contemplatiu suposen un llarg i moltes

«La figura de sant Bru és representada per l'artista dempeus i mirant en actitud contemplativa una creu que té a la mà dreta»

vegades difícil camí.

Els cartoixans són ermitans que viuen en comunitat. Austerament i en la soledat i el silenci de les seves ermites (cel·les) viuen amb alegria la radicalitat de l'Evangeli seguint les passes del seu mestre Bru. Amb esperit de simplicitat i fraternitat cerquen l'únic que creuen necessari: Déu. El cartoixà no ha escollit la soledat per si mateixa sinó perquè hi troba la fórmula d'arribar a la més íntima unió amb Déu i amb tota la humanitat. Entrant en la profunditat del seu cor és com el cartoixà arriba a ser solitari, en Crist, present en tot ésser humà. Es fa solitari per voler ser solidari. Com a contemplatiu estan en el cor de l'Església. Compleixen una funció essencial de la comunitat eclesial: la glorificació de Déu. El cartoixà es retira del món no per fugir d'ell o perquè no li agrada, sinó per adorar i lloar Déu, per contemplar-lo, per entregar-se a Ell, en nom de tots els homes i dones. L'Església l'ha encarregat que sigui, en nom de tots, una ànima en contínua pregària pel bé de tota la humanitat.

Al llarg de la seva existència la Cartoixa ha estat testimoni d'una fe profunda en Crist i fidel a l'ideal eremític i de pobresa de sant Bru. La Cartoixa és avui tal com era en els seus

inícis. El papa Innocenci XI va dir: «La Cartoixa mai no ha estat reformada perquè mai no ha estat deformada.» Avui dia formen part d'aquest orde mil·lenari uns 400 monjos i monges, distribuïts en 22 cases ubicades en tres continents, compartint una mateixa vocació contemplativa.

Gaudí tenia una especial estimació per la cartoixa de Montalegre, l'única actualment habitada de Catalunya. Dels cartoixans n'apreciava el carisma, l'estil de vida auster i la vocació contemplativa, aspectes de vida que compartia en bona part. Joan Bergós, en parlar de l'arquitecte de la Sagrada Família, ens dirà que aquest entenia que l'artista, i Gaudí ho era, «ha de ser un monjo». Com a tal es pot dir que va viure els darrers anys la seva profunda espiritualitat profunda, humil i pobrament. Bergós també ens va fer saber de la seva fascinació per la naturalesa, contemplada amb ulls espirituals, que el portaren a admirar la bellesa de la Creació com a resplendor de la Veritat i a servir-se'n, «del gran llibre sempre obert de la Naturalesa», com a col·laborador del Creador en

les seves obres arquitectòniques. Tota la Natura, reflexa la bellesa de Déu i les seves perfeccions... tot convida a regraciar a Déu al contemplar-la. Com el cartoixà, a Gaudí, extasiat al contemplar la gràcia i l'alegria de la Creació, li surt, espontàniament, un himne de lloança al Creador: Sant, Sant, Sant escriurà als campanars i murs de la basílica en una lletania perpètua de lloança i acció de gràcies a Déu.

Gaudí visità diverses vegades la cartoixa de Montalegre. En una de les seves visites fotografià el xiprer del cementiri, situat al claustre gran, s'hi inspirà i el va fer servir com a model del que es troba a la façana de la Nativitat, amb tota la bellesa plàstica i la càrrega de simbolisme i espiritualitat que comporta.

«L'arquitecte de Déu», com s'anomena a Gaudí, va preveure situar la imatge de sant Bru en un lloc destacat de l'absis de la basílica de la Sagrada Família. La seva presència és un testimoni fefaent de més de vuit-cents anys de presència de la Cartoixa a Catalunya, del seu ric llegat cultural i espiritual i, alhora, un referent, en aquest món de pressa i egoisme, de la renúncia d'uns homes de fe a una vida fàcil i còmoda per tal de dedicar-la plenament, en soledat i silenci, a Déu i al proïsme. Bru, enmig del soroll, la pressa i la violència actuals, ens recordarà que un altre estil de vida és possible: la solitud i el silenci per retrobar la pau del cor i amb ella la joia de sentir-nos fills de Déu agermanats amb tots els homes.

La imatge de sant Bru, situada ben visible en un monument que és Patrimoni de la Humanitat, podrà ser contemplada pels barcelonins i per milers i milers de visitants d'arreu del món; ben segur que des del cel rebran la benedicció del sant del Silenci, de l'Alegria i de la Pau.

«Gaudí visità diverses vegades la cartoixa de Montalegre. En una de les seves visites fotografià el xiprer del cementiri, el va fer servir com a model del que es troba a la façana de la Nativitat»

Paraula i vida

La ludopatia, una forma de dependència

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe
de Barcelona

La publicitat, en aquests temps de crisi, proposa els jocs d'atzar com un camí ràpid i breu per fer fortuna, en una situació que és molt dura per a moltes persones i moltes famílies. És significatiu que en els temps de crisi i d'ensorrament de moltes esperances els jocs d'atzar prosperin tant. És com deixar-se portar pel somni d'una vida que no exigeix esforç, treball i paciència. El joc, en aquest sentit, és per a molts com un refugi per escapar de les frustracions de la vida.

Tanmateix, cal dir que es tracta d'una il·lusió, d'un miratge. Es busca màgicament canviar una situació desagradable en una situació afortunada. Però molt sovint aquesta màgia no obté el resultat esperat. Si en alguna ocasió s'assoleix allò que es desitjava és una excepció. És més, sovint és el començament d'una història que cada vegada va més avall: endeutaments, ingrés en els circuits de la usura, implicació dels familiars i crisi de les famílies.

Cal dir, però, que em refereixo al joc compulsiu, al joc d'atzar com a forma de fer-se ric, com a forma de triomfar en la vida; el joc d'atzar com una forma

d'esclavatge de la persona, com una forma de dependència patològica.

No pretenc una condemna del joc com a tal. El joc és un fenomen de totes les civilitzacions, del qual tenim constància des de temps antiquíssims. No pretenc defensar una abolició de l'aspecte lúdic de la vida, perquè jugar és una de les dimensions belles de la vida. S'ha parlat de *Homo ludens* com una de les dimensions de l'existència humana. L'esport, sobretot l'esport practicat i no només l'esport espectacular, és una de les expressions d'aquesta realitat tan humana.

El que cal evitar és aquella forma de joc d'atzar que crea en la persona que s'hi entrega una veritable forma de dependència psicològica del joc, el que s'anomena la *ludopatia*, és a dir, un comportament compulsiu, semblant —quant a la dependència— a les toxicomanies i a l'alcoholisme. La persona que s'entrega a aquesta dependència entra en un circuit obsessiu: juga per refer-se de les pèrdues i entra en

un cercle del qual no es fàcil sortir, perquè monopolitza tota la seva atenció. El poeta Juvenal, a propòsit de la passió dels ciutadans romans pels jocs d'atzar, va dedicar a aquests una de les seves sàtires, en què diu que aquest excés porta a un moment en el qual ja «no n'hi ha prou amb la borsa (del diners), sinó que cal posar en joc fins i tot l'arca» (és a dir, el patrimoni familiar).

Per això, cal prevenir les persones sobre aquesta forma de dependència. Els jocs d'atzar són com un miratge en els deserts que ens planteja la vida. Són una il·lusió seductora de la qual, però, es pot acabar morint. Morint, en resum, la vida personal, la vida sana de relació amb els altres i l'equilibri personal sota el pes d'una forma de dependència cada vegada més esclafant.

El joc és una passió i com totes les passions pot dinamitzar la persona o la pot esclafar. Lliurar-se als jocs d'atzar pot acabar destruint la persona. Cervantes ho tenia clar quan va escriure aquests versos: «*Porque al tahir no le dura / mucho tiempo la alegría / y el que de naipes se fía / tiene al quitar la ventura*».

Als quatre vents

A les portes de l'Any de la Fe

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

L'11 d'octubre es compleixen cinquanta anys de la inauguració, per Joan XXIII, del Concili Vaticà II —esdeveniment eclesial al qual he dedicat recentment diferents articles—, i vint anys de la publicació, per Joan Pau II, del Catecisme de l'Església catòlica. Amb aquest motiu Benet XVI ha promulgat un Any de la Fe que durarà des d'aquest dia fins al 24 de novembre de 2013, solemnitat de Crist Rei. Aquesta promulgació la va fer fa uns mesos amb la seva carta apostòlica *Porta fidei* («La porta de la fe»).

La seva intenció és «ajudar tots els creients en Crist perquè la seva adhesió a l'evangeli sigui més conscient i vigorosa», i suscitar «en tot creient l'aspiració a confessar la fe amb plenitud i convicció renovada, amb confiança i esperança». Al mateix temps —diu el Papa— «esperem que el testimoniatge de vida dels creients sigui cada vegada més creïble». Per aquesta raó Benet XVI convida «els germans bisbes d'arreu del món a unir-se al Successor de Pere en el temps de gràcia espiritual que el Senyor ens ofereix

per a recordar el do preciós de la fe».

No és la primera vegada que es convoca un Any de la Fe. Pau VI va convocar-ne un altre l'any 1967 per commemorar els 1.900 anys del martiri dels apòstols Pere i Pau, columnes de l'Església. Ara, com llavors, hem de viure aquest any amb la mirada posada en Jesucrist. Ell és la nostra esperança, i en la seva vida i resurrecció se sosté la nostra fe.

Com a arquebisbe he rebut amb natural alegria aquesta convocatòria d'un any de gràcia en què aprofundir en la fe. Veig que és una ocasió de proclamar-la d'una manera nova per a una societat cansada de paraules, que si aprecia alguna cosa són els testimonis. Convido, doncs, a tots a redescobrir l'alegria de la fe. Per això el Papa suggereix meditar la vida de sant Agustí, que va emprendre una recerca continuada de la bellesa, fins que el seu cor va trobar descans en Déu. I es fixa també en Lídia, aquella dona que va sentir predicar sant Pau a Filipis i a la qual «el Senyor li va obrir el cor perquè fes cas

del que deia Pau» (Actes 16,14).

En efecte, és Déu qui obre el cor. Podem estar escoltant tota la vida els continguts de la fe, però si no obrim la porta d'entrada que és el cor, no afectaran la nostra vida. La fe implica obrir-se a la paraula de Crist i suposa també ser després pregoner d'aquesta fe, amb les paraules i amb les obres, sense avergonyir-se de la condició de cristià, fins i tot quan l'ambient pugui resultar contrari.

«El cristià» —diu Benet XVI— «no pot pensar mai que creure sigui un fet privat.» Exigeix també una responsabilitat social. No podem comportar-nos en la nostra vida «com si Déu no existís», amb el fals pretext de respecte al pluralisme o als altres. Precisament el que la gent espera de nosaltres és la sinceritat de comportar-nos com el que som. El do de la fe, gràcies a aquest testimoniatge, arribarà així al nostre entorn, de la mateixa manera que es va propagar als inicis de l'Església en una societat no menys pagana que l'actual.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

CARLES BALLBÉ DEIXA L'HOQUEI HERBA PE

Un seminarista català als

Samuel Gutiérrez

Una de les sensacions aquest estiu de l'equip olímpic espanyol a Londres ha estat el jove català Carles Ballbé (Terrassa, 1985), jugador de la selecció espanyola d'hoquei herba. La causa del gran interès mediàtic suscitat pel capità de l'Atlètic de Terrassa no ha estat tant l'opció clara de medalla de la selecció —que n'hi havia, tot i que finalment no va ser possible— com la seva singular història personal. I és que Carles Ballbé, Litus per als amics, fa quatre anys que és seminarista de l'arquebisbat de Barcelona. Des de l'any 2007 sent clara la crida al sacerdoci, «tan certa com un enamorament», tot i que fins aleshores era una possibilitat que no se li havia passat mai pel cap. «Ha estat una crida al buit —explica amb sinceritat—. Jo no tenia ni idea del que representava el ministeri sacerdotal, però la crida ha estat tan forta i clara que no he pogut dir que no.»

A Londres el Litus ha fet realitat el somni de tants i tants esportistes: participar en uns Jocs Olímpics. Un somni, a més, al qual havia renunciat en entrar al Seminari, però que la providència i la bona comprensió de l'equip de formadors ha fet finalment possible abans de deixar la pràctica de l'esport al màxim nivell per seguir la crida de Déu al sacerdoci.

Una medalla a Londres hauria estat un colofó perfecte a la seva intensa carrera esportiva, gairebé de pel·lícula, al més pur estil *Carros de foc*, però la irregularitat de l'equip durant el torneig i algunes discutides decisions arbitrals en moments clau els van privar de la glòria olímpica. Una altra glòria espera ara Litus Ballbé, la glòria del Regne, que aquest jove de 27 anys se sent cridat a construir des del ministeri presbiteral. «El sacerdoci és molt més que guanyar una medalla olímpica!», afirma convençut el Litus. «Tot i això —continua dient—, he de confessar que l'experiència dels Jocs ha estat increïble, preciosa! A més, l'he poguda compaginar amb la vida sacramental i de pregària i m'ha enriquit moltíssim. Per a mi cada partit a Londres ha estat una ocasió privilegiada per glorificar Déu.»

Després de quatre anys de compaginar l'esport al màxim nivell i els estudis de teologia, Carles Ballbé estudiarà aquest curs a Bèlgica, on ja hi viu, i jugarà, per finançar-se la formació, en un equip modest que lluita per la permanència. Serà l'últim pas abans de deixar l'hoquei professional de forma definitiva. «Entenc que el meu procés com a seminarista ha estat una mica especial —explica el jove olímpic—, però els camins de Déu són sovint incomprensibles. Amb l'ajuda dels formadors i del director espiritual hem anat veient, any rere any, que calia

«El sacerdoci és molt més que guanyar una medalla olímpica»

RFEH

deixar progressivament la pràctica de l'hoquei i que una oportunitat com la dels Jocs no es podia deixar escapar.» I afegeix el Litus: «Estic molt agraït per la comprensió que he rebut per part del Seminari de Barcelona. No tenia cap dret d'exigir res, però m'han escoltat i m'han permès fer realitat aquest somni.»

Història d'una vocació

La participació de Litus Ballbé als Jocs Olímpics ha estat una fita més, potser la més cridanera, però no la més decisiva, en una singular història vocacional marcada per la forta experiència de Déu viscuda l'any 2005 al santuari maria de Medjugorje, a Bòsnia Hercegovina. En aquella època la vida d'aquest jove egarenc es resumia en esport, festa i

noies. Començava a ser un esportista reconegut, amb títols al seu palmarès i convocatòries internacionals, i un bon grup d'amics amb els quals malgastava els diners... Tot i que aleshores ja mostrava un compromís amb els més desfavorits, el seu comportament i la seva vida cristiana no eren precisament modeliques. Fins i tot la primera vegada que el van convocar per a la selecció catalana el van fer fora de la concentració per mal comportament. «Mai no he estat un sant —confirma Ballbé amb humilitat—, sempre he estat una persona de sang calenta, ajuntat amb els pitjors, però fins i tot en aquella esbojarrada etapa juvenil anava a missa els diumenges. Això sí, molts dies no podia combregar.» Aquesta convicció era fruit de la seva formació cristiana, a casa i a

l'escola, on havia rebut el do de la fe malgrat les seves incoherències.

L'anada a Medjugorje l'any 2005 va ser en realitat per complir una promesa. El pare del Litus havia llegit un llibre sobre les suposades aparicions marianes que tenien lloc en aquest llogarret de Bòsnia i va proposar a dos dels seus fills d'anar-hi. «La idea no m'atreia gens —confessa el Carles—, però aquell mateix estiu, mentre jugava amb la selecció espanyola d'hoquei herba el Mundial sub'21 vaig fer un pacte amb Déu: si fèiem un bon paper, aniria a Medjugorje.» La selecció aquell any va aconseguir medalla, fita històrica que no havia aconseguit mai. I el Litus no va tenir més remei que acompanyar el seu pare i un germà al santuari bosnià: «Vaig arribar-hi una mica rebotat, però de mica en mica vaig anar descobrint aquell lloc tan especial. En l'adoració, en l'eucaristia, en el rés del Rosari, vaig començar a redescobrir una fe que fins aleshores havia viscut de forma molt superficial. Vaig tenir la certesa que Déu existeix, que et pot fer feliç i que la Verge Maria és la nostra mare amorosa...» I afegeix: «Vaig prendre consciència que Déu no és només un ideal, que és al nostre costat, que som els seus fills, encara que nosaltres no vulguem ser-ho. Vaig decidir aleshores que em prendria la fe més seriosament.»

A la tornada, però, tot i les bones intencions, el Litus Ballbé va reprendre les seves activitats anteriors: «Vaig tornar a sortir de festa, a anar amb noies, a malbaratar diners, tot el dia amb els amics, sense dedicar temps a la pregària... Jo ja era així abans del pelegrinatge i no li donava importància, però després d'aquella experiència, començava a sentir moments puntuals de molta buidor.» «Una nit tornant de festa —explica—, vaig experimentar fortament que no era feliç. És un sentiment profund, difícil d'explicar, que ja havia sentit a Medjugorje. Ho tenia tot, però no tenia res...»

Crida al sacerdoci

L'estiu següent va tornar a peregrinar a Bòsnia i Hercegovina. Havia guanyat una altra lliga amb l'Atlètic de Terrassa i la seva figura creixia en el món de l'hoquei. A Medjugorje va refermar les intuïcions de l'any anterior i de tornada a Catalunya va començar a resar el Rosari tots els dies i a sovintejar els sagraments. Aquell va ser el seu millor any com a jugador. Fins i tot un dels millors equips d'Europa es va interessar per ell. A les portes hi havia també els Jocs Olímpics del 2008, on tenia serioses aspiracions d'anar-hi tot i que només comptava 23 anys. «I va ser justament aleshores, en el millor

R SEGUIR LA CRIDA DE DÉU AL SACERDOCI

Jocs Olímpics de Londres

«Cada partit a Londres ha estat una ocasió privilegiada per glorificar Déu»

moment de la meua carrera esportiva, quan vaig començar a rebre les primeres intuïcions del pla que Déu tenia pensat per a mi.» Novament a Medjugorje, la seva segona casa, l'estiu del 2007 va sentir amb claredat que Déu el cridava al sacerdoci. «Tenia grans projectes —afirma Ballbé—, però en aquell moment vaig decidir fer una cosa impensable: em vaig a oferir Déu.» Es va recordar, aleshores, que poques setmanes abans el mateix cardenal Lluís Martínez Sistach, al qual no coneixia de res, es va adreçar a ell durant el pelegrinatge a Lourdes de l'Hospitalitat per dir-li: «I tu, no has pensat mai ser capellà?»

Després d'aquell viatge a Bòsnia, en el qual va passar moments realment durs, va decidir discernir seriosament la vocació. Ho va fer a Pamplona, durant un any, per traslladar-se després al Seminari Conciliar de Barcelona. «Aquell primer any necessitava anar-me'n fora, sortir dels meus cercles i refermar una crida que sempre he tingut força clara», explica, «les circumstàncies van fer possible, a més, quan no m'ho esperava pas, que ho pogués compaginar amb la pràctica de l'hoquei, en un equip de Sant Sebastià». Al final d'aquell curs, el seu club d'origen, l'Atlètic de Terrassa, li va proposar compaginar a Barcelona el Seminari i l'estudi de la Teologia amb la pràctica de l'esport professional, igual que havia fet a Sant Sebastià. En teoria, el Litus havia deixat ja l'hoquei, s'havia acomiadat, amb plors i llàgrimes, dels seus companys d'esport i de festa, però semblava que el Senyor tenia uns altres plans. Fins i tot en un nou acte de generositat que el Litus encara no sap explicar, Déu li reservava una altra sorpresa del tot inesperada: la participació en els Jocs Olímpics de Londres... «Per a mi el primer sempre

ha estat la vocació, però s'han donat les circumstàncies de poder participar en uns Jocs Olímpics i ha suposat un autèntic regal del Senyor.»

Esportista de la Verge

Tot i les grans expectatives posades en un equip que ja va ser medalla de plata a les Olimpíades de Pequín, a Londres la selecció espanyola d'hoquei herba es va haver de conformar amb la sisena plaça, diploma olímpic. El Litus hauria volgut oferir-li una medalla a la Mare de Déu, però sembla que ella s'estimava més l'ofertament de la seva vida. Des de fa anys el Rosari ha esdevingut per a ell una segona respiració que el connecta a través de Maria amb la vida de Jesús. També a Londres ho va poder viure d'aquesta manera, amb molta pau, gaudint de «cada minut com una oportunitat única», amb una creu i una medalla de Maria sempre penjades al coll.

Poques setmanes després dels Jocs, un cop païda la derrota, Litus Ballbé va tornar a peregrinar, per onzena vegada, a Medjugorje. Calia agrair a la Mare totes les gràcies rebudes, fins i tot quan arriben en forma de creu i d'aparent fracàs. «Per a mi Medjugorje és ara imprescindible —confessa—. Allà va néixer la fe més viva i dos anys més tard vaig sentir amb força la crida al sacerdoci. Podria estar-m'hi tota la vida. Estic com a casa, m'omple moltíssim. És una oxigenació total, un recés de 24 hores al dia!» Una vegada més, a Medjugorje el Litus ha tornat a posar la seva vocació al sacerdoci sota l'emparedat de la Verge Maria. Vol ser un capellà de Maria, totalment entregat a Déu i als germans. «El que més m'atreu del ministeri és el fet de donar als altres el que a mi m'omple, que és Déu», acaba afirmant amb convicció.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

SETEMBRE

30. DIUMENGE

Diumenge XXVI de durant l'any, Verd. Lectures: Nombres 11,25-29 / Salm 18 / Jaume 5,1-6 / Marc 9,38-43.45.47-48

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Jeroni, prev. i doctor; Santes, Sofia, viuda.

OCTUBRE

1. DILLUNS

Santa Teresa de l'Infant Jesús (MO), Blanc. Lectures: Job 1,6-22 / Salm 16 / Lluc 9,46-50

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Remigi, ob.

2. DIMARTS

Els sants Àngels de la Guarda (MO), Blanc. Lectures: Job 3,1-3.11-17.20-23 / Salm 87 / Mateu 18,1-5.10. Lleida: **Mare de Déu de l'Acadèmia** (S), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sadurní, erm.; beat Berenguer de Peralta, b.

3. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Job 9,1-12.14-16 / Salm 87 / Lluc 9,57-62. Barcelona i Terrassa: **Sant Francesc de Borja** (ML), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Dionís l'Areopagita, b. i mr.; Gerard, ab.; Santes, Maria-Josepa Roselló, fund.

4. DIJOUS

Sant Francesc d'Assís (MO), Blanc. Lectures: Job 19,21-27 / Salm 26 / Lluc 10,1-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Petroni, b.; Santes, Àurea, vg.

5. DIVENDRES

Témpores d'Acció de Gràcies i de Petició, Verd. Lectures: Deuteronomi 8,7-18 / Salm 1 Cròniques 29,10-12 / 2 Corintis 5,17-21 / Mateu 7,7-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Froilà, b.; Atilà, b.; Santes, Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.

6. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Tobit 42,1-3.5-6.12-16 / Salm 118 / Lluc 10,17-24

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Bru, prev.; Emili, mr.; Santes, Fe, vg. i mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista

Qui no està contra vosaltres, està a favor nostre

A continuació del relat sobre el criadet que Jesús féu asseure a taula, Marc prossegueix amb una nova interpel·lació dels Dotze, a càrrec ara de Joan: «Mestre, n'hem vist un que expulsa dimonis en el teu nom, *un que no segueix amb nosaltres, i hem intentat d'impedir-li-ho.*» El canvi d'ordre dels versets respecte al text normal realça el retret de no ser deixeble aquest exorcista. La resposta de Jesús és contundent: «*Deixeu de posar impediments!*, car no hi ha ningú que faci un prodigi fent ús del meu nom, que pugui en breu parlar malament de mi: perquè qui no està contra *vosaltres*, està a favor *vostre*.» Capgira l'intent dels Dotze de silenciar «els qui no són dels nostres», com fem encara tan sovint, fins al punt d'involucrar Jesús mateix en el nostre rebuig dels altres, com li fa dir el text ordinari: «Qui no està contra *nosaltres*, està a favor *nostre*.» Jesús contraposa dos comportaments, lloable, l'un, i blasmable, l'altre: «Així, qui us doni de beure un vas d'aigua en *el meu* nom perquè sou del Messies (Ungit = Crist), us asseguro que no *perdrà* la seva recompensa.» Són les persones anònimes que recolzen els «cristians» que fan visible el regne de Déu. «I qui *escandalitzi* un d'aquests petits que *tenen fe*, més li valdria que una mola de molí *li fos encaixada sobre el coll* i que *al mar fos llançat.*» Fent ús de la imatge habitual d'un abocador d'escombraries, decidit a prevenir tota mena d'escàndols, Jesús es rabeja descrivint totes les possibles situacions que es poden presentar: «Si t'escandalitzés (et posés en perill) la teva mà (l'activitat)... el teu peu (la conducta)... el teu ull (l'ambició), amputa-te'l...» Els Dotze no li'n feren cas, però i nosaltres? Com un mantra, ens ho repeteix tres vegades esperant que el cuc del remordiment ens sanegi la consciència. Si s'haguessin eradicat de les comunitats tants pedòfils, s'hauria evitat a temps un dels molts escàndols que afecten els creients senzills.

Lectures bíbliques

Diumenge XXVI de durant l'any

Lectura primera

Nm 11,25-29

els determinis del Senyor són ben presos, tots són justíssims. **R.**

Estàs gelós per mi? Tant de bo que tot el poble del Senyor tingués el do de profecia

Lectura del llibre dels Nombres:

En aquells dies, el Senyor baixà en el núvol i parlava amb Moisès. Llavors prengué de l'Esperit que Moisès tenia i el donà als setanta ancians. Quan l'Esperit es posà damunt d'ells entraren en estat d'exaltació profètica i no paraven.

En el campament havien quedat dos homes, Eldad i Medad, inscrits entre els setanta però que no s'havien presentat davant el tabernacle. L'Esperit també es posà damunt d'ells i, allà mateix, al campament, entraren en aquell estat d'exaltació profètica. Un jove anà corrents a fer-ho saber a Moisès. Josuè, fill de Nun, que des de jove era l'ajudant de Moisès, digué: «Moisès, senyor meu, prohibiu-los-ho.» Però Moisès li respongué: «Estàs gelós per mi? Tant de bo que tot el poble del Senyor tingués el do de profecia, i que el Senyor els donés a tots el seu Esperit!»

Salm responsorial

18

És perfecta la llei del Senyor,
i l'ànima hi descansa;
és ferm el que el Senyor disposa,
dóna seny als ignorants.

R. Els preceptes del Senyor
omplen el cor de goig.

Venerar el Senyor és cosa santa,
es manté per sempre;

El servent vostre està prompte a guardar-los amament; però, qui s'adona de les pròpies errades? Disculpeu el que em passa inadvertit. **R.**

Lectura segona

Jm 5,1-6

Les vostres riqueses s'han podrit

Lectura de la carta de sant Jaume:

Ara us parlo a vosaltres, els qui sou rics. Ploreu desconsoladament per les desgràcies que us cauran al damunt. Les vostres riqueses s'han podrit, s'han arnat els vostres vestits, s'han rovellat el vostre or i la vostra plata, i el seu rovell serà el vostre acusador i us devorà les carns. Heu amuntegat riqueses precisament aquests dies, que són els darrers. El jornal que heu escatimat als qui han segat els vostres camps clama contra vosaltres, i el crit dels segadors ha arribat a les orelles del Senyor de l'univers. Heu viscut aquí a la terra una vida de delícies i plaers, us heu engreixat com el bestiar, ara que és el dia de la matança. Heu condemnat el just, l'heu assassinat i ell no s'ha resistit.

Al-leluia

Jn 17,17ba

La vostra paraula és veritat, Senyor: consagreu-nos en la veritat.

Evangeli

Mc 9,38-43.45.47-48

Qui no és contra nosaltres, és amb nosaltres. Si la teva mà et fa caure en pecat, talla-te-la

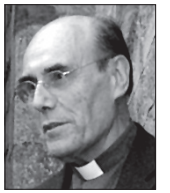

Glòria Monés

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, Joan digué a Jesús: «Mestre, n'hem vist un que es valia del vostre nom per treure dimonis, i li dèiem que no ho fes més, perquè no és dels qui vénen amb nosaltres.» Jesús respongué: «Deixeu-lo fer. Ningú que en nom meu faci miracles no podrà després malparlar de mi. Qui no és contra nosaltres és amb nosaltres. Tothom qui us doni un vas d'aigua pel meu nom, perquè sou de Crist, us dic amb tota veritat que no quedarà sense recompensa. Però a aquell que allunya de mi un d'aquests petits que tenen fe, valdria més que el tiessin al mar amb una mola d'ase lligada al coll. Si la teva mà et fa caure en pecat, talla-te-la. Val més que entris a la vida sense mà, i no que vagis amb totes dues mans a l'infern, al foc que no s'apaga. Si el teu peu et fa caure en pecat, talla-te'l. Val més que entris a la vida sense peu, i no que siguis llençat amb tots dos peus a l'infern. I si el teu ull et fa caure en pecat, treu-te'l. Val més que entris al regne de Déu amb un sol ull, i no que siguis llençat amb tots dos ulls a l'infern, on el corc no mor mai i el foc no s'apaga.»

El doctor Ramon Pou, amic, teòleg i canonge

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Un testimoni d'amistat

La mort del canonge de Vic, Dr. Ramon Pou, el dia 11 de setembre passat, ens ha sorprès als qui, encara feia pocs dies, el felicitàvem per la seva onomàstica. Les seves condicions físiques no eren pas massa bones en el darrers anys, però parlant amb ell en aquesta darrera ocasió, explicava el seu projecte, ja avançat, d'un nou llibre vorejant els temes que li havien estat familiars durant tota la seva vida. Parlar d'ell en aquest lloc és tornar a fer, una vegada més, menció dels qui han deixat, en el seu treball, una empremta de dedicació a la reflexió teològica i la pastoral de la litúrgia, d'una manera específica. L'amistat amb Mn. Pou, de Vic, comença per a mi molts anys enrere. Fou en el primer viatge a Roma per començar el curs 1950-1951 a la Gregoriana. Al tren, formàvem un grup que reunia seminaristes de Vic, de Lleida i de Barcelona. Un viatge que durava gairebé un dia sencer donava per molt per conèixer les persones, i així vaig conèixer Mn. Pou, Mn. Ramon Sala, Mn. Josep Mas, Mn. Antoni Oriol, Mn. Màrius Rodrigo i Mn. Mateu Freixes, i altres encara. Des d'aleshores, la meua relació amb Mn. Pou s'ha mantingut, a través d'un cert paral·lelisme d'activitats: ell va treballar a Vic en les qüestions de pastoral litúrgica, durant un temps va formar part del Consell de Direcció de la revista *Phase*, fou professor de la Facultat de

Teologia de Catalunya, membre de la Comissió interdiocesana de litúrgia de la Tarraconense, concretament en la part de les versions al català, on intervingué amb intensitat.

Un esperit «caselià»

La teologia de Mn. Pou està, al meu entendre, impregnada de les reflexions de Dom Odo Casel, sobretot en les primeres publicacions. Per això el defineixo com un esperit «caselià». La teologia alemanya el va impregnar potser més que la teologia francesa o italiana; de fet, Alemanya era per a ell una referència vital, un lloc creatiu. D'acord amb aquesta orientació, el Dr. Pou va publicar un llibre titulat *Nuestro misterio*, i més tard estudis sobre la sacramentalitat, sobre l'Esperit i l'Església, etc. La seva formació filosòfica —era també doctor en Filosofia— el portava a reflexions com la del llibre *Transcendència i testimoniatge*. Particularment interessant, al meu entendre, fou la seva lliçó inaugural a la Facultat de Teologia de Catalunya amb el títol *L'Església de l'Esperit de Jesucrist*. Es tracta d'una anàlisi del n. 8 de la constitució *Lumen gentium*, del Concili Vaticà II, fent veure l'íntima relació entre l'Esperit Sant i l'Església. Potser caldria posar en aquest mateix àmbit les altres formes de comunicar-se de Mn. Ramon Pou. Em refereixo a les seves converses i a les cartes nadalenques amb què acompanyava,

regularment, una reproducció d'alguna de les seves obres pictòriques. En les converses, el Dr. Pou enfilava amb una certa facilitat temes filosòfics o teològics, moltes vegades directament litúrgics, mentre les cartes nadalenques eren una filigrana literària plena de poesia i densitat humana i espiritual.

Un lloc a la catedral

L'acció pastoral del Dr. Pou a Vic fou reconeguda com a meritòria de comptar amb un lloc a la catedral, en el Capítol canonical. Penso que Mn. Ramon Pou —és una impressió personal— va rebre aquesta missió amb una certa complaença. Podríem considerar que això representava per a ell una confirmació de la seva dedicació al servei de l'Església de Vic, tan profundament vinculada a la seva vida, tan entranyablement estimada. No era endebades que la finestra del seu lloc d'estudi s'obria sobre la plaça de Vic, on conflueixen les essències vigatanes. Però això no significa que el Dr. Pou fos un esperit clos en l'àmbit vigatà. Els seus viatges el portaven a Alemanya, a Roma, a Llançà on gaudia sobretot dedicat a les seves pintures, etc. Mn. Ramon Pou era un esperit polifacètic, capaç igualment de donar, amb competència, raó de la pròpia esperança cristiana, com d'extasiar-se davant la força estètica d'unes teulades d'un poble de la Toscana...

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Remigi de Reims

- ✓ Nascut cap a l'any 450 a Laon, nord de França
- ✓ Bisbe de Reims i propagador de la fe cristiana
- ✓ Va batejar el rei dels francs, Clodoveu
- ✓ Va morir cap a l'any 530

L'enfonsament definitiu de l'imperi romà d'occident al darrer terç del segle V era un risc per al cristianisme, que fins llavors havia viscut a redós de l'estructura imperial. La fi de Roma va ser una oportunitat per als diferents pobles germànics, que es van apoderar dels antics territoris imperials. Un d'aquests pobles va ser el dels francs, seguidors de l'heresia arriana, que van ocupar el que avui és França i bona part de l'Europa occidental.

Quan això va succeir era bisbe de Reims sant Remigi, que era conscient del risc en què es trobava l'Església. Per aquesta raó va procurar tenir una bona relació amb el nou rei dels francs, el jove Clodoveu, de només quinze anys. A poc a poc, entre els consells del bisbe i els de la seva dona, Clotilde, que era catòlica, el rei es va anar acostant a l'ortodòxia de l'Església. Finalment, cap a l'any 500, sant Remigi va poder batejar Clodoveu i va assegurar així la pervivència del cristianisme a bona part de l'Europa occidental. Sant Remigi també es va preocupar de propagar la fe cristiana mitjançant missioners per convertir tant els arrians com els pagans.

Barcelona

Fins a 3.000 voluntaris de Càritas es reuniran a la Sagrada Família de Barcelona

A la trobada participarà l'arquebisbe Óscar Andrés Rodríguez Maradiaga

Carme Munté
Barcelona

Sota el títol «Els voluntaris de Càritas, portadors d'esperança», el dissabte 20 d'octubre tindrà lloc a Barcelona una trobada de voluntaris de totes les Càritas de Catalunya. La previsió és que hi participin fins a 3.000 voluntaris i voluntàries de les deu diòcesis catalanes, presidits pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona i responsable de la Pastoral Social en l'àmbit de la Conferència Episcopal Tarraconense; i Óscar Andrés Rodríguez Maradiaga, president de Càritas Internacional i arquebisbe de Tegucigalpa (Hondures).

La trobada pretén ser una ocasió per acompanyar i encoratjar la gran tasca que fan els voluntaris de Càritas arreu de Catalunya. Segons Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya, l'objectiu de la trobada és precisament un reconeixement a la tasca dels voluntaris, que en aquests darrers temps han hagut de multiplicar i ampliar les seves accions.

«Les circumstàncies actuals generen moments crítics i augmenten les dificultats per tal de poder donar respostes adequades», manifesta Borbonès, i per això «cal generar espais per compartir experiències i vivències que ajudin a seguir aprofundint en el compromís del servei als altres, cal encoratjar els voluntaris perquè puguin seguir en la seva tasca, des de noves perspectives i en camps i accions que en alguns casos no havien desenvolupat abans o ja es donaven com a mancances superades».

En aquest sentit, Carme Borbonès recorda que «les dificultats econòmiques han afectat, greument, la vulnerabilitat de moltes persones i famílies i, sobretot, en un abast i durada de la qual no veiem el final...»

Davant d'aquesta situació difícil, la presidenta de Càritas Catalunya recorda que «les persones voluntàries refermen, cada dia, el seu compromís i augmenten els seus esforços per tal de mantenir-se a prop de la gent i, en cada cas, procuren acollir els més febles d'una manera personalitzada i adequada».

A les deu diòcesis de Catalunya, aproximadament hi ha unes 9.600 persones que treballen com a voluntàries. La seva tasca consisteix en el desenvolupament dels diversos projectes en els àmbits de l'acolliment, l'acompanyament, activitats de formació, assessorament i orientació (personal, laboral, etc.), mediació per ajudar a trobar resposta davant de situacions crítiques (pèrdua de l'habitatge, endeutament greu, etc.), ajuda en l'estructura i organització de la pròpia entitat de Càritas, assistència humanitària...

Agustí Codinach

La Trobada de Voluntariat transcorrerà a l'espai Fòrum de Barcelona i a la Sagrada Família a partir de dos quarts d'onze del dissabte 20 d'octubre. De les diverses activitats previstes, cal destacar, a les 11.30 h, la conferència *Els voluntaris de Càritas, portadors d'esperança*, a càrrec del cardenal Rodríguez Maradiaga, al Fòrum de Barcelona, i a les 17.00 h, la celebració de l'eucaristia a la Sagrada Família. La cloenda de la trobada és prevista a les 18.30 h.

Des de l'organització de la trobada, es valora molt positivament la presència del president de Càritas Internacional amb l'objectiu d'empènyer els voluntaris a renovar esforços i a trobar noves respostes davant dels nous reptes. Ell, com a president de Càritas Internacional, coneix de primera mà les febleses que afecten tot el món i on rau l'origen de les desigualtats.

En aquest sentit, també cal tenir en compte que una de les accions prou coneguda de Càritas és la participació en campanyes de cooperació en l'àmbit internacional: col·laborant en projectes que promouen el desenvolupament de les persones i ajuden a la seva promoció.

Quan es produeixen catàstrofes greus que afecten pobles i comunitats arreu del planeta, una de les línies d'actuació és l'ajut i la implicació directa de Càritas en les campanyes d'emergència. Tothom pot recordar, per exemple, la campanya a favor d'Haití arran del terratrèmol.

«Cal evitar i condemnar qualsevol mena d'especulació»

Comapresidenta de Càritas Catalunya, Carme Borbonès veu amb preocupació l'actual societat en la qual augmenten

«Cal encoratjar els voluntaris perquè puguin seguir en la seva tasca, des de noves perspectives i en camps i accions que en alguns casos no havien desenvolupat abans»

«Hem d'exigir als governs mesures justes i eficaces per tal de millorar les actuals estructures polítiques i econòmiques del nostre món»

les desigualtats i els col·lectius més afeblits són els que més en pateixen les conseqüències. I citant les paraules del Papa a l'encíclica *Caritas in veritate*, recorda que «la dignitat de la persona i les exigències de la justícia demanen que les opcions econòmiques no augmentin les desigualtats».

«Cal evitar i condemnar qualsevol mena d'especulació», afegeix Carme Borbonès, «cal treballar perquè l'austeritat i la senzillesa impregnin les nostres maneres de viure i, alhora, exigir als governs mesures justes i eficaces per tal de millorar les actuals estructures polítiques i econòmiques del nostre món».

La vigília de l'11 de setembre, la presidenta del Parlament de Catalunya, Núria de Gispert, va lliurar la Medalla d'Honor de la institució en la categoria d'or a Càritas Catalunya i Òmnium Cultural. Reivindicació social i reivindicació cultural s'unien en els discursos pronunciats al Parlament de Catalunya.

Amb motiu de la Trobada de Voluntaris, Carme Borbonès recorda que «Càritas, praxi de l'Evangeli, treballa al servei dels més pobres i per la justícia social. I ho fa des de la proximitat, aquest és el seu "valor afegit". Entenem que la nostra acció és fruit de l'estima als altres, i ho fem des de l'ajut als germans que ens envolten, tot cercant respostes en l'entorn i intentant optimitzar tots els recursos a l'abast. I a la vista de la situació actual creiem que cal cercar nous models de gestió de l'administració que incorporin, més i millor, el valor de la proximitat. Un exemple seria cercar nous models que tinguin en el seu centre el "bé comú" (Benet XVI), des de "l'economia social de proximitat"».

Urgell

Les respostes del cristianisme als problemes socials actuals

Educadors aprofundeixen en la Doctrina Social de l'Església a les Jornades de Teologia del bisbat d'Urgell

«Mentre no incloquem la lògica de l'amor en la nostra actuació, hi haurà una manca de fraternitat i hi haurà crisis»

Patricia Navas
La Seu d'Urgell

Com afrontar la crisi econòmica? Què pensar dels bancs en un moment com l'actual? Fins a quin punt valorar el descans dominical? Aquestes són algunes de les preguntes a les quals respon la Doctrina Social de l'Església, el conjunt d'orientacions de l'Església catòlica per a les qüestions socials. Es tracta d'una matèria «sovint arraconada en la formació cristiana», segons el bisbe d'Urgell, l'arquebisbe Joan Enric Vives, que cal valorar i a la qual la seva diòcesi ha dedicat enguany les seves tradicionals Jornades de Teologia, celebrades el 30 i 31 d'agost a la Seu d'Urgell. Dos experts professors van ser els encarregats d'impartir les jornades: el doctor en Teologia Moral i màster en Doctrina Social de l'Església per la Universitat de Salamanca Mn. Joan Costa i l'especialista en ètica i filosofia i consultor del Consell Pontifici per a la Cultura Francesc Torralba. Els ponents van resumir de manera didàctica per als aproximadament 150 assistents (professors de Religió i altres educadors) els principis i les bases dels pronunciaments del magisteri catòlic sobre l'economia, la política, la cultura i tot allò que implica la presència de l'home en la societat.

La Doctrina Social és la contribució de l'Església per «elaborar i conformar els sistemes econòmics amb l'Evangeli», perquè «la caritat cristiana impregni els diversos moments de la vida», va destacar l'arquebisbe Vives durant el seu discurs d'inauguració de les Jornades. Per apropar-se a aquesta font d'humanisme solidari, el prelat va proposar la

lectura del Compendi de la Doctrina Social de l'Església, un recull oficial dels principis i reflexions a l'entorn d'aquesta matèria que assenyalava, per exemple, al número 81, que la funció de la Doctrina Social és l'anunci d'una visió global de l'home i de la humanitat i la denúncia del pecat d'injustícia i de violència que de diverses maneres travessa la societat.

El «quid», comprendre l'ésser humà

Precisament, el professor Joan Costa va explicar que l'arrel de la Doctrina Social de l'Església és l'antropologia, i va afirmar que «la gran problemàtica és avui una qüestió antropològica, és

a dir, la comprensió de l'ésser humà». En aquest sentit, va assenyalar que aquesta branca de l'ensenyament de l'Església intenta oferir una visió integral de l'home que té en compte totes les seves dimensions, però també Déu mateix (qui permet reconèixer l'ésser humà com una criatura) i l'altre (qui el fa ser qui és). Aquesta antropologia revelada per Déu, a més, mostra que l'ésser humà està fet per estimar i per ser estimat, va afegir Mn. Costa.

Citant l'encíclica de Benet XVI *Caritas in veritate*, el conferenciant va indicar que «com que la dinàmica amorosa és allò essencial de l'home, no es pot prescindir d'ella en cap àmbit» i per això l'amor, i la lògica del do i de la comunitat en què es concreta, ha

d'estar present també a l'economia, a la política, etc. Aquesta lògica, va continuar el professor aprofundint en l'aplicació pràctica de la Doctrina Social de l'Església, deriva en diversos principis, com ara el de treballar pel bé comú, el de participació a la vida pública, el de subsidiarietat, el de solidaritat, el destí universal dels béns i l'opció preferent pels pobres. En referència a la difícil conjuntura internacional actual, Mn. Costa va afirmar que «mentre no incloquem la lògica de l'amor en la nostra actuació, hi haurà una manca de fraternitat i hi haurà crisis». El teòleg també va destacar el paper educador i social de la família, i la importància, en aquest àmbit, d'un amor real, basat en la veritat. També va tractar el tema de la nació, assenyalant que una nació «és una família de famílies» i que s'ha de fer un esforç per entendre «la llibertat de ser, oberta als altres pobles i nacions», recordant que som quan tenim en compte l'altre i no el deixem de banda.

Desenvolupament integral

Per part seva, Francesc Torralba va parlar, el segon dia de les jornades, de la correlació que uneix la justícia, el perdó i la pau. Va assenyalar que la Doctrina Social de l'Església és un patrimoni molt valuós i molt desconegut, i va indicar que hi ha un eix d'injustícia estructural nord-sud que la Doctrina Social cerca de resoldre, tot proposant diversos tipus de vies. També va parlar del medi ambient seguint les línies i reflexions de Joan Pau II i Benet XVI, considerant «la terra com un bé comú, com un element vulnerable que no és de la nostra propietat, sinó que hem de ser capaços de deixar-la en bones condicions per a les generacions futures».

Els assistents, entre els quals hi havia nombrosos professors de Religió i també capellans, van poder reflexionar sobre les maneres concretes amb què l'Església anuncia l'Evangeli a la societat tocant temes com ara la família, el treball, la vida econòmica, la comunitat internacional, la promoció de la pau, etc. L'Església intenta que tota acció social ajudi al desenvolupament humà integral, per tal d'actualitzar i concretar el missatge de Crist.

Girona

Es publica en francès la tesi doctoral de Mn. Josep Casellas

Víctor Gay / Girona

Mn. Josep Casellas i Matas (Francià, 1958) ha vist publicat a França el recull de la seva tesi doctoral en Teologia —també es doctor en Ciències de la Informació per la Universitat Autònoma de Barcelona— amb el títol *Une théologie attentive à l'actualité*. L'autor és rector de la parròquia de Pineda de Mar, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya —on va defensar la seva tesi— i de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona i director, d'ençà de la seva fundació fa més de deu anys, de la revista diocesana *El Senyal*.

Aquestes responsabilitats no han impedit a Mn. Casellas seguir atentament el procés d'actualització de la teologia arreu d'Europa occidental, concretament a l'ombra d'Henri

Bourgeois (Roanna, 1934 – Lió, 2001), precisament com a membre actiu del grup internacional i ecumènic Médiathec, que va promoure l'esmentat teòleg francès incardinat a l'arxidiòcesi lionesa. Aquest és el primer treball doctoral que s'ha realitzat a l'entorn d'aquesta figura de l'Església francesa i, que ja s'havia publicat en català, a càrrec de la mateixa Facultat de Teologia.

El tema de la tesi i del llibre correspon a un seguit de reflexions sobre Déu i la seva manifestació en el món que, moltes vegades, s'elaboren sense tenir en compte la situació concreta de les persones, de la societat i de l'evolució que viuen. Aleshores aquesta reflexió esdevé insignificant. Henri Bourgeois, va promoure un corrent teològic a partir de l'actualitat, implicant precisament les persones, la seva manera de creure, d'esperar i d'estimar.

Tarragona

«Jesús esdevé per decisió pròpia el primer diaca»

Miquel Marimon, nou diaca permanent de l'Església de Tarragona

Joan Boronat

Miquel Marimon és des del diumenge 9 de setembre diaca permanent al servei de l'Església de Tarragona. L'ordenació li va ser conferida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, a l'església de l'Assumpció d'Alcover, parròquia on fins ara ha col·laborat l'ordenat. Miquel Marimon és reusenc de 54 anys, i en la vida professional treballa com a realitzador, des de fa 30 anys, a la delegació de l'emissora Catalunya Ràdio a Tarragona.

La pregunta no és nova. Per què l'ordenació?

I per què no? Després d'una vida en moviments i congregacions, després dels estudis de Teologia i Ciències de la Religió, després de treballar pastoralment durant anys a dues parròquies de la meua ciutat, després de rebre educació cristiana des de petit... És com si la meua vida hagués descrit una *via naturalis* per accedir al diaconat. Com diu el Concili Vaticà II, en restaurar el diaconat com a grau propi i permanent, es tracta de posar en valor allò que s'ha anat fent i afegir-hi la gràcia sacramental per tal que esdevingui un servei perpetu a l'Església universal. És un camí que hauria de ser més comú, i per ser més comú ha de ser més explicat.

Una decisió meditada o inspirada?

Estic convençut, i així ha de ser, que totes les decisions de lliurament, de servei, dins la comunitat cristiana són inspirades. A través de les circumstàncies, per mitjà de situacions concretes o mitjançant la crida feta per persones amb noms i cognoms, totes les persones que decideixen servir la comunitat, des de la catequesi, la música o la litúrgia, ... en l'estat laical o clerical... totes viuen, juntament amb la seva vocació, una inspiració; sempre hi ha l'alè de l'Esperit Sant. En definitiva, ja sabem que és Déu qui crida. En aquest sentit, la meua també ha estat una decisió inspirada. Però a la inspiració li cal també discer-

niment, meditació... per no errar, per no posar traves al missatge evangèlic cal posar en pràctica la meditació. Puc dir que la meua ha estat, com tantes d'altres, una decisió inspirada i llargament meditada.

Com l'ha viscut la seva família?

Des del moment que els ho vaig plantejar, la meua família també ha fet un camí de discerniment, de meditació, d'adaptació i d'aprofundiment. La meua vocació, atès que es dona dins la família, en l'estat matrimonial, és també una vocació que es veu necessàriament acompanyada per tots els membres de la família, en aquest cas la meua esposa i els nostres dos fills. Sense ells el discerniment no hauria estat ple. Ells són els que m'han ajudat a aplanar els obstacles i, en el seu moment, a plantejar-me les qüestions a resoldre o les dificultats a superar.

Quines han estat les seves sensacions en l'ordenació?

D'una profunda espiritualitat, d'una immensa comunió eclesial amb totes i cadascuna de les 600 persones que hi havia a la parròquia d'Alcover i amb

«El diaconat és un ofici tan antic i tan ple de contingut que no hauria de passar per alt que és la porta de tots els ordes»

tota l'Església de Tarragona. Vaig intentar mantenir-me al marge d'emocions, neguits i detalls organitzatius per poder pregar, deixar-me penetrar per cada paraula pronunciada, per cada lectura escoltada, per cada cant entonat... Em vaig sentir profundament impregnat de comunitat. I quan el nostre bisbe Jaume m'interrogava, i em mirava la gran imatge de la Mare de Déu en la seva Assumpció que hi ha a l'església d'Alcover, vaig sentir-me molt estimat per molta gent. Durant la celebració hi va haver tantes sensacions que ara m'és totalment impossible dir-les... No us podeu imaginar el que sentia en donar la pau a la Maria Rosa, en Joan i la Clara...

Quina és la seva particular visió del ministeri diaconal tal com és concebut?

El diaconat té entitat per ell mateix. Les arrels bíbliques, teològiques i eclesiològiques ens mostren l'orde diaconal com el que és: un servei a l'Església en un estat sacramental propi i durador. Malauradament encara li falta un llarg camí per ser ben entès, hi ha massa pressupòsits que destorben més que no pas aclareixen. Però les coses s'han de fer bé, amb ulls ben oberts i amb passos fermes. Val més un pas ferm i lent que una carrera massa esvalotada. Certament hi ha llocs del planeta on s'ha trobat l'encaix millor i així la implantació del diaconat es va escampant. El

diaconat és un ofici tan antic i tan ple de contingut que no hauria de passar per alt que és la porta de tots els ordes. Bisbes i preveres han entrat al sagrament de l'orde per la porta del diaconat, és a dir del servei a la comunitat.

És una bona alternativa a la manca de sacerdots?

És un greu error tractar el diaconat de forma subsidiària del presbiterat. La jerarquia a l'Església està conformada per tres graus: el diaconat, el presbiterat i l'episcopat, cadascun té validesa i raó de ser per ell mateix i tots plegats tenen valor comú. Cada Església particular té un bisbe i un sol bisbe al voltant del qual s'organitza tot. El bisbe té la plenitud de l'orde i tot bisbe ha estat abans diaca i prevere. Per això no ha de ser una alternativa. Hi ha qui ho vol veure així, però li recomano que aprofundeixi en la teologia i l'eclesiologia del sagrament de l'orde. Hi trobarà profundes raons per entendre el diaconat com un ministeri ple, necessari i bell. Jesús esdevé per decisió pròpia el primer diaca. No és immens pensar en el fet que el mateix Crist es proclama diaca de tots (servidor de tots)?

On se centrarà el seu servei pastoral?

L'arquebisbe Jaume m'ha enviat a treballar pastoralment a vuit parròquies de la comarca de l'Alt Camp, concretament a Alcover, la Masó, el Milà, la Riba, Picamoixons, Fontscaldes, Mont-ral i Farena. La catequesi, l'atenció als pares que vénen per batejar les seves filles i els seus fills o als joves que volen contraure matrimoni, la litúrgia, l'atenció a les persones en situació de necessitat... i tot allò que sorgeixi. Bé, tot això a més d'exercir de forma permanent el diaconat amb i en la meua família, la feina, el món, el teixit social de la ciutat...

Vostè treballa en una emissora de ràdio. El fet religiós, més concretament la religió catòlica, és tractada amb objectivitat per part dels mitjans de comunicació?

Aquesta és una resposta que ens ocuparia dies de debat. En un efecte pervers, els mitjans de comunicació es retroalimenten amb la situació de crisi de valors en què ens hem instal·lat. En l'època en què es dona majoritàriament veu a aquelles persones, moviments o situacions que van en contra de la majoria, sense importar-ne les raons ni els valors, el fet religiós és tractat precisament com un estat majoritari i es dona veu a tot allò que hi va en contra. I a casa nostra la societat mil·lenària ha estat vestida pel cristianisme catòlic i per això és quelcom a combatre. No puc obviar, tanmateix, els errors propis que no sempre hem sabut tractar de forma correcta. De la seva banda, la xarxa comunicativa pròpia de l'Església també té dificultats per sortir-se'n bé. Ha mostrat a vegades actituds apologetiques més que informatives i ha mimetitzat les estructures comunicatives polítiques o socials més que cercar un estil propi que ha de tenir, necessàriament, un component evangelitzador.

CASA GAYSERVEI DE LLOGUER
Des del 1860C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...**Muntatge de:** festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.**CASA GAY** Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

El consiliari diu...

La fe cristiana, porta sempre oberta

Miquel Bada,
pvre.
Consiliari de
Catalunya

Aquests dies comencem un nou curs en les nostres activitats eclesials i, entre elles, les reunions periòdiques dels grups de Vida Creixent, moviment cristià de gent gran.

Un nou curs comporta, en el nostre cas, un nou temari que ens ajudarà a reflexionar i a viure més conscientment la nostra fe. El temari d'enguany ha estat preparat i redactat pel bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Sebastià

Taltavull, a partir d'un llibre seu que té per títol *Agafats de la mà. Les preguntes de Jesús. 2*.

El títol del temari és: «La fe cristiana, porta sempre oberta.» I com el mateix autor afirma en la presentació, pot ser molt adient per aquest Any de la Fe.

Creure en Jesucrist vol dir tenir-hi confiança, acostar-nos-hi cada vegada més, a partir del diàleg, de la reflexió, de la pregària, del silenci. I una bona metodologia és partir cada tema mensual d'una pregunta feta pel mateix Jesús als seus, als del seu temps i als d'ara, que som nosaltres.

Pregunta que demana atenció, silenci, reflexió i, especialment, resposta. Que tot plegat ens porti a aprofundir en el coneixement de Jesús,

adherir-nos més fermament a la seva doctrina i, per tant, a créixer en la fe cristiana.

Hem d'intentar que la nostra fe sigui una porta sempre oberta per progressar i, al mateix temps que ens plantejem la pregunta evangèlica de Jesús i la intenció que té, ens porti a assumir en la nostra vida tots els compromisos que comporta la fe cristiana. És a dir, que tinguem una fe cristiana, compromesa.

En treballar, doncs, aquest temari «la fe cristiana, porta sempre oberta», ens hem de deixar conduir en la línia del Concili Vaticà II i per la preocupació sobre la nova evangelització. I, finalment, que tot el curs mantinguem oberta, amb la reflexió, la pregària i la vida, «la porta de la fe».

Bisbat de Tarragona

Formem part d'una gran família

Josep M. Font

Consiliari diocesà de Tarragona

Comencem un nou curs de Vida Creixent. Quan els infants comencen un nou curs estan contents, després de les vacances d'estiu, perquè tenen ganes de retrobar-se amb els amics i els companys de l'escola. Nosaltres també tenim ganes de retrobar-nos de nou. Som un grup d'Església que intentem pouar l'aigua de l'Evangeli, perquè tenim set de Déu, del Déu que ens ha donat la Vida. També volem compartir la joia de la nostra fe i aprofundir-la junts, en aquest temps de serenor i contemplació, compartir la nostra amistat, obrir el cor als altres, i esponjar-nos de la nostra espiritualitat, essent persones que vivim amb esperança, amb una vida nova; ara ja tastem el que viurem un dia amb més plenitud, quan ens trobarem amb Déu cara a cara, perquè el veurem tal com és, per viure a la seva presència fins a saciar-nos-en.

Som de Vida Creixent, és veritat; el nostre grup pertany a una parròquia, a una diòcesi, però formem part de la gran família de Vida Creixent del nostre país, i de la gran família de l'Església Vida Ascendente, Vie Montante. Estem units a molts grups d'arreu del món que posem Jesús en el centre de la nostra reunió i del nostre compromís de cristians.

Quan Jesús es va perdre al temple de Jerusalem, i els seus pares el van retrobar, va baixar amb ells i «creixia en edat, en saviesa i en enteniment». Nosaltres, en la vida, també creixem i ens enfortim davant de les dificultats i els entrebancs, però Déu ens dona el seu favor.

El que és important és créixer en vida interior, sent persones de pau, que anem a la font de l'Eucaristia. Estem convidats a participar de la taula del Senyor, a assegurar-nos amb Ell, a parlar amb Ell de les nostres coses i de les necessitats dels altres, de la nostra família, dels nostres problemes i preocupacions, de les nostres

il·lusions i fracassos, dels alts i baixos de la vida i sempre estar a prop d'Ell que és qui sadolla la nostra set d'infinitud. És bonic el salm que diu: «Vós heu creat el meu interior, m'heu teixit en les entranyes de la mare. Heu penetrat els meus secrets, Senyor, i em coneixeu.»

Una parella, després de 50 anys de matrimoni, escrivia: «Hem caminat junts i caminarem junts fins a la fi del nostre temps. En el camí, sembrat d'esperances, el nostre amor ha esdevingut cada dia una festa i un coratge, per reprendre la ruta. Hem viscut amb fe i hem intentat estimar. Avui, en donem gràcies a Déu i us fem participants de la nostra alegria. Vida Creixent és tenir els ulls oberts per mirar endavant, un cor ben gran per estimar tots els altres, unes orelles per escoltar la Paraula i els germans, unes mans per fer el bé, unes cames per caminar intentant fer la voluntat de Déu.

En la vida, hi ha dues actituds: l'amor i l'egoisme. La persona humana està oberta a la conversió i a caminar estimant, però, qui es queda tancat en ell mateix, troba buidor perquè estem fets per compartir i per ser sociables; hem de sortir de la peresa, del pessimisme, de la falta de confiança... Que Jesús ens ajudi a estimar, a créixer interiorment, com l'arbre que posa arrels fondes, créixer amb espiritualitat, amb amistat i amb compromís.

Hem de créixer interiorment com l'arbre que posa arrels fondes.

A G E N D A

OCTUBRE

Dijous 4: reunió d'animadors. A les 5 de la tarda, a Riva-deneira, 6, 3r, aula 1. Tema II: «Peus consagrats, enteneu això que us he fet?» (Joan 13,12).

Dijous 11: reunión de animadores. A las 5 de la tarde, en Riva-deneira, 6, 3r, aula 1. Tema II: «Pies consagrados, ¿comprendéis lo que acabo de hacer con vosotros?» (Juan 13,12).

Dissabte 27, matí: assemblea diocesana. Obert a tothom. En el Ressò d'octubre es donarà la informació completa.

«La personalitat de sant Pere Nolasc és descomunal»

Parlem amb el P. Joaquín Millán, autor del llibre «Pedro Nolasco, el otro Redentor»

Jordi Curcó

Entrevistem el rector de la parròquia de la Mare de Déu de la Mercè dels P. Mercedaris de Lleida, el P. Joaquín Millán Rubio, que acaba de publicar el seu darrer llibre: *Pedro Nolasco, el otro Redentor*, editat per Asociación Verdad y Justicia. La sala d'actes de l'Institut d'Estudis Ilerdencs va acollir-ne el 21 de setembre la presentació.

P. Millán, la publicació d'aquest llibre s'emmarca en els preparatius del 800è aniversari de la Mercè?

Certament. El 10 d'agost del 2018 es compliran vuit segles (vuit-cents anys!) del naixement de l'orde de Nostra Senyora de la Mercè. El 17 de gener d'enguany, aniversari de la confirmació apostòlica de l'orde, el pare general Pablo Bernardo Ordoñez va obrir la vigília d'esperança i il·lusió per tal de preparar aquesta important efemèride. Volem arribar-hi renovats i vitalitzats. Al govern de la província li va semblar oportú encarregar-me aquesta biografia actualitzada del patriarca, tot i que jo ja feia molts anys que hi treballava.

***Pedro Nolasco, el otro Redentor* no és un títol un xic cridaner?**

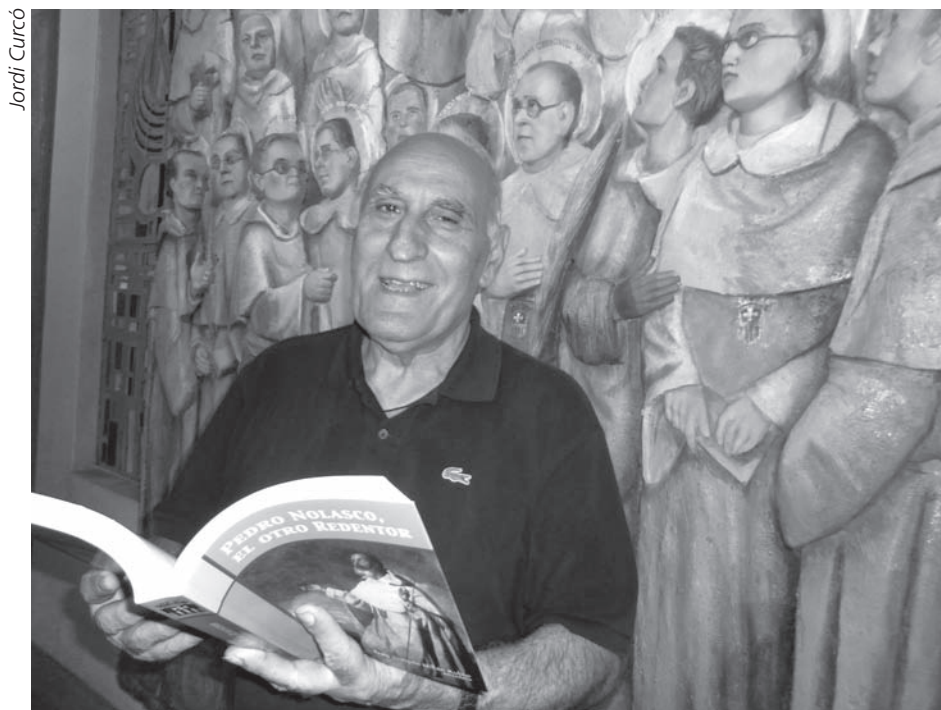
Potser sí que ho és. Va costar decidir-lo, però és el títol que se li ha donat a Pere Nolasc des dels seus orígens i és fàcil explicar-ho. El tema de la captivitat —l'esclavitud sota un amo d'altra creença— era un drama tan important en els segles XII i XIII que l'aparició d'aquest home entestat a donar llibertats i redimir va ser un sospir universal i un renàixer a l'esperança.

Qui és Pere Nolasc?

Un mercader barceloní, nascut el 1182. En l'exercici de la seva professió, va conèixer la tragèdia dels captius cristians —embrutits, desmoralitzats, renegats— i se li va trencar l'ànima, tant que en morir els seus pares i fer-se càrrec del negoci familiar, va invertir tot el seu patrimoni en la compra de tres-cents captius i ja no faria altra cosa, atès que li havia arribat la crida del Redemptor a través de la desesperació dels captius. Això va passar l'any 1203, quedant alliberat per la caritat i sent des d'aquell any el responsable diocesà de redimir captius. Se li uneixen voluntaris i es comença a fer una redempció anual, i el 1218 intervé el Cel. Segons les nostres fonts més vàlides i antigues, la Santíssima Trinitat inspirà la fundació de l'orde i disposà que fos la Santíssima Verge la mitjancera, fundadora i mare del nou Institut.

En la presentació del llibre, us referiu a «una mà negra» que ha silenciats sant Pere Nolasc. Què voleu dir?

La Mercè va nàixer laical, però per a un millor desenvolupament del seu treball redemptor van anar ordenant-se sacerdots la majoria dels seus frares. L'any 1317, en un capítol caòtic, es va impulsar la reforma i la Mercè va convertir-se en clerical, que ja convenia, però va fer-se amb excessiva aspresa.

Joaquín Millán davant del retaule dels màrtirs mercedaris a la parròquia de la Mercè.

El P. Joaquín Millán és autor també d'altres llibres relacionats amb l'orde de la Mercè com: *Martirio y resurrección: la Merced en la Corona de Aragón 1800-1936*, *Santa María de El Olivar. Santuario, monasterio, corazón de su comarca*, *El convento de la Merced de Elche*. *730 años de comunidad*, *El Seminario Mercedario de Reus*. *Cincuenta años de presencia mercedaria en Reus*, *El convento de la Merced de Lérida*. *780 años de solidaridad*, *Fray Manuel Sancho Aguilar* i *Eucarísticas*.

Aquest canvi va comportar la pèrdua de moltes fonts originàries.

El volum té 631 pàgines. No són moltes?

O poques. He pretès entrar en tots els racons de la història, he compulsat innumbrables opinions i raonaments antics i moderns, he aportat tots els documents notariais de l'època, m'he recreat en aportacions místiques i reflexions teològiques. Per això afirmo a l'inici que aquest és un llibre rar.

Què aporta la figura del fundador de l'orde de la Mercè?

Clarividència. La personalitat del sant és tan descomunal que hi ha hagut institucions eclesials que se l'han volgut apropiat. La riquesa del seu geni s'ha prestat al llarg dels segles a moltes tergiversacions, invencions i mentides. Han proliferat els apòcrifs... Crec que ara la figura queda clara, nítida i anorreadora.

En la fundació de la Mercè va intervenir el rei Jaume I, atorgant-li el títol de reial. És crucial per a

armes, abans fins i tot que la ciutat de Barcelona. Quan el rei sortia de campanya, inexorablement l'acompanyaven els Mercedaris, no com a militars sinó com a encarregats del canvi i compra de captius.

Les arrels històriques de la Mercè són evidentment catalanes, oi?

Absolutament, des del fundador nascut en una família de mercaders barcelonins, passant per les primeres fundacions que es van fer a Catalunya. Alhora, les primitives constitucions del 1272 són un monument del català del segle XIII. Durant segles el mestre general va ser català i els reis sempre van estar amatents, com a institució pròpia, al progrés de l'orde i del seu quefer redemptor.

Un capítol del llibre porta com a títol «El hoy de san Pedro Nolasco». Quin és aquest avui i el futur de la Mercè?

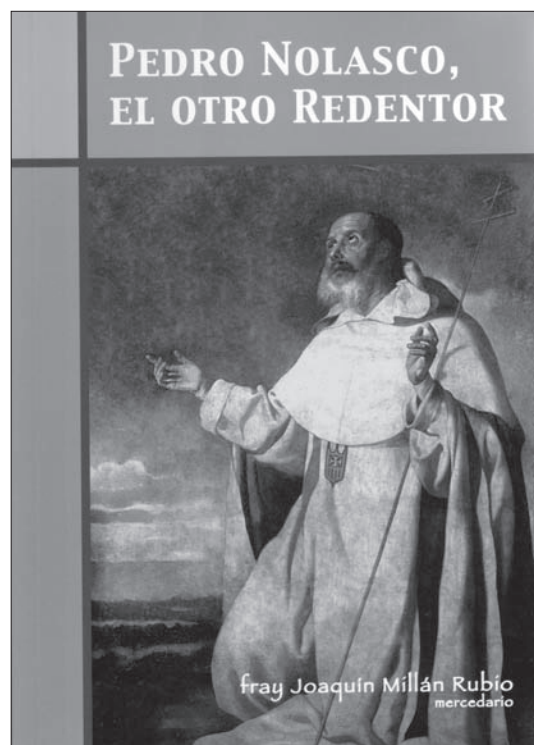
Estem en un moment carismàticament de plenitud, realitzant allò que sant Pere Nolasc va desitjar per al seu orde. Seguim comprant alguna vegada esclaus, efectuant òptimes realitzacions redemptores. Però la nostra Mare i fundadora ens ha orientat vers una tasca social actual i molt important: l'assistència a les presons; allí ens sentim realitzats. La nostra província té la responsabilitat de 19 delegacions diocesanes de Pastoral Penitenciària i 128 centres penitenciaris; comptem amb 5.845 voluntaris i assistim 175.572 interns. La major part de les comunitats conviuen amb presos o tenen cases i pisos de reinserció, treballen en allò més primigeni i original del nostre orde. També ens afecta la sequera vocacional, però avui més que mai la Mercè és mundial, la vivacitat a Àfrica o a l'Índia, per exemple, és molt estimulants. A més, el nostre orde té també una dotzena d'instituts femenins, des de la més estricta clausura a les més avançades formes de vida consagrada.

Després d'aquest llibre, en teniu d'altres a punt?

Sí, però cal cercar patrocinadors per poder-los publicar. Tot i això penso que el proper any podrà sortir al carrer un volum dedicat a la documentació dels reis d'Aragó relacionats amb l'orde de la Mercè. Són centenars de diplomes fonamentals per conèixer el naixement i el decurs de l'orde mercedari i fins i tot de les institucionals catalanes.

I un català de la Segarra és un altre sant mercedari molt popular: sant Ramon Nonat. No es mereix també un llibre biogràfic?

Naturalment. En la col·lecció Sants i Santes del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona ja vaig publicar una breu biografia meua sobre el sant nonat, però ja tinc molt avançada una història del santuari de la Segarra i del culte a sant Ramon.

Pere Nolasc la protecció i el favor del rei conqueridor?

Plenament i absolutament. Jaume I és el fundador jurídic de l'orde. Ell la creà i li donà la possibilitat de funcionar. La redempció de captius era també un bon recurs per a les arques reials, la mustalafamia. Quan el 10 d'agost del 1218 s'institueix l'orde a la catedral de Barcelona, Pere Nolasc hi posa la inspiració; el bisbe Berenguer de Palau, la institució canònica, però és Jaume I qui li dona el ser. El bisbe dota la Mercè amb l'hospital de Santa Eulàlia i la creu vermella de la catedral, però el rei conqueridor ens donà per vivenda el seu palau, ens agregà a la seva reial família, ens va donar fins i tot les quatre barres aragoneses i així ens vam convertir en institució reial, amb tots els privilegis i excepcions. On anava un mercedari amb el seu escut, era reconegut com a familiar reial i comensal del rei. Som la primera institució creada per Jaume I i condecorada amb les seves

Rembrandt, un mestre del gravat

El Museu Diocesà de Barcelona acull una exposició amb obres de l'artista

Miquel Àngel Codina

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

L'exposició *Rembrandt. Virtuós del gravat*, que es pot visitar al Museu Diocesà de Barcelona fins al 13 de gener del 2013, ha estat organitzada per l'Obra Social d'Ibercaja. La mostra ofereix l'oportunitat excepcional de conèixer, gaudir i admirar l'obra gravada d'un dels mestres de l'art universal més grans. Juntament amb la seva condició de referent en la història de la pintura, Rembrandt (1606-1669) va realitzar aportacions decisives i d'enorme transcendència a l'art del gravat.

Aquesta exposició aplega un conjunt destacat de 68 estampes elaborades entre el 1630 i el 1659, de les quals més de la meitat són de temàtica religiosa dedicades sobretot a la infància de Crist (*L'adoració dels pastors*), la seva vida pública (*La resurrecció de Llätzer*), la Passió (*El davallament*), així com altres imatges referides a relats bíblics. Cal afegir una selecció de temes de gènere molt representativa, protagonitzats per personatges marginals, que denoten l'esperit decididament modern de Rembrandt, juntament amb els seus nus memorables (*L'artista i el seu model*) i algun passatge molt premonitori de la pintura que es practicarà en els pròxims segles.

Tot això es completa amb un reduït però excel·lent grup de retrats, que van des dels familiars (*La mare de Rembrandt amb la mà al pit*) i els dedicats a estudiar caràcters i expressions (*Ancià amb la mà sobre els ulls*; *Tres caps de dona, una d'elles adormida*) fins a les efígies extraordinàries d'alguns destacats membres del seu entorn social (*Jan Uytenbogaert, el pesador d'or*; *Lieven Willemsz van Coppenol*), que, com tota la resta de gravats, demostren la perícia excepcional amb l'aiguafort i el domini sorprenent de la punta seca per part de Rembrandt.

Peces úniques

Mn. Josep M. Martí Bonet, director del Museu Diocesà de Barcelona, durant la presentació de l'exposició als mitjans de comunicació, es va preguntar en veu alta: «Té vigència encara avui dia l'art de la impremta, i especialment el gravat o il·lustració estampada, en una època dominada per la revolució electrònica?» I a continuació va ressaltar: «Cal valorar com es mereixen aquestes obres d'art. Aquests gravats de Rembrandt són peces úniques al món. Un gaudi per als sentits que ens ha de fer reflexionar sobre les contínues transformacions tecnològiques del nostre temps.»

Així mateix, Rosa Perales, comissària de *Rembrandt. Virtuós del gravat*, va afirmar que arreu del món hi ha 290 gravats originals que Rembrandt va elaborar en el seu taller, dels quals 68 es presenten en aquesta exposició. «Constitueixen una manifestació notable de la seva trajectòria vital i professional —va comentar la comissària—, gran part de la temàtica creada

«La resurrecció de Llätzer» (1632).

per Rembrandt, sobretot en l'etapa de maduresa, no té relació amb la de cap altre gravador de la seva època. Aprèn a representar de diverses formes les expressions i les emocions de l'ànima. Experimentava tant en pintura com en gravat al mateix temps. La llum era l'element al qual concedia més importància.»

Rosa Perales va assenyalar també que «en les estampes religioses de l'Antic Testament destaca la predilecció de Rembrandt per exaltar la relació entre pare i fill: Abraham i Isaac, Jacob i Josep, Tobit i Tobies... En aquestes obres trobem l'originalitat característica de l'artista, ja que són diferents a qualsevol altre gravat de l'època. Rembrandt, home profundament religiós, les presenta a la seva manera, humanitzades i reconvertides en una altra visió, tot i partir d'escenes tradicionals de representació.»

Per la seva part, Magdalena Lasala, responsable del Programa d'Educació i Cultura d'Ibercaja, va subratllar que «aquest important projecte cultural ha pogut dur-se a terme gràcies a la col·laboració entre el Museu Diocesà de Barcelona i l'Obra Social d'Ibercaja, que anteriorment ja havia donat els seus fruits en dues exposicions de Goya i la del pintor aragonès Bernardino Montañés». I va afegir: «Visitar aquesta mostra és una oportunitat única.»

Creació artística

A més de comprendre amb més profunditat un dels artistes més representatius de la història del gravat, aquesta exposició vol fomentar la divulgació d'aquesta tècnica artística que va contribuir des de la seva creació,

«El davallament» (1633).

al segle XV, que un nombre més gran de públic pogués gaudir de l'art.

La tècnica de gravat és un procediment pel qual s'aconsegueix una estampa per mitjà d'una matriu o planxa, i gràcies al qual canvia el concepte d'unicitat pel de multiplicitat, és a dir, a partir d'una obra es realitzen un determinat nombre de còpies amb valor d'original, aconseguint així que la creació artística pugui arribar i ser apreciada per un públic més nombros.

El primer gravat data del 1446 i va ser a Alemanya on es va desenvolupar la tècnica abans de passar a Itàlia i als Països Baixos. Restringit al principi a orfèvres i armers, aviat es va convertir en la forma preferida de reproducció

en sèrie i objecte d'interès també per als artistes. Però no és fins a inicis del segle XVIII que les estampacions adquireixen la consideració d'art, a la qual cosa, sens dubte, Rembrandt va contribuir enormement.

En el catàleg de la mostra, magníficament editat, Rosa Perales reconeix que «la creativitat i originalitat dels gravats, així com la interpretació de temes fins aleshores mai expressats de manera tan original i personal, units a la experimentació tècnica, van fer de les estampes de Rembrandt un exemple de creació excepcional, reconegut a tota Europa des dels seus primers temps i la contemplació dels quals continua provocant avui dia la mateixa admiració».

退夷道若類
道若昧進道若
故建言有之明

Diuen antigues paraules savies
Qui rep la llum del Tao sembla
enlluernat.

Qui avança amb el Tao sembla
que retrocedeix.

Qui es fa poderós amb el Tao
sembla vulgar.

MOVIMENT I TERTÚLIA
AMB PETER YANG

Dissabte 20 d'octubre,
a les 18.30, tertúlia.
Diumenge 21,
a les 12 h, missa.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ
«Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 242 787

Enraonar sobre el beat Pere Tarrés (36)

El Dr. Tarrés en el confessionalari

El Dr. Tarrés valorava molt el tracte personificat amb les persones, especialment en allò que feia referència a l'espiritualitat. En tots els llocs on va actuar es va donar al servei de les persones i sempre hi va haver qui s'acostava a ell per buscar llum, orientació espiritual i coratge. Sent dirigent de la Federació va parlar als joves moltes vegades de la importància de la direcció espiritual. Els deixà escrit: «La perfecció absoluta no s'assoleix en aquesta vida. Hem d'acontentar-nos amb el millorament lent i progressiu de cada dia. Per a aquest millorament és pel qual es necessita el Mestre. Tasca sublim que realitza el sacerdot.» Aquesta tasca ell la va realitzar; de fet, en el seu confessionalari, on sempre hi havia cua per poder parlar amb ell.

A l'Arxiu hi ha un bon plec de cartes d'espiritualitat escrites a una dirigida; també s'hi guarda un quadern d'una altra dirigida amb els apunts dels consells que el Dr. Tarrés li donava en el confessionalari. Són una autèntica riquesa. Una persona que va declarar en el procés de beatificació explica el següent: «Ell confessava a la parròquia de Santa Anna, que era la meua, a la capella que dóna al claustre i coneguda com la capella de l'Àngel o, més tard, del Sagrat Cor. A començament d'aquell any s'havia posat malalt —per morir, com així s'esdevingué— el sacerdot amb qui jo m'havia confessat durant molts anys; i mentrestant, sense saber què passaria, vaig acudir al confessionalari del Dr. Tarrés.»

I afegeix: «Ja el primer dia em va cridar l'atenció que un sacerdot que no em coneixia de res mostrés tant d'interès per mi, no solament en l'aspecte purament espiritual —cal dir que amb una gran intuïció—, sinó també amb la seva preocupació per ajudar-me en algunes dificultats professionals que jo tenia en aquells moments. Em va semblar extraordinari i vaig pensar que fins aleshores no

havia trobat un confessor tan sol·lícit i amb tant de zel. Vaig continuar acudint a confessar-m'hi unes quantes vegades més, esperant demanar-li una direcció espiritual que, malauradament, no va poder dur-se a terme perquè també ell es va posar malalt fins a morir.»

Homes plens de Déu

Fou nomenat confessor del Seminari el 14 de novembre del 1949, els darrers mesos de la seva vida, com diu el seu biògraf, el P. Romuald Díaz: «Era en el sagrament de la confessió on anava modelant i estructurant en els futurs sacerdots la imatge de Jesucrist. Volia fer dels seminaristes uns homes plens de Déu, a fi que poguessin donar-lo als altres. Els inculcava un sentit de responsabilitat individual i de serietat.»

Presentava la vida d'un consagrat a Déu per mitjà dels vots com «un deixar-ho tot per trobar el Tot». A tothom que es dirigia a ell els deia que «haviem de llançar-se pel camí de l'amor, que és el secret de la felicitat i de la plenitud. Quan s'estima res no fatiga, ans bé tot plau i aconhorta, fins les mateixes penes, sofriments i dolors». Exhortava molt a treballar per aconseguir les virtuts d'humilitat, caritat, delicadesa i alegria.

En una de les glosses de la revista *Flama*, dirigida als joves, retratava així el director espiritual: «És un veritable pare que estima i amanyaga, amonesta i renya severament. El seu cor, però, és gran, abrandat de caritat; com ningú coneix la misèria humana i es fa càrrec de tot i perdona en nom de Déu. És l'amic, el company que sols cerca el nostre bé, el confident de les nostres penes i alegries. És el mestre i el guia en el camí de la santificació de la nostra ànima.» Sense voler-ho es va fer una fotografia d'ell mateix.

Mn. Francesc Raventós

Vicepostulador de la causa de canonització del beat Pere Tarrés

Tres museus arqueològics de Catalunya distingits amb el premi Auriga

Redacció / Barcelona

La revista *Auriga*, l'única publicació en català dedicada a la divulgació de la tradició clàssica a Catalunya, ha fet públic el veredict de la XX edició dels premis Auriga, adreçats a tots els territoris de parla catalana. Els guardonats d'enguany són els següents:

El premi Musa d'exposicions permanents sobre el món antic ha estat concedit al Museu de Guissona Eduard Camps, per la nova museïtzació del parc arqueològic de la ciutat romana de Iesso. El premi Musa d'exposicions temporals sobre el món antic ha estat concedit, *ex aequo*, a les exposicions *Paradisus. Jardins i plantes medicinals de Tàrraco a Orleàns*, del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, i *Vila romana de Torre Llauder. De re ruustica Iluronensium*, del Museu de Mataró.

El premi Núria Tudela i Penya, al qual poden optar treballs d'ensenyament secundari i universitari relacionats amb qualsevol aspecte del món clàssic, ha estat concedit a Mònica Flores Mateo, estudiant del grau d'Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya, pel seu blog *El teixit de Penèlope*, tutoritzat per la professora Mònica Miró.

Campanars

Catedral de Solsona

La gran catedral solsonina de Santa Maria combina bàsicament l'estil gòtic amb el romànic dels antics absis i de gran part del campanar; també inclou altres elements del barroc i el neoclàssic. És gairebé un museu estilístic. Té unes mesures grans, pròpies de les catedrals. La seva nau única fa prop de 60 metres de llargada; és ampla de 14 metres i alta de 20. Està capçada per un absis gòtic poligonal de set costats i queda una mica escorada cap a l'esquerra respecte dels absis romànics que es troben al seu darrere. La part romànica és de mitjans del segle XII i la gòtica, de la segona meitat del XIII. S'hi afegiren capelles properes al presbiteri que fan l'efecte d'un transsepte cap a principis del XVI i es completà en afegir-hi a ponent el 1768 la part dels peus, ja barroca, que es troba en un nivell més alt i cal accedir-hi per una àmplia graderia.

El campanar, de 33 metres d'alçada, té planta rectangular (8,45 per 7,60 m) i els seus primers 25 metres són romànics amb finestrals d'arc de mig punt amb un bordó amb motius geomètrics i sobre mènsules; un

sectors de diferent estructura: en el primer és metàl·lica, en el segon és de pedra picada i en els superiors torna a ser de metall. És una llàstima que la torre estigui rodejada d'edificis eclesiàstics, mig oculta, en trobar-se adossada al segon tram de la nau.

La catedral guarda autèntics tresors artístics; potser el més destacat és l'escultura en pedra de la Mare de Déu anomenada del Claustre, d'una alçada de poc més d'un metre. Té la posició asseguda amb el Nen sobre el genoll esquerre. S'atribueix a un artista occità de nom Gilabert, que l'esculpí cap al segle XIII. És d'una gran bellesa i fa pensar en un romànic proper al gòtic.

delfidalmu@yahoo.es

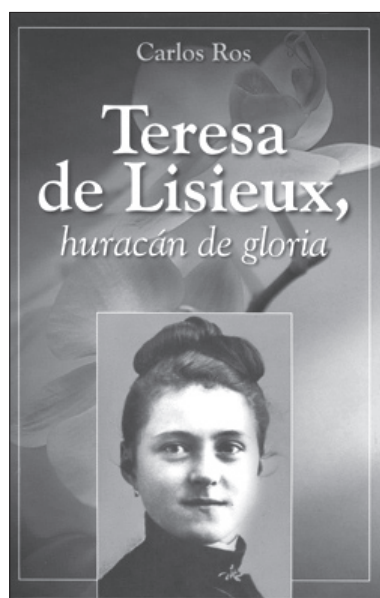
Delfí Dalmau i Argemir

d'ells es troba a un pis baix i dos al superior a totes les seves cares. Al seu damunt s'hi aixecà el cos de la cel·la al segle XVII; hi té obertes dues finestres en arc de mig punt a cada costat. Tots els seus murs estan bastits amb paraments de carreus mitjans ben escairats i alineats de pedra blanquinosa.

Per l'interior una escala de cargol permet accedir als diferents pisos. Està dividida en

Llibres

Santedat exquisida

El sacerdot i escriptor Carlos Ros és l'autor d'aquesta completa biografia de santa Teresa de Lisieux (1873-1897). El 19 d'octubre del 1997, centenari de la seva mort, el papa Joan Pau II la va proclamar doctora de l'Església, la tercera dona després de Teresa de Jesús i Caterina de Siena. Pius XI, que la va beatificar i canonitzar, va qualificar Teresa de Lisieux com a «miniatura exquisida de santedat» i «una obra d'art de la naturalesa i de la gràcia».

Carlos Ros, Teresa de Lisieux, huracán de gloria. Editorial San Pablo, Col·lecció Semblanzas, 2012, 464 pàg.

Veu de dona

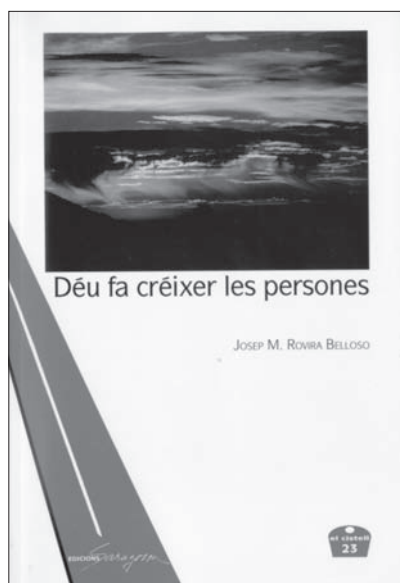
Tres anys després de la publicació d'*El temps entre costures*, que es va convertir en un autèntic best seller, l'escriptora i professora María Dueñas torna a trucar a la porta dels lectors amb la història i la veu d'una dona. Una dona contemporània l'estabilitat de la qual aparentment invulnerable s'ha fet a miques. Blanca Perea, la protagonista, ens parla al llarg d'aquestes pàgines de pèrdues, coratge, segones oportunitats i reconstrucció. Una vida intensa.

María Dueñas, Misión olvido. Editorial Temas de Hoy, Col·lecció TH Novela, 2012, 512 pàg.

L'acció divina

En aquest llibre del teòleg Josep M. Rovira Belloso hi ha la recerca d'una base segura que mostra el que és la persona: malgrat que Déu és infinitament diferent dels humans, aquests són criatures seves que poden conèixer, estimar i actuar a imatge i semblança de Déu. Segons l'autor, l'ésser humà creix en contacte amb la Paraula de Déu. Considera que allò que és viscut en l'interior de l'home és el nucli necessari per a l'acció exterior en el món.

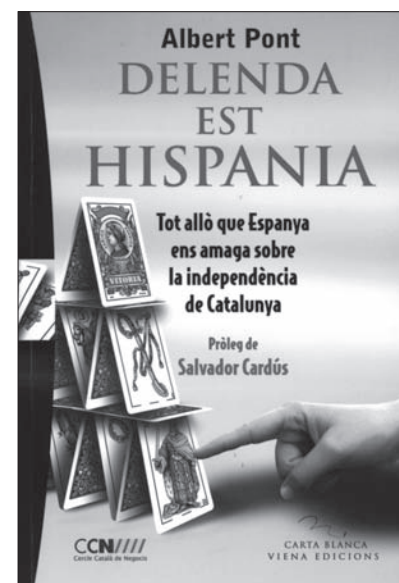
Josep M. Rovira Belloso, Déu fa créixer les persones. Edicions Saragossa, Col·lecció El Cistell, 2012, 196 pàg.

Catalunya i Espanya

Per primera vegada, un llibre explica fil per randa què passarà l'endemà de la proclamació de la independència de Catalunya i com aquesta situació canviarà l'escenari de l'Estat espanyol, d'Europa i de la resta del món. S'hi explica que avui dia cal superar la prudència i traspasar sense por el discurs oficialista del sobirisme. L'autor és Albert Pont, llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Albert Pont, Delenda est Hispania. Viena Edicions, Col·lecció Carta Blanca, 2012, 508 pàg.

Gent de casa

Francesc de Paula del Villar i Lozano, gran arquitecte

El dia més calorós de l'estiu passat el diari ens sorprenia amb una d'aquelles notícies que, generalment, a l'hivern passen desapercebudes: la «marca» Sagrada Família val 90.366 milions d'euros, segons un estudi que havia fet la Cambra de Comerç de Monza i Brianza. Hi ha magnituds que no es poden calcular, però hauria estat el mateix la basílica de la Sagrada Família si hagués continuat les obres qui les va iniciar? No ho podem saber, però Francesc de Paula del Villar i Lozano era també un arquitecte de categoria que avui sempre es veu empetitit quan se'l compara amb Antoni Gaudí, el seu successor.

Del Villar havia nascut a Múrcia el 1828. Inicià els estudis per a enginyer militar, però finalment es passà a l'arquitectura i el 1852 obtingué el títol d'arquitecte a Madrid, a l'Acadèmia de Belles Arts de San Fernando. El 1853 va aconseguir la càtedra d'arquitectura legal a l'Acadèmia Provincial de Belles Arts de Barcelona, i es dedicà a la secció d'ensenyament a mestres d'obres. També fou acadèmic numerari del que avui és l'Aca-

dèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.

Francesc de Paula del Villar, arribat a Catalunya, va fer un gran esforç per conèixer les lleis i usos catalans en el tema de la construcció i ràpidament dominà l'idioma per poder-los comprendre. Es donava la circumstància

que quan els seus alumnes catalans li preguntaven una cosa en castellà, ell responia en català.

Al llarg de la seva vida, sempre a Barcelona, va ser bibliotecari de l'Acadèmia, corresponent de la de San Fernando, numerari de la de Ciències i Arts, vocal de la Comissió Provincial de Monuments, president de l'Associació d'Arquitectes i director de la nova Escola Superior d'Arquitectura. Un dels seus primers treballs a Barcelona fou la construcció d'una sèrie d'hospitals d'urgència per atendre els malalts de l'epidèmia de còlera del 1854, de la qual parlàvem uns articles enrere.

Però les seves obres més conegudes ens vénen pel fet que entre el 1874 i el 1892 —en què el succeí el seu fill, el també arquitecte Francesc de Paula del Villar i Carmona, arquitecte diocesà— va treballar en la restauració de les basíliques de Santa Maria del Pi i de Santa Maria de Vilafranca i en les projeccions de l'absis de Montserrat i el cambril de la Mercè.

El 1877 Josep Maria Bocabella, com a representant de l'Associació de Devots de Sant Josep va encarre-

Joan Pallarès-Personat

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

gar-li la construcció en uns terrenys de Sant Martí de Provençals, prop de Barcelona, d'un temple expiatori dedicat a la Sagrada Família, pensant essencialment en la santa casa del santuari de Loreto, prop d'Ancona, on, segons una tradició del segle XIII, hi ha, transportada pels àngels, la casa on nasqué Maria i on rebé l'Anunciació.

Del Villar, en canvi, pensà a fer un temple neogòtic i les desavinences amb Bocabella, o més ben dit el seu assessor arquitectònic, Joan Martorell Monteis —un dels mestres de Gaudí i autor, entre d'altres, de les Saleses o els Jesuïtes de Sarrià— van ser constants des de primera hora, fins al punt que el 1883 Villar llençà la tovallola i abandonà la tasca, per a la qual Martorell recomanà el seu jove deixeble.

Francesc de Paula del Villar i Lozano va morir a Barcelona el 16 de maig del 1901.

• Per saber-ne més: *Diccionari Ràfols d'Artistes Catalans*.

Crítica literària

Tres llibres sobre la dimensió cristiana i social de les persones

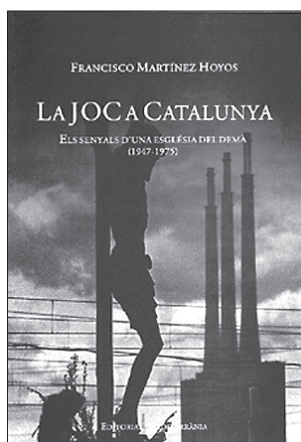
Faré el comentari per l'ordre en què foren publicats i que així mateix he llegit. El primer d'aquests tres llibres és *La JOC a Catalunya – Els senyals d'una Església del demà (1947 – 1975)*, de Francisco Martínez Hoyos, publicat l'any 2000. El llibre comprèn onze capítols que descriuen la història de la Joventut Obrera Catòlica que va néixer a Bèlgica el 1925 per l'impuls del sacerdot Joseph Cardijn (1882-1967), i les característiques d'aquest moviment que aviat va estendre's a d'altres països d'Europa, com a Catalunya, on la Federació de Joves Cristians incorporà la Subfederació Obrera adherida a la JOC i així mateix la seva difusió a la resta de l'Estat espanyol en aquells anys. La difícil represa en la postguerra dels anys quaranta del segle passat, les característiques de moviment educatiu, de cristians en la lluita obrera, l'acció a favor dels aprenents i les treballadores de la llar, la crisi que l'any 1966 trasbalsà el moviment i la represa fins al 1975.

El pròleg de Joan Ramon Cinca, capellà obrer, és una bona síntesi de la JOC a la qual creu «en certa manera profètica», «compromesa amb l'home», admira la pràctica de la «revisió de vida» i no deixa de fer-ne una crítica quan

escriu: «Crec que l'estudi no capta prou el fet català que va marcar els esdeveniments. Els va marcar com a fet brut, encara que a nivell d'expressió el·lítica, col·lectiva i personal, fos soterrat; per l'asfíxia a què el règim de Franco sotmetia el fet català.»

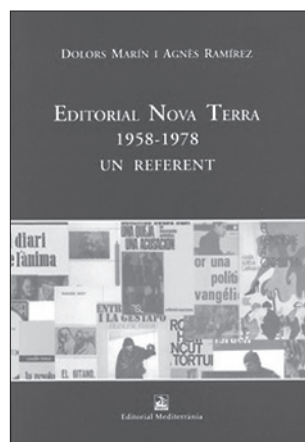
El segon dels llibres a què em refereixo és *ACO – 50 anys de militància obrera i cristiana*, de Joan Bada i Oleguer Bellavista, fou publicat el 2003 amb un pròleg de Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, que hi escriu: «El mateix Esperit que havia guiat l'atzarosa trajectòria de la JOC, impulsava una

nova singladura: l'acció catòlica obrera adulta.»

El llibre té una primera part que comprèn cinc capítols que descriuen «el naixement d'Acció Catòlica Obrera (ACO) a França i a Catalunya», «de la plenitud a la crisi», «temps de crisi i de transició» i «l'estabilitat i creixement de l'ACO».

Aquesta primera part obra del sacerdot Joan Bada prou conegut com a historiador té en cada capítol un mètode de gran interès. En cada un d'ells el lector troba en primer lloc una descripció dels grans fenòmens que en cada

etapa han influït en els canvis de tota mena que s'han produït. La segona part d'aquest llibre és d'Oleguer Bellavista i hi descriu el que ha estat la vida interna de l'ACO a Catalunya.

Finalment, el tercer dels llibres que em plau de comentar avui i que m'han acompanyat molt especialment durant setmanes d'aquest estiu és el que porta el títol *Editorial Nova Terra (1958-1978): Un referent* escrit per Dolores Marín i Agnès Ramírez, fou publicat el 2004.

Aquest llibre descriu els episodis de la naixença d'aquesta editorial que des de les acaballes dels anys cinquanta del segle passat va anar-se formant amb la clara voluntat de publicar al servei dels amplis sectors populars. Explica des de quins foren els fundadors, els obstacles que trobaren, l'èxit que aconseguiren amb llibres que donaven prioritat a la formació, a les limitacions que trobaven en el marc de la dictadura franquista, explica les col·leccions de llibres que es feren un lloc important per l'interès que presentaven.

Aquests tres llibres han estat publicats per l'Editorial Mediterrània de Barcelona, que també sorgí en aquella època i s'ha especialitzat en textos d'ensenyament, d'història i de ciències.

Joaquim Ferrer

Historiador i president de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat

Crítica cinematogràfica

Un viatge per la frescor i la innocència de la fe

ÉRASE UNA FE (Il était une foi)

DIRECTOR: Pierre Barnérias.

GUIÓ: Pierre Barnérias.

INTÈRPRETS: Charles Guilhaumon, Gabriel de Lépinau.

MÚSICA: Thierry Durel i Louis de Lépinau.

Documental.

84 minuts.

França, 2011.

Finalment arriba a les sales el documental francès *Érase una fe (Il était une foi)* que vam tenir l'oportunitat de presentar a la Jornada Mundial de la Joventut a Madrid i a la Mostra del Cinema Espiritual de Barcelona. Amb la senzillesa i la frescor d'una iniciativa juvenil i amb la professionalitat d'un productor experimentat de la televisió francesa, Pierre Barnérias. Un viatge amb bicicleta de dos joves arreu del món que busquen l'Església catòlica amagada i remota que sobreviu únicament de la fe.

Aquest treball ofereix a la vegada el gust d'un document antropològic sobre la universalitat del fet religiós, la transparència de la força interior de la fe de tantes persones i comunitats

que generen un moviment de comunió sense fronteres i el testimoni tan proper com personal de dos joves creients francesos. El Charles i el Gabriel, amb 23 i 25 anys, el juliol del 2009, des de París, embrenen un llarg viatge de 365 dies amb bicicleta que els porta per Turquia, l'Iraq, l'Índia, el Nepal, la Xina, Tailàndia, Brasil, Algèria i el Marroc i acaben al mateix punt de partida, però fortament canviats per l'experiència

viscuda. En diferents ocasions hem tingut l'oportunitat de conversar amb Pierre Barnérias i ens ha parlat de la intensitat de la seva conversió després d'un accident greu i de la militància de la seva fe. Més enllà de l'entusiasme dels conversos, que el té, ens ofereix un muntatge que mostra una església plural i inculturada en diferents pobles de quatre continents. Amb un punt de vista provat que parteix sempre de les persones, de races i cultures molt diverses, ens endinsa en com viuen la seva fe en adhesió a Jesucrist i la incorporació a l'Església.

Els narradors són dos joves ciclistes que expliquen el canvi que produeix en ells el silenci de tantes hores de pedaleig i que s'acaba transformant en pregària, la seva lluita amb les dificultats que van des de malalties, robatoris o inclemències climatològiques que els permeten descobrir que «no controlem res», i, sobretot, l'hospitalitat de tantes comunitats petites, de tants creients que els ofereixen casa i aliments, la seva vida i les seves pregàries, la majoria de vegades en grups molt pobres i petits.

Impressiona la senzillesa i la transparència del testimoni de fe de catòlics d'arreu, però sobretot de llocs on sobreviure resulta difícil. Impacta sentir testimonis com els de la comunitat del

Kurdistan a l'Iraq, on fins i tot veiem les armes de defensa, l'església i l'hospital de les Missioneres de la Caritat cremats d'Orissa a l'Índia, el frare del Nepal que ens explica que una bomba va matar molts membres de la seva comunitat o el creient tibetà que s'ha passat 24 anys a la presó per l'únic delictes de la seva fe. Amb ells descobrim el camí de la reconciliació i del perdó com a entranya de l'Evangelí. Comprovem de quina manera el desig de pregar i de Déu pot canviar l'odi i permet obrir camins comuns com aquell santuari marià on els hindús peregrinen o la possibilitat de la trobada amb els budistes al Tibet.

A l'espectador, creient o no, se li presenta la transcendència d'aquesta fe a nivell personal i com en ella hi ha una força de comunió i fraternitat més enllà de les diferències. Com indiquen els dos narradors protagonistes «deixar-se endur no és fàcil» però resulta una aventura de sentit i de trobada interhumana. No es tracta tant d'una apologia dels catòlics pel món sinó més aviat de la força reconciliadora de la fe que encarnen els monjos màrtirs de Tibhirine o la vida amagada i encara fecunda de Charles de Foucauld, referències amb les quals acaba aquest itinerari que permet obrir la mirada cap a la universalitat des dels més petits.

Peio Sánchez

Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

Actualitats científiques

El futur de la nostra Galàxia

Ja sabeu que el telescopi espacial *Hubble* continua fent observacions que els astrònoms actuals segueixen amb gran atenció. I el 31 de maig passat els autors de la investigació, que han tret conclusions del que ens ha subministrat respecte de la galàxia d'Andròmeda en relació amb la nostra en els últims cinc anys d'observacions, les han explicat en una roda de premsa. Com ja se sabia, les dues galàxies s'estan acostant gravitatòriament i el càlcul dona que ho fan a una velocitat d'uns 400.000 quilòmetres per hora. Però com que la distància entre l'una i l'altra és de 2,5 milions d'anys llum, el xoc trigarà uns 4.000 milions d'anys a produir-se. I què passarà aleshores? Segons les simulacions fetes amb ordinador, com que la d'Andròmeda és més gran que la nostra galàxia, serà aquesta la que es veurà més afectada. La deformació que experimentarà després del contacte s'anirà fent lentament, molt lentament, i acabarà fent-se una sola galàxia de les dues, però el procés es farà en uns 2.000 milions d'anys, passats els quals el conjunt serà una única galàxia enorme. I les estrelles, què? Com sabeu, moltes s'hauran apagat ja o s'hauran

Galàxia d'Andròmeda.

convertit en nanes blanques o forats negres (les més massives) si bé algunes més hauran nascut dels núvols còsmics on hi hagi concentració de partícules i gas hidrogen. I el nostre Sol, què? Com sabeu el combustible nuclear que té li assegura una vida d'uns 5.000 milions d'anys, per consegüent quan

s'iniciï el xoc encara tindrà resplendor, però si bé tindrà encara els mateixos planetes no s'hi trobaran igual. Com que ja emetrà més calor, la vida sobre la Terra serà impossible. I pel que fa al mateix Sol, com a astre, es veurà expulsat del lloc on ara es troba per anar a parar gairebé a la perifèria de la nova galàxia. Així ho diu la simulació electrònica. I em direu: i no xocaran també les estrelles? La resposta és: poquíssimes ho faran; la probabilitat de topades és molt minsa, perquè entre elles hi ha enormes distàncies. Fent a escala les dimensions: si considerem el volum d'una estrella com el d'una pilota de ping-pong i la posem a Barcelona, les altres estrelles pròximes es trobarien una a Lisboa, una altra a Madrid, una altra a Roma i una altra a París. És així com se situen de separades dins d'una galàxia. Quin comentari hi hem de fer a tot això? No sabem els plans de Déu sobre la creació material. Tot això serà veritat si Déu deixa seguir el curs del cosmos segons les lleis que Ell mateix hi va establir, però té, és clar, la seva omnipotència per fer «un món nou i una terra nova». Oï que sí? Deixem-ho tot a les seves mans.

Certes científiques i fe cristiana

31. No tothom creu en la teoria sintètica de l'evolució

La teoria sintètica de l'evolució, que, com dèiem al capítol 29, posa quatre mecanismes principals per al fet evolutiu (selecció natural, mutacions, aïllament geogràfic i recombinacions de gens), és avui dia la doctrina que, amb petites variants o afegitons, substancialment admeten com a vàlida la gran majoria de biòlegs. Gairebé és pot considerar que pertany al dipòsit comú de la ciència. Però per ser complets en la nostra exposició cal que mencionem dos corrents de pensament que s'han desenvolupat als Estats Units d'Amèrica i amb influència en altres països, al marge d'aquesta doctrina científica.

El «creacionisme» fonamentalista

No podem negar la bona fe dels que l'iniciaren. Eren cristians que professaven la fe en el sentit literal de la Bíblia i entenien la narració del Gènesi com una creació de totes les espècies biològiques per separat, i fins i tot, molts d'ells, interpretaven la narració dels sis dies i l'edat de la Terra que resultava de la cronologia bíblica pràcticament al peu de la lletra. Sense entendre-ho tan estrictament, però sí en substància o a grans trets, encara hi ha qui pensa així al continent americà.

Aquest corrent de pensament va néixer a finals del segle XIX en algunes esglésies protestants que es posaren enfront del moviment modern de caire ateu que s'anava desenvolupant i que professava el darwinisme. El nom de «fonamentalistes» els vingué de l'obra *Fundamentals: A testimony to the truth* («Fonaments: un testimoniatge de la veritat»), publicada entre 1910 i 1915 i que pretenia exposar les veritats cristianes fonamentals. S'hi deia clarament que calia rebutjar, en cristià, tota mena

d'evolució en els éssers vius i atènyer-se al que diu literalment el Gènesi.

De moment tingueren força influència en la societat, de tal manera que van aconseguir que en alguns estats es prohibís a les escoles l'ensenyament de l'evolucionisme. I el 1925, a l'estat de Tennessee, tingué celebritat el cas del judici contra el professor de biologia John Scopes acusat d'ensenyar la teoria de l'evolució, contra la llei estatal que no ho permetia. Va ser un cas que anà a parar fins al tribunal suprem d'aquell estat de la Unió. I fins al 1960 es mantingué la llei en alguns d'aquells estats, any en què ja es va permetre pertot arreu que s'ensenyés també la teoria evolucionista a l'ensenyament secundari.

Però el creacionisme fonamentalista seguia ensenyant-se com a alternativa en alguns llocs i no va ser fins al 1987 que el tribunal suprem d'Estats Units va declarar que era un ensenyament religiós i no s'havia d'impartir com a assignatura en l'ensenyament públic. Així i tot, a l'estat de Kansas el 1999 el comitè d'educació estatal encara votava en contra de l'ensenyament de l'evolució a les escoles públiques, probablement per considerar-lo associat a una mentalitat materialista i atea, si bé només va durar un any la vigència d'aquesta resolució. S'hi ha d'afegir, no obstant, que fins al 2007 no es van suprimir als Estats Units totes les objeccions a l'ensenyament de la doctrina evolucionista.

Nosaltres hi afegiríem: en bona hora. Perquè no s'ha d'ensenyar una interpretació molt parcial de la Bíblia en una classe de ciències. Encara que l'evolució biològica no tinguí, com a doctrina científica, una certesa de llei física, no obstant, exposant bé les raons que l'avalen, sobretot per part de la pa-

leontologia, és una part de l'autèntica ciència que és bo que tothom conegui (i que no ho barregi amb prejudicis religiosos invàlids).

La doctrina del «disseny intel·ligent»

Aquest corrent, també americà, va sorgir molt més tard. Es pot dir que va néixer el 1990 amb el llibre de Charles Thaxton *Of Panda and People* (podríem dir: «Sobre el panda i la gent»), que va ser escrit a rel de la decisió de 1987 del tribunal suprem que hem dit abans que exclouia de l'ensenyament públic el creacionisme fonamentalista. La idea era fer notar que hi ha d'haver un Creador que ha dirigit tota l'evolució. Per fer-ho des del punt de vista de la ciència Thaxton no nomena Déu, parla només de l'exigència d'un «dissenyador intel·ligent» que ha guiat dels passos que s'observen en l'evolució, però és clara la seva intenció. Es basa en el fet que la selecció natural unida a l'atzar no pot explicar-ho tot. I ho exposa amb exemples de salts evolutius que, segons sembla, no poden explicar-se només amb els mecanismes que proposa la teoria.

I considera que, en comptes de l'evolució explicada per la teoria sintètica o almenys al seu costat, cal explicar també aquesta teoria del disseny intel·ligent, com a científica que també és. Amb la intenció de fer d'això una realitat el 1990 es va crear el *Discovery Institute*. El seu objectiu és influir en els comitès de les escoles públiques a fi que s'ensenyi a les escoles. El 2002 va organitzar el *Center for Science and Culture* amb aquesta finalitat.

Què cal que hi diguem nosaltres? Ara no es tracta d'imposar cap visió bíblica amb el nom de ciència. La cosa

mereix més respecte. Però hi veiem una objecció seriosa: els exemples que s'hi exposen com a inexplicables per a la selecció natural no són tan inexplicables sempre. Més d'un ja s'ha vist que la teoria sintètica també el pot explicar. I posar que Déu va anar intervenint en la marxa de l'evolució, orientant-la positivament de tant en tant, és fer un Déu tapaforats que va corregint el que en un principi era la seva obra creadora. Que tingui necessitat de modificar el curs dels esdeveniments amb noves intervencions fa que es vegi com un Déu que no és tan omniscient i previsor com cal considerar-lo, perquè si en aquells moments en què calguin canvis d'espècie hi ha d'intervenir positivament el Creador, de manera quasi miraculosa, no ho veiem prou digne d'Ell. Creiem que l'expressió «dissenyador intel·ligent» no és desafortunada, però només si es vol utilitzar en un altre sentit: Déu va crear el món amb intel·ligència divina, o sigui infinita, de manera que quedés tan ben dissenyat que, deixant fer a la natura creada, s'anés desenvolupant, sense cap més intervenció divina, en tot el que s'ha esdevingut, des de l'evolució còsmica de les galàxies fins a la biològica en el nostre planeta, tal com Ell ho havia planejat i destinat.

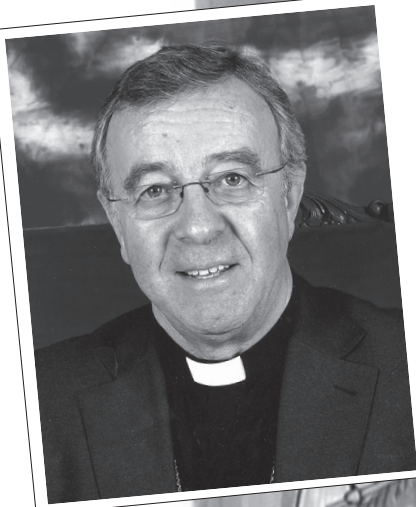
Nosaltres creiem, doncs, que en cristià podem admetre tot el que diu la teoria sintètica de l'evolució, mentre no s'hi faci una interpretació materialista atea, sinó posant la base que l'inici de tot es deu a un Creador (dissenyador intel·ligent podem anomenar-lo, si voleu) que ho deixà de tal manera que, amb els condicionaments donats per Ell, fes tot un desenvolupament que arribà fins al moment actual, sense cap més intervenció divina que la de dotar d'intel·ligència la creatura humana.

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

LA NIT DE

CatalunyaCristiana
RàdioEstel

Sóc Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona i col·laborador de Catalunya Cristiana i de Ràdio Estel. Us convido a fer-vos també vosaltres col·laboradors d'aquests dos mitjans de comunicació i a assistir al sopar benèfic el dijous 4 d'octubre. Jo també hi seré!

Sóc Josep M. Pelegrí, conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya. Dijous 4 d'octubre us espero a la Nit de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana. Jo també hi seré!

Hola, sóc Paco Viñas, director de Ràdio Estel en els inicis, i fill de Joan Viñas, un dels promotors i creador del nom de Ràdio Estel. Us animo a col·laborar amb Ràdio Estel i Catalunya Cristiana tot assistint al sopar del dia 4. Jo també hi seré!

PREUS?
VINE!

4 d'octubre, a les 20.30 h
al Palau de Congressos de Catalunya
(Av. Diagonal 661-671) - Pàrquing gratuït

Preu: 45 euros
En fer l'ingrés cal indicar nom, cognom i tel.
"La Caixa" 2100 1334 91 0200076078

Es prega confirmació: T/ 93 409 27 70 de 8 a 15h o e-mail: lanit@catalunyacristiana.cat

Des del carrer

P. FRANCESC RIU, AUTOR DE «NOVA EVANGELITZACIÓ EN LES ESCOLES CRISTIANES»

«En una escola cristiana, l'educació no es pot separar de l'evangelització»

Samuel Gutiérrez

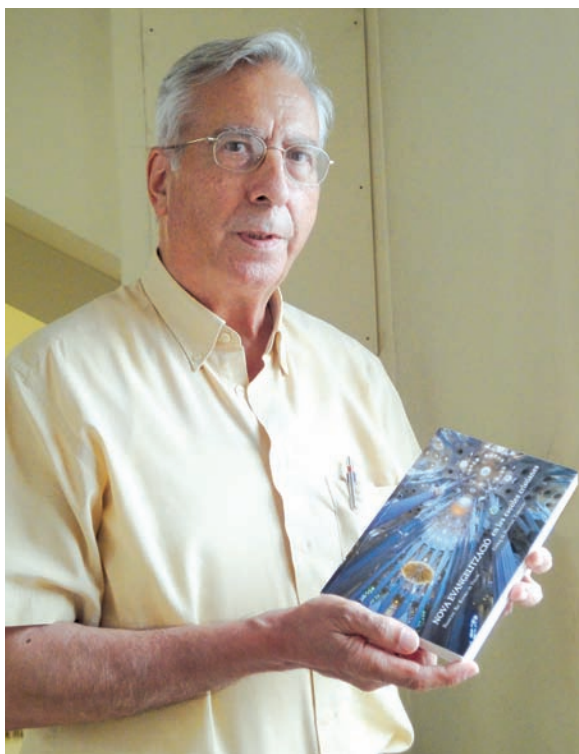
Fidel al carisma de Sant Joan Bosco, el P. Francesc Riu ha dedicat els millors anys de la seva vida al servei de l'Església i de l'educació. Durant gairebé tres dècades va ser el màxim responsable de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, entitat que ell mateix va fundar l'any 1977 sota l'impuls del cardenal Narcís Jubany. Escola i evangelització han estat, per al P. Riu, els dos grans eixos de la seva vocació salesiana. Així ho palesa en el seu últim treball publicat: *Nova evangelització en les escoles cristianes* (Editorial CCS). Aquest llibre, més actual que mai, és el fruit madur d'una llarga trajectòria que ha concebut sempre l'escola cristiana com aquella que «educa evangelitzant i evangelitza educant».

Com es va gestar aquest llibre?

El passat mes d'abril vaig tenir l'oportunitat de participar en un Seminari d'Estudi internacional sobre l'evangelització en les escoles salesianes; la ponència que hi vaig presentar suscità un interès que jo no m'esperava. Tant, que se'm va demanar que en preparés una publicació adaptada a la situació de les escoles cristianes. M'he sentit obligat a fer-ho, però ho he fet amb il·lusió, perquè estic totalment convençut que avui totes les escoles cristianes han de respondre amb valentia al repte de la nova evangelització. Em sorprèn que hi hagi directius d'escoles que encara no se'n hagin adonat.

Creu, doncs, que encara no ha estat prou reeixida la resposta de les escoles cristianes davant del repte de la nova evangelització?

Aquesta resposta encara no s'ha donat. El que avui existeix és una gran desorientació sobre el caràcter que ha de tenir l'acció pastoral que realitzen les escoles cristianes, perquè les comunitats educatives són extraordinàriament plurals. La realitat actual no té res a veure amb la de fa cinquanta anys. Avui tota escola cristiana s'ha de preguntar com realitza l'acció

pastoral i si aquesta acció respon adequadament a la seva finalitat. Algunes escoles cristianes van perdent gradualment la seva identitat perquè el seu projecte educatiu ja no considera que l'evangelització sigui la seva finalitat específica.

Quin és el secret per no desfer el binomi entre educació i evangelització en el marc de les escoles cristianes?

El caràcter propi de les escoles cristianes exigeix que l'educació que ofereixen sigui alhora una acció evangelitzadora que tingui en compte i respecti les creences i les conviccions de les famílies que lliurement hi han matriculat els seus fills. En una escola cristiana, l'educació no es pot separar de l'evangelització. Si és una bona escola, educarà evangelitzant i evangelitzarà educant. A parer meu, si una escola diferenciés totalment la docència i l'acció pastoral, com si fossin dos àmbits entre els quals no hi ha cap mena de relació, caldria que l'equip directiu s'aturés a reflexionar sobre la seva identitat, perquè acabarà essent una escola sense allò essencial que justifica la seva existència.

Des de la seva llarga experiència, com veu el futur de l'educació al nostre país?

El sistema educatiu d'un país no pot ser un instrument que els partits polítics puguin posar al servei dels seus propis interessos. La situació que hem viscut des dels anys setanta ha estat nefasta per a la salut del sistema educatiu i de les escoles, de totes. Quin sentit pot tenir que els canvis de govern comportin canvis importants en les lleis educatives? Davant d'aquesta realitat, una bona escola s'ha d'espavilar per poder fer la seva feina a pesar de les lleis i les normes que la condicionen. Jo he dit moltes vegades que avui els equips directius de les escoles han de ser capaços de driblar les lleis vigents per poder fer bé la seva feina. Ara, les escoles cristianes han d'estar en condicions de ser unes bones escoles i realitzar-hi una nova evangelització eficaç i satisfactòria. Aquesta és la seva raó de ser.

Eduard Brufau

Rauxa

Santa Hildegarda de Bingen

El proper dia 7 d'octubre el papa Benet XVI proclamarà doctora de l'Església l'abadessa alemanya Hildegarda de Bingen. Aquesta nova doctora va ser una de les dones més cultes del segle XI, perquè a part de posseir profunds coneixements de teologia també era experta en altres ciències, com ara la botànica, la medicina i sobretot la música. Sortosament algunes de les seves obres s'han conservat i encara avui podem escoltar les belles melodies gregorianes que va compondre. A més del do de la intel·ligència, Déu li va donar excepcionals dons místics comparables als del beat Ramon Llull, santa Teresa de Jesús o sant Joan de la Creu.

Però potser un dels aspectes menys coneguts de santa Hildegarda de Bingen és la seva tasca com a predicadora. Com a abadessa benedictina la predicació fora de la comunitat no formava part del seu ministeri, però s'hi va veure empenya davant de la desídia de l'Església del moment. Mentre la majoria de preveres i bisbes no complien amb la missió de predicar, bé per manca de formació o simplement per deixadesa, santa Hildegarda recorria incansablement la vall de Rin per fer arribar l'Evangeli als fidels. El que a primer cop d'ull podria semblar un acte de rebel·lió en el fons va ser un acte de pura obediència a Déu.

Pensant-ho millor

Antoni Coll
Periodista

El Papa, davant del Reichstag

Quan, durant un viatge a Berlín, les passes em van conduir al peu de l'edifici majestuós del Reichstag, em vaig sentir embolcallat per la història: la del vell Parlament incendiari per Hitler i després reconstruït per allotjar-hi el santuari de la democràcia en la nova Alemanya reunificada. Fa un any (el 22 de setembre del 2011) Benet XVI va pronunciar un discurs important en aquest edifici singular. Diferents dades concorrien per fer aquesta cita atractiva: l'home que va pujar a la tribuna era un intel·lectual de primer ordre, un Papa i, a sobre, ¡un alemany!

Aquestes tres condicions es van posar de manifest en el missatge ètic, en la profunditat i bellesa de la seva exposició i en la càrrega històrica que pesa sobre l'esquena de qualsevol alemany que visqués a partir dels anys nazis l'esplendor i la derrota. Va començar esmentant Salomó, que no va demanar riqueses, ni poder, ni deslliurar-se dels enemics, sinó un cor dòcil, capaç d'administrar justícia i distingir el bé del mal.

Precisament la renúncia a actuar de manera justa i a reconèixer el bé van ser els errors que van conduir Hitler i els seus seuaços a convertir-se en una «cova de lladres» (així els va qualificar el Papa). Va introduir el vell debat sobre la regla de la majoria en democràcia. En general —va dir— és un criteri suficient, però no ho és quan el que toca són els principis generals del dret, cosa que els teòlegs cristians han anomenat «dret natural». No tot es pot imposar en nom de la majoria: l'exemple dels desordres que provocaria aquesta actitud no calia buscarlos gaire lluny.

El positivisme jurídic, com a única doctrina vàlida, va ser comparat per Benet XVI amb un edifici imponent però sense finestres, en el qual l'única llum és artificial i està mancada de vida. El moviment ecologista dels anys setanta (nascut precisament a Alemanya) va veure la necessitat d'obrir finestres i de respectar la naturalesa, el que està creat, com diria un cristià. I, en aquest sentit, el Papa va advocar per un «ecologisme de l'home», la naturalesa del qual no pot contrariar, ni tan sols un Parlament.

Tot i tenir el Reichstag de marc, el discurs pronunciat fa un any, té un valor universal.